

มาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี

นายวันทญานนท์ หอมสูงเนิน

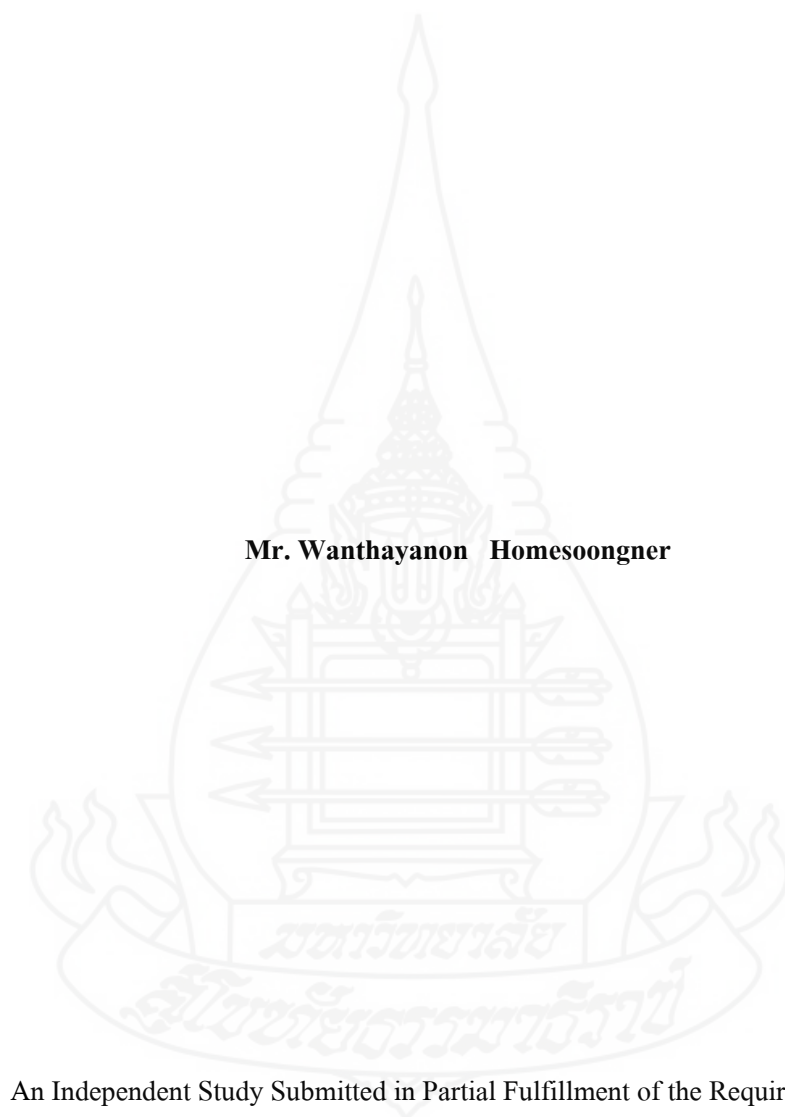

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

Pornography Management Measures in Children Under 18 Year-Old

Mr. Wanthayanon Homesongner

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Criminal Law and Criminal Justice

School of Law

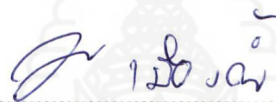
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   มาตรการในการจัดการสื่อตามก่อนอายุเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี
ชื่อและนามสกุล   นายวันทญาณนท์ หอมสูงเนิน
วิชาเอก   กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม
สาขาวิชา   นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร. วรรณวิภา เมืองถ้ำ

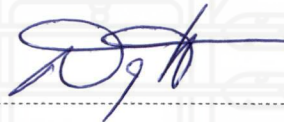
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

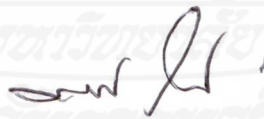
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. วรรณวิภา เมืองถ้ำ)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สุพัตรา แผนวิจิต)

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภาณุมาศ ชัดเงางาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษา **คั่นคว้ออิสระ** มาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี
ผู้ศึกษา นายวันทญานนท์ หอมสูงเนิน **รหัสนักศึกษา 2594002392** **ปริญญา** นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. วรณวิภา เมืองถ้ำ **ปีการศึกษา 2560**

บทคัดย่อ

การศึกษา **คั่นคว้ออิสระ** นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบัน แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี เพื่อศึกษามาตรการ ทางกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อหามาตรการที่อาจนำมาปรับใช้ได้กับประเทศไทย เพื่อศึกษาและวิเคราะห์มาตรการทาง กฎหมายที่เหมาะสมกับประเทศไทยเกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก

การศึกษา **คั่นคว้ออิสระ** นี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยทางเอกสาร โดยการศึกษา คั่นคว้อรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลักและใช้วิธี การศึกษาเชิงวิเคราะห์ทางนิติศาสตร์โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสื่อลามก ออนาจารเด็ก

จากผลการศึกษาพบว่า ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 ที่ใช้บังคับในปัจจุบันสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งความแตกต่าง ของกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ไม่แตกต่างกันมีเพียงแต่การใช้คำในกฎหมายเพื่อให้สอดคล้อง กับสภาพสังคม แต่ในสภาพสังคมในประเทศไทยในปัจจุบันถึงแม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในหลัก กฎหมาย แต่ยังมีปัญหาทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้นในเรื่องของการ นำกฎหมายไปบังคับใช้และนำไปใช้ควรให้มีการบัญญัติเพิ่มเติมในเรื่องของการจัดทำบัญชีของบท นิยามคำว่า สื่อลามกอนาจารเด็กไว้เฉพาะเรื่อง และในส่วนการครอบครองเพื่อแสวงหาประโยชน์ สำหรับตนเองและผู้อื่น ควรให้มีการบัญญัติบทนิยามเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับความเข้าใจและการ บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงมาตรการทางสังคมในด้านต่างๆ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขปัญหา ด้านสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี

คำสำคัญ สื่อลามกอนาจารเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

Independent Study title: Pornography Management Measures in Children Under 18 Year-Old
Author: Mr. Wanthayanon Homesongner; **ID:** 2594002392; **Degree:** Master of Laws;
Independent Study advisor: Dr. Wanwipa Muangtham; **Academic year:** 2017

Abstract

This independent study, “Pornography Management Measures in Children Under 18 Year-Old,” aims to study current conditions, concepts, and theories related to pornography management measures in children under 18 year-old in order to study legal measures related to pornography in children under 18 year-old in Thailand and other countries to search for methodology which will be able to apply with Thailand, and to study and analyze proficient legal measures which will be suitable with Thailand to deal with child pornography.

Furthermore, qualitative research will be used in this independent study by documentary research especially data collection principally comes from documents, handbooks, articles and other related researches together with legal analytical studies by using academic textbooks, articles, researches, theses, code of laws, acts and other related regulations related to child pornography laws.

The study found that according to Penal Code Amendment Act (No. 24) 2015, which is currently enforced complies with Convention on the Rights of the Child, for instance there is definition of possession, propagation and transmission in the Penal Code Amendment Act (No. 24) 2015 which is interpreted homogenously as defined as in the Convention on the Rights of the Child. Moreover, the study revealed that there is similarity between both laws only wording usage is quite different which is relied on state of society, even though currently there is an amendment in laws in Thailand but the violence drastically increases. Therefore, in order to enhance the understanding in legal enforcement, there should be additional enactment related to definition of child pornography as well as its possession to seek benefits from one and others. Thus, it is very significant for a clear and understandable definition and enforcement together with social measures to emphasize in finding solution of problems of pornography management measures in children under 18 year-old.

Keyword: Child Pornography, Convention on the Rights of the Child

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ดิฉันได้สำเร็จไปได้ด้วยความเมตตาเป็นอย่างยิ่งจากท่าน อาจารย์ ดร. วรรณวิภา เมืองถ้ำ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาสละเวลาให้ความรู้ คำแนะนำและติดตามการศึกษาครั้งนี้ อิศระ โดยตลอดและขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.สุพัตรา แผนวิจิต ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบ และให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาครั้งนี้

และขอขอบคุณบิดา มารดา พ่อแม่ครูบาอาจารย์ อาจารย์ พี่ชาย น้องสาว และน้องชายที่คอย ให้กำลังใจและส่งเสริมให้เห็นในความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนมาโดยตลอด ซึ่งได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อน ร่วมรุ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมาจนทำให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของผู้เขียนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วันทญานนท์ หอมสูงเนิน

ตุลาคม 2561

สารบัญ

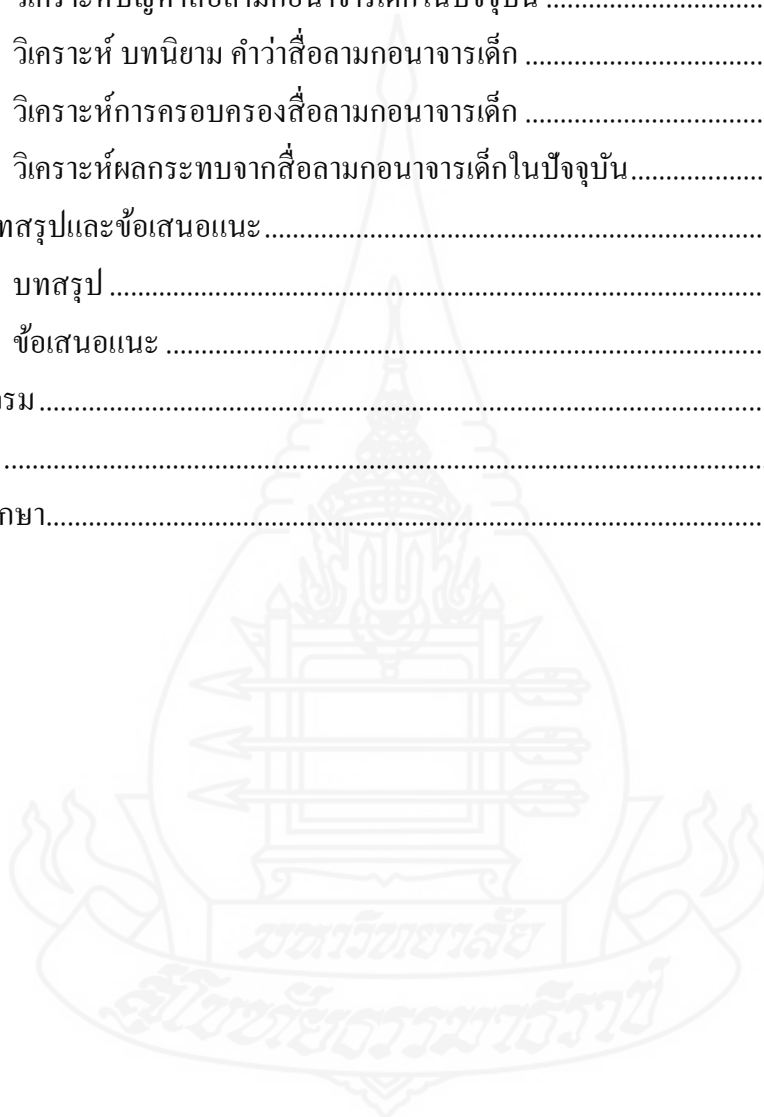
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
3. ขอบเขตการวิจัย	7
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
5. ระเบียบวิธีวิจัย.....	7
บทที่ 2 หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารจากเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี	8
1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก.....	9
1.1 ความหมายทั่วไป.....	9
1.2 ความหมายตามกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา.....	9
1.3 ความหมายตามหลักการคุ้มครองสากล	10
2. แนวคิดในการคุ้มครองสิทธิเด็กตามหลักการสากล	10
2.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.....	11
2.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน	12
2.3 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	13
2.4 กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรม เกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน	18
3. แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการแสดงออกทางเพศ.....	23
4.1 แนวคิดแบบอนุรักษ์นิยม	23
4.2 แนวคิดแบบเสรีนิยม.....	24
5. แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์	25
6. แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต	28
7. แนวคิดเรื่องการทำกับดัดตนเองบนอินเทอร์เน็ต.....	35
8. ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม	40
9. ทฤษฎีอาชญาวิทยาเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากสื่อลามก	41
9.1 ทฤษฎีอาชญากรรมไร้เหยื่อ	41
9.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	42
9.3 ความหมายของอาชญากรรม	43
10. พฤติกรรมทางเพศ.....	47
11. แนวทางการสืบสวนสอบสวนความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก.....	48
บทที่ 3 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก.....	54
1. มาตรการระหว่างประเทศ	54
1.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	55
1.2 พิธีสารเลือกรับว่าด้วยเรื่องการขายเด็ก โสเภณีเด็กและสื่อลามกอนาจารเด็ก	59
1.3 อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์.....	60
1.4 อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ โดยมิชอบและการถูกทารุณกรรมทางเพศ.....	61
1.5 อนุสัญญาแลนซาโรเต้	62
1.6 อนุสัญญาบูดาเปสต์	62
2. มาตรการทางกฎหมายต่างประเทศ.....	63
2.1 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กประเทศเยอรมันนี	63
2.2 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กประเทศสิงคโปร์	67
3. มาตรการทางกฎหมายในประเทศไทย	75
3.1 ประมวลกฎหมายอาญา (การกระทำความผิดทางอาญาต่อเด็กและเยาวชน).....	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี..	90
1. วิเคราะห์ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบัน	90
2. วิเคราะห์ บทนิยาม คำว่าสื่อลามกอนาจารเด็ก	94
3. วิเคราะห์การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก	96
4. วิเคราะห์ผลกระทบจากสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบัน	99
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	101
1. บทสรุป	101
2. ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	110
ประวัติผู้ศึกษา.....	114

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาทางด้านสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีการเผยแพร่หรือมีการกระทำความผิดเป็นจำนวนมากและมีการเพิ่มขึ้นของการกระทำความผิดมากขึ้นทุกๆ วัน ซึ่งพบว่าเรื่องดังกล่าวถูกนำมาเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น ข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมีทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับเด็ก และเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาค้นคว้าที่สำคัญของเด็ก แต่ในขณะเดียวกัน อินเทอร์เน็ตก็เป็นแหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในหลายๆ ด้าน สำหรับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ผิดกฎหมายอย่าง เช่น สื่อลามกอนาจารเด็ก ภาพลามกอนาจารเด็ก ข้อมูลหมิ่นประมาท หรือการละเมิดลิขสิทธิ์ อาจเป็นข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในด้านต่างๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ ล้วนเป็นข้อมูลที่ไม่เหมาะสม จนบางครั้งทำให้สื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีปัญหามากในการจัดการแก้ไข ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย แนวปฏิบัติที่ยังไม่มีความชัดเจน เช่น การบังคับใช้กฎหมาย การตีความ การครอบครอง การส่งต่อ การเผยแพร่ ต่างก็เกิดเป็นปัญหาในสังคมหลายๆ ด้านด้วยกัน เนื่องจากการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพความเป็นอยู่ของเด็ก¹ ถึงแม้ในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก จะถูกแยกจากสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่ และมีการกำหนดบทนิยามความหมายของสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญา แต่บทบัญญัติของกฎหมายยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร แต่กลับมีปัญหาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งดูจากสถิติของหน่วยงานที่ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาด้านสื่อลามกอนาจารเด็ก เห็นได้จาก “กรณีคณะทำงานปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต "(ไทเคค)" เตือนพบการล่วงละเมิดเด็กและเยาวชน ไปถ่ายคลิปทางเพศเผยแพร่ในสื่อออนไลน์มากขึ้น"² ขณะที่มูลนิธิกระจกเงา เผยสถิติรับแจ้งเด็กหายในปีที่ผ่านมา จำนวน 422 คน ในวันที่ 11 มกราคม 2561

¹ ไรลอร์ (I law). “ครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กผิดกฎหมาย คำผิด เผยแพร่จำคุกสูงสุด” 10 ปี. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2561, จาก <https://ilaw.or.th/node/3849>

² ไทยพีบีเอส, “”ไทเคค” พบล่วงละเมิดเด็กและเยาวชนถ่ายคลิปทางเพศเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์มากขึ้น” , สืบค้นวันที่ 15 มีนาคม 2561, จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/269284>

หน่วยงานด้านการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก เช่น ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์, ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง, อัยการ และตัวแทนหน่วยงานต่างประเทศ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์การล่วงละเมิดทางเพศเด็กผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ในประเทศไทยพบมากขึ้นจากความนิยมการใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งข้อมูลของคณะกรรมการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ไทแคค) พบว่ามีการล่วงละเมิดและเยาวชนถ่ายคลิปทางเพศเผยแพร่ในสื่อออนไลน์มากกว่า 300 กรณี ที่ยังต้องสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิด และเชื่อว่ายังมีการลักลอบกระทำผิดอีกเป็นจำนวนมาก ในเรื่องของสื่อลามกอนาจารเด็ก³

การรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2558 - 2561 จับผู้กระทำผิดคดีค้ำมนุษย์ จำนวน 21 คดี คดีล่วงละเมิดทางเพศเด็ก จำนวน 13 คดี, คดีครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก จำนวน 31 คดี และส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร จำนวน 6 คดี โดยพบว่าผู้กระทำผิดเป็นผู้ต้องหาชาวไทย จำนวน 38 คน และผู้ต้องหาต่างชาติจำนวน 35 คน จากทั้งหมด 71 คดี และที่ผ่านมาสุนัขไทแคคได้รับเบาะแส จำนวน 209 เรื่อง ดำเนินคดีไปแล้ว 121 คดี และที่เหลืออยู่ระหว่างการสืบสวนขยายผลต่อ⁴

ขณะที่ศูนย์ข้อมูลคนหายมูลนิธิกระจกเงา⁵ เปิดเผยว่า ในปี 2560 ที่ผ่านมามีสถิติรับแจ้งเด็กหายทั้งสิ้น 422 คน สาเหตุหลักกว่าร้อยละ 84 คือ เด็กที่หนีออกจากบ้าน อายุเฉลี่ยระหว่าง 13-15 ปี โดยเด็กหญิงหายออกจากบ้านมากกว่าเด็กชายเกือบ 3 เท่า ซึ่งพบว่าเด็กที่หายออกจากบ้านมีปมปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัจจัยในการตัดสินใจออกจากบ้าน และมีแนวโน้มถูกชักชวนไปอยู่กับคนรัก หรือคนที่รู้จักกันในโลกออนไลน์ ซึ่งมีความเสี่ยงถูกล่วงละเมิดเป็นอย่างมาก⁶ และจากสถิติการรับแจ้ง กรณีเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศของศูนย์ช่วยเหลือสังคมกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ “ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 - 29 สิงหาคม 2561” มีเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศจำนวนทั้งสิ้น 419 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็กที่ถูกกระทำจากบุคคลในครอบครัว จำนวน 151 คน และถูกกระทำจากบุคคลภายนอกครอบครัว จำนวน 268 คน⁷

³ “เรื่องเดียวกัน”, ไทยพีบีเอส, หน้า 1.

⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 1.

⁵ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 1.

⁶ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 1.

⁷ เกลินิวส์, พม.เผยสถิติล่วงละเมิดเด็กไทยพุ่งทะลุกว่า 400 คน ต่อปี, สืบค้นวันที่ 20 กันยายน

ตามที่ประมวลกฎหมายอาญา ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้มีความชัดเจนมากขึ้น เมื่อปี 2558 โดยแยกสื่อลามกอนาจารเด็กออกจากสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่ ซึ่งสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่ กฎหมายยังอนุญาตให้สามารถมีไว้ในครอบครองได้ หากไม่ทำเพื่อธุรกิจการค้า เพราะเป็นเรื่องรสนิยมของบุคคล แต่สำหรับสื่อลามกอนาจารเด็กกฎหมาย จำเป็นจะต้องมีมาตรการที่ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากลหรืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงมีความจำเป็นเพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายมากขึ้น⁸ เพราะเด็กยังมีวุฒิภาวะไม่เพียงพอ และอาจตกเป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศในกระบวนการผลิตสื่อลามกอนาจาร จึงทำให้หลายฝ่ายเห็นว่า กฎหมายควรจะควบคุมสื่อลามกอนาจารเด็ก ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตและการครอบครองด้วย เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองและป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น⁹ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) จึงกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลาย ซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็นสื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น รวมทั้งกำหนดให้การครอบครองและส่งต่อ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด¹⁰ จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 มาตรา 1¹¹ มาตรา 278/1¹² มาตรา 278/2¹³ เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุม

⁸ “เรื่องเดียวกัน”, โอลอว์ (I law) ครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กผิดกฎหมาย, หน้า 1

⁹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 1

¹⁰ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 1

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558

¹¹ (17) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจารไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันและให้หมายความรวมถึง วัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้

¹² มาตรา 287/1 ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

¹³ มาตรา 287/2 ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

ในการบังคับใช้กฎหมายให้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ดังนี้

1) การเพิ่มคำนิยามศัพท์ของคำว่า “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ไว้ใน มาตรา 1¹⁴

สื่อลามกอนาจารเด็ก หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็ก ซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี โดย รูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใด ในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ช่างต้น ที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ตามมาตรา 1(17)

2) การครอบครอง การส่งต่อ สื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด มีบทลงโทษ¹⁵

กำหนดให้การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศของตนเองและผู้อื่นนั้น มีโทษจำคุกสูงสุด 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดให้การส่งต่อแก่ผู้อื่นมีโทษจำคุกสูงสุด 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 140,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 287/1¹⁶

3) เพื่อการค้า การแจกจ่าย การเผยแพร่ สื่อลามกอนาจารเด็กเพิ่มโทษหนัก¹⁷

กำหนดความผิดของการทำผลิต มีไว้จำหน่ายหรือส่งออก หรือเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็กด้วยวิธีใดๆ การค้า การแจกจ่าย การแสดง หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการค้า สื่อลามกอนาจารเด็ก การโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กจะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด ให้มีโทษจำคุกตั้งแต่ 3-10 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000-200,000 บาท ตามมาตรา 287/2¹⁸

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กจ่ายแจกหรือแสดงออกแก่ประชาชนหรือให้เช่าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(3) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา นี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้ว จะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

¹⁴“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 2.

¹⁵“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 2

¹⁶“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 2

¹⁷“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 2

¹⁸“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 2

และกฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกอนาจารเด็ก ยังมีการบัญญัติไว้ด้วยกันหลายฉบับในส่วนของพระราชบัญญัติ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, พระราชบัญญัติจกแจ้งการพิมพ์ พ.ศ.2550, พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 รวมถึงมาตรการระหว่างประเทศในการควบคุมดูแลด้านสื่อลามกอนาจารเด็ก เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก, พิธีสารเลือกรับว่าด้วยเรื่องการขายเด็ก โสเภณีเด็ก และสื่อลามกอนาจารเด็ก, อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์, อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบ และการถูกทารุณทางเพศหรือแม้กระทั่ง อนุสัญญาแลนซาโรเต และอนุสัญญาบูดาเปสต์ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกในอนุสัญญา หรือกระทั่งนำแนวทางการบัญญัติของอนุสัญญาที่ถูกยกวางขึ้นโดยคณะมนตรีแห่งยุโรปมาเป็นแนวทางในการบัญญัติในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้เป็นแนวทางการจัดการหรือมีมาตรการระหว่างประเทศ และให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติหรือบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศไทย แต่ก็ยังพบปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในสภาพสังคมปัจจุบัน¹⁹ ที่นับวันมีการกระทำความผิดในเรื่องดังกล่าวมากขึ้น ถึงแม้จะมีการพยายามปรับแก้กฎหมายให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กก็ตาม แต่ก็ยังพบปัญหาที่มีความรุนแรงขึ้นทุกๆ วัน ตัวอย่างเช่น กรณีศาลจังหวัดฝาง พิพากษาจำคุกชาวอังกฤษในความผิดฐานค้ามนุษย์และครอบครองสื่อลามกเด็ก เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2559 ศาลจังหวัดฝางจำคุกชาวต่างชาติสัญชาติอังกฤษ 4 ปี 2 เดือน โทษปรับ 83,000 บาท โทษจำรอลงอาญา 5 ปี บริการสังคม 48 ชั่วโมง โดยแยกเป็น 2 คดี สืบเนื่องจากประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน 2558 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่สืบสวนเพื่อความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (HIS) ให้ทำการสืบสวน กรณีศูนย์ประสานเด็กหายและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศแห่งสหรัฐอเมริกา (NCMEC) รายงานหมายเลข 6250936 ปราบกฏข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลต้องสงสัย มีพฤติการณ์ครอบครองและนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กในเว็บไซต์สื่อสังคมออนไลน์เป็นบัญชีผู้ใช้งาน ชื่อ “Fabian Frederick Blanford” ระบุ IP Address ในพื้นที่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่²⁰

¹⁹ DSI., กรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง ศาลจังหวัดฝาง พิพากษาจำคุกชาวอังกฤษค้ามนุษย์และครอบครองสื่อลามกเด็ก, สืบค้นวันที่ 1 มิถุนายน 2561, จาก www.facebook.com/profile.php?id=100001243102411&ref=bookmarks

²⁰“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 1

ในส่วนของแต่ละประเทศที่ให้ความสำคัญกับเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กประเทศแถบยุโรปและเอเชีย เช่น ประเทศเยอรมนี, ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งทั้ง 2 ประเทศ ต่างให้ความสำคัญกับสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กที่อาจถูกทำละเมิดหรือล่วงเกิน ถึงแม้ในบริบทของสังคมจะมีความแตกต่างกัน แต่ในการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศ ต่างก็พยายามหามาตรการที่จะป้องกันหรือแก้ไขในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก เช่นเดียวกันกับประเทศไทย

จะเห็นได้ว่า สภาพทางสังคมในปัจจุบัน ยังมีปัญหาในเรื่องของมาตรการทางกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่ยังไม่มีความชัดเจน ถึงแม้ประเทศไทยจะมีการเพิ่มบทนิยามและโทษทางอาญาให้หนักขึ้น ในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ก็ยังพบปัญหาที่จะต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้เกิดความชัดเจน และอุดช่องว่างของกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่เป็นหลักกฎหมายสากลและหลักปฏิบัติในเรื่องของสื่อลามกอนาจารเด็กหลายๆ ฉบับ จึงเห็นว่าประเทศไทยยังมีปัญหาในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กและผลกระทบจากสื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นสิ่งที่ทำร้ายทั้งตัวเด็ก ครอบครัวเด็ก เศรษฐกิจ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งอาจเป็นปัญหาในอนาคตได้ หากไม่ช่วยกันป้องกันแก้ไขและปราบปรามการกระทำความผิดในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก

ดังนั้น ประเด็นนี้ จึงน่าสนใจที่จะศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการที่เหมาะสมกับสภาพสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบัน แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี

2.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อหามาตรการที่อาจนำมาปรับใช้ได้กับประเทศไทย

2.3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับประเทศไทย เกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก

3. ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กของประเทศไทย ประเทศเยอรมนี ประเทศสิงคโปร์ และอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาในปัจจุบัน เกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ที่มีผลกระทบต่อเด็ก

4.2 ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมาย เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ของประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้ได้รู้ถึงมาตรการที่อาจนำมาปรับใช้ได้กับประเทศไทย

4.3 ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับประเทศไทย ในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี

5. ระเบียบวิธีวิจัย

โดยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยการวิจัยเอกสาร “(Documentary research)” ด้วยการศึกษารียบเทียบตัวบทกฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกา ศาลฎีกา กฎหมายระหว่างประเทศ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องและข่าวที่เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

บทที่ 2

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร เด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี

แนวความคิดเรื่องสิทธิเด็ก เป็นประเด็นสำคัญในด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า และเป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต เด็กจึงต้องได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานและได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากบุคคลและสังคม จะเห็นว่าในอดีตเรื่องปัญหาเกี่ยวกับเด็ก ความต้องการของเด็กนั้นเป็นเรื่องในระดับครอบครัว ซึ่งมองว่า “เด็ก” เป็นผู้ที่อยู่ในความดูแลของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เมื่อเกิดกรณีที่จะต้องให้ความช่วยเหลือเด็กหรือมีปัญหาเกี่ยวกับเด็ก ก็จะถูกพิจารณาในแง่ความเมตตาสงสารมากกว่าในแง่สิทธิของเด็ก อย่างไรก็ตาม เรื่องสิทธิเด็กนี้ ในภายหลังและหน่วยงานหลายๆ ฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ก็ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแนวคิด เรื่องสิทธิเด็กมากขึ้น เพราะการล่วงละเมิดสิทธิเด็ก เริ่มมีเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก และเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายไม่สามารถเพิกเฉยหรือไม่หาทางแก้ปัญหาได้ การให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลโดยรัฐนั้น โดยหลักแล้วรัฐมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลทุกคน โดยให้ความสำคัญกับบุคคลทุกเพศทุกวัยอย่างเท่าเทียมกัน²¹ แต่บุคคลที่ยังอยู่ในวัยเด็กถือว่าเป็นบุคคลที่อ่อนแอของสังคม เป็นบุคคลที่ละเอียดอ่อนกว่าวัยอื่น เด็กจึงเป็นวัยที่ต้องให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่นๆ และจะต้องได้รับการดูแลเป็นอย่างดี เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทรัพยากรที่ดีของชาติ จึงเห็นได้ว่าในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบันมีการเผยแพร่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น ภาพถ่ายหรือการส่งต่อบนอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่การทำ ผลิต ในเรื่องของสื่อลามกอนาจารเด็กแต่ละประเทศก็มีเกณฑ์บังคับใช้กฎหมายที่แตกต่างกันออกไป โดยในบทนี้ จะกล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎี ในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก ซึ่งอธิบายเป็นลำดับได้ดังต่อไปนี้

---

²¹ พนิดา พูลสวัสดิ์, *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก*, วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิตสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2556, หน้า 7

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

ส่วนนี้ จะกล่าวถึงแนวคิดทั่วไปในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อลามกอนาจารเด็ก เช่น ความหมาย ปฏิกิริยาของสังคมว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก การแสดงออกรวมถึงทฤษฎีและหลักการมาตรการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ความหมายทั่วไป

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายไว้ว่า “เด็ก” หมายถึง คนที่มีอายุน้อย ยังเล็ก อ่อนวัย²²

ในทางชีววิทยา “เด็ก” หมายถึง ทุกคนที่อยู่ในวัยเด็กระหว่างวัยทารกกับวัยผู้ใหญ่²³

1.2 ความหมายตามกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา

ตามกฎหมายไทย มีการให้คำนิยามความหมายของคำว่า “เด็ก” ตามกฎหมายในประเทศไทยในแต่ละฉบับแล้วนั้น ปรากฏว่า เด็ก ในความหมายของกฎหมายไทยแต่ละฉบับ ก็ได้มีการให้คำนิยามความหมายของเด็กไว้ ในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส²⁴

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์²⁵

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2533 มาตรา 4 ให้ความหมายของ “เด็ก” ว่าบุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์²⁶

²² พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

²³ กรรณิการ์ รอดมา, ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กบนอินเทอร์เน็ต, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, หน้า 9

²⁴ สำนักงานคดีค้ามนุษย์สำนักงานอัยการสูงสุด, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, สืบค้น วันที่ 13 มีนาคม 2561, จาก <http://www.caht.ago.go.th/index.php/566>

²⁵ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์มูลนิธิกระจกเงา, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551, สืบค้นวันที่ 13 มีนาคม 2561, จาก <http://www.notforsale.in.th>

²⁶ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2533, สืบค้น วันที่ 13 มีนาคม 2561, จาก <http://www.djop.go.th/law/act/item>

1.3 ความหมายตามหลักการคุ้มครองสากล

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the child) ปี ค.ศ. 1989 ได้ให้ความหมายหรือคำนิยามของคำว่า “เด็ก” ไว้ในข้อ 1 หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นแล้ว ตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น²⁷

อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Convention on Cybercrimes) ในบรรพ 3 ภายใต้อำนาจของ “เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางกฎหมาย” มาตรา 9 (3) แนะนำถึงคำว่าจำกัดความของ “ผู้เยาว์” จะรวมถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี อย่างไรก็ตาม ถ้าทางรัฐภาคีต้องการกำหนดอายุให้น้อยลงได้ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าสิบหกปี²⁸

2. แนวคิดในการคุ้มครองสิทธิเด็กตามหลักการสากล

ประชาคมโลกในขณะนี้ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก เพราะเด็กและเยาวชนจะเป็นผู้ที่เติบโตขึ้นมาในอนาคต และขับเคลื่อนประเทศชาติต่อไปในวันข้างหน้า อีกทั้งคุณภาพและสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน จะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงอนาคตที่จะดำเนินไปในทิศทางใด ดังนั้น ทุกประเทศจึงได้มีความพยายามที่จะทำให้เด็กของตนมีความมั่นคงในทุก ๆ ด้าน ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบ และพร้อมที่จะเติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าในอนาคต ในเวทีโลกจึงได้มีการออกปฏิญญาและอนุสัญญามาหลายฉบับ เพื่อรับรองความสำคัญของเด็กและเยาวชนเป็นหลักการไว้ อีกทั้งสนับสนุนให้ทุกประเทศทั่วโลก หันมาให้ความสำคัญและคุ้มครองปกป้องทรัพยากรเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยได้มีการวางแนวทางในการส่งเสริมสวัสดิภาพ และคุณภาพของเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ ว่าเป็นกรอบกว้างๆ เพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปออกเป็นกฎหมายเพื่อรองรับให้เหมาะสมกับประเทศของตน ซึ่งกรอบของการคุ้มครองเด็กและเยาวชนดังกล่าวได้คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ทั้งในด้านร่างกายทรัพย์สิน การแสดงออก การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พัฒนาการ พฤติกรรม ตลอดจนคุณภาพของครอบครัวอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของเด็ก อีกทั้งยังสนับสนุนให้ประเทศต่างๆ รับรองว่าสิทธิเสรีภาพต่างๆ ของเด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและการจำกัดสิทธิเสรีภาพ จะกระทำได้ก็โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

²⁷ พนิดา พูลสวัสดิ์, หน้า 8

²⁸ กรรณิการ์ รอดมา, หน้า 11

2.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน²⁹

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน “(Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR)” มีขึ้น เพื่อใช้เป็นมาตรฐานร่วมกันของประเทศ เพื่อจุดมุ่งหมายที่ว่าปัจเจกบุคคลทุกคนและทุกส่วนของสังคม จะมุ่งส่งเสริมการเคารพสิทธิและอิสรภาพของมนุษยชนด้วยการสอนและการศึกษา และให้มีการยอมรับและยึดถือในปฏิญญานี้อย่างเสมอภาค ปรบใช้กับทั้งสมาชิกของประเทศตนเองและต่างประเทศ ด้วยการที่เด็กถือเป็นคนคนหนึ่ง จึงควรที่จะได้รับความคำนึงถึงและปกป้องคุ้มครอง ภายใต้ปฏิญญาฉบับนี้เช่นกัน

ปฏิญญาฉบับนี้ มีหลักเกณฑ์สำคัญที่มุ่งคุ้มครองมิให้บุคคลถูกแทรกแซงในความเป็นส่วนตัว สิทธิในครอบครัวที่อยู่อาศัย การสื่อสาร เกียรติยศชื่อเสียง การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และไม่ถูกปิดกั้นโดยพรมแดน โดยกฎหมายจะต้องแสดงบทบาทสำคัญในการคุ้มครองดังกล่าว และทุกคนในฐานะสมาชิกของสังคม มีสิทธิในหลักประกันทางสังคมและย่อมมีสิทธิในการบรรลุสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อันจำเป็นสำหรับศักดิ์ศรี และการพัฒนาบุคลิกภาพของตนอย่างอิสระ โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐและความร่วมมือระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ด้วยการที่ทุกคนก็ต้องมีหน้าที่ต่อชุมชนเช่นกัน ดังนั้น การพัฒนาบุคลิกภาพของตนอย่างอิสระและเต็มทีก็จะทำได้เฉพาะในสังคมของตนเท่านั้น โดยการใช้สิทธิและอิสรภาพจะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเพียงเท่าที่มีกำหนดไว้ตามกฎหมาย เพื่อวัตถุประสงค์ของการได้มาซึ่งการยอมรับและการเคารพสิทธิและอิสรภาพอันควรของผู้อื่น และเพื่อให้สอดคล้องกับศีลธรรมอันดี ความสงบเรียบร้อยของประชาชนและสภาพของสังคมที่เป็นประชาธิปไตย

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า สิทธิมนุษยชนของทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครอง ไม่ถูกถูกรอน และแทรกแซงไม่ว่าในทางใด เว้นแต่การเข้าไปจำกัด หรือแทรกแซงนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาไว้ซึ่งการเคารพต่อสิทธิเสรีภาพอันควรของบุคคลอื่น และด้วยเหตุผลอันสมควรทางด้านของศีลธรรมและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งในกรณีของการวางมาตรการเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ก็เป็นการเข้าแทรกแซงและจำกัดสิทธิเสรีภาพของเด็ก โดยอาศัยเหตุผล คือ เพื่อรักษามาตรฐานด้านศีลธรรม เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่อตัวเด็ก ทั้งในด้านของพฤติกรรมและพัฒนาการ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อตัวเด็ก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และด้วยการที่เด็กเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หากเด็กได้รับการคุ้มครองที่ดี เติบโตอย่างมีคุณค่า สังคมก็จะได้สมาชิกที่ดี และเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาสังคมต่อไป ดังนั้น จึงจำเป็นที่กฎหมายจะต้องเข้าแทรกแซง

²⁹ สันจิวชัย สนิทไชย, มาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551, หน้า 49 - 51.

เพื่อพิทักษ์รักษาเด็กเอาไว้ แต่อย่างไรก็ตาม การเข้าแทรกแซงของกฎหมายดังกล่าว ควรที่จะคำนึงถึงความสามารถในการตัดสินใจของเด็กด้วย กล่าวคือ ถ้าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่เด็กอาจจะสามารถคิดตัดสินใจเองได้ ก็ควรที่จะให้สิทธิเสรีภาพแก่เด็กในการตัดสินใจดังกล่าว ทั้งนี้ ก็เพื่อให้สิทธิเสรีภาพของเด็กได้รับการปกป้องไว้ให้มากที่สุด

2.2 ปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน³⁰

ปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน “(Universal Declaration of Children’s Rights)” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนที่จะต้องได้รับการปฏิบัติที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในขณะที่เดียวกัน ก็จะต้องคำนึงถึงลักษณะของความเป็นเด็กด้วย ซึ่งปณิญาฉบับนี้ มุ่งให้เด็กและเยาวชนได้รับการพิทักษ์คุ้มครองเป็นพิเศษ อันจะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาทั้งทางร่างกาย สมอง และจิตใจ เพื่อให้ได้อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข อีกทั้งเด็กและเยาวชนพึงได้รับความมั่นคงทางสังคม เติบโตอย่างสมบูรณ์ได้รับความรักและความเข้าใจอันจะช่วยพัฒนาบุคลิกของตน โดยเติบโตอยู่ในความรับผิดชอบของบิดามารดาของเด็กเอง และในทุกกรณี เด็กจะต้องอยู่ในบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรักความอบอุ่นปลอดภัย

เด็กและเยาวชน จะเป็นบุคคลแรกที่ได้รับการคุ้มครองและสงเคราะห์ในทุกกรณี ต้องได้รับการปกป้องให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง จากความโหดร้ายทารุณและการถูกข่มเหง รังแกทุกชนิด เด็กจะต้องไม่กลายเป็นสินค้า ไม่ว่าในรูปใด จะต้องไม่มีการรับเด็กเข้าทำงานก่อนวัยอันสมควร ไม่มีการกระทำความผิด ๆ อันจะมีชกจูงหรืออนุญาตเด็กให้จำต้องรับจ้างทำงาน ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็ก หรือเป็นเหตุให้การพัฒนาทางกายทางสมองและทางจิตใจของเด็กต้องเสื่อมลง

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ได้มีการให้ความสำคัญและเล็งเห็นถึงลักษณะของความเป็นเด็กที่ต้องให้ความเอาใจใส่ต่อพัฒนาการ ทั้งทางกาย สมอง และจิตใจ เป็นสำคัญ โดยที่ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่มิบทบาทในการคุ้มครองดูแลเด็กมากที่สุด และรัฐจะต้องเป็นผู้ออกกฎหมายมาส่งเสริมและควบคุมดูแลเป็นการเฉพาะด้วย เพราะมาตรการที่ใช้กันเป็นการทั่วไป อาจมีวัตถุประสงค์ไม่เหมาะสมในกรณีที่ผู้ที่มีหน้าที่คุ้มครองเด็ก เพราะกฎหมายที่จะออกมาบังคับใช้จะต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ และความแตกต่างจากผู้ใหญ่ของเด็กด้วย เพื่อให้ได้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเด็กมากที่สุด

³⁰ “เรียงเดียวกัน”, หน้า 51 - 52

2.3 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก³¹

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) เริ่มต้นจากการคำนึงถึงหลักสำคัญ 5 ประการ คือ สิทธิพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สำหรับเรื่องสวัสดิภาพและการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กที่กำหนดไว้ในปฏิญญาเจนีวา ในปี พ.ศ. 2466 (ค.ศ. 1923) โดยสหภาพกองทุนช่วยเหลือเด็กระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นความพยายามครั้งแรกที่จะรวบรวมเงื่อนไขต่างๆ เกี่ยวกับสิทธิเด็กไว้ภายใต้เอกสารฉบับเดียวกัน โดยต่อมาได้รับการทบทวนและเพิ่มเติมในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อปี พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) ซึ่งได้กลายเป็นพื้นฐานของข้อความทั้งสิบข้อ ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2502 (ค.ศ. 1959)

ความจำเป็นที่จะต้องมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นส่วนสำคัญของสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นสิทธิที่กำหนดไว้ ภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491 และกติกาสากลต่างๆ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่มีผลบังคับทางกฎหมาย ก็เพื่อให้มีการเสริมสร้างและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง ดังนั้น การพิทักษ์สิทธิเด็กก็ควรจะต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่แน่นอนเป็นที่ยอมรับโดยทัดเทียมกันด้วยภูมิหลังดังกล่าวนี้อเอง ประเทศโปแลนด์ จึงได้เสนอให้มีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้นก่อนปีเด็กสากล (พ.ศ. 2522) ซึ่งความคิดริเริ่มนี้ เป็นโอกาสและแรงผลักดันให้มีการตั้งคำถามที่ชัดเจนขึ้น เกี่ยวกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสำหรับเด็ก ตลอดจนนำเอาข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาปรับรวมเข้าด้วยกัน และลดข้อบกพร่องที่มีอยู่ในข้อความต่างๆ แล้วมีการประเมินผลโดยละเอียด เพื่อนำไปบรรจุไว้ในเอกสารระหว่างประเทศเพียงฉบับเดียว ที่จะมีผลบังคับใช้ทางกฎหมายได้

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงได้มีการจัดทำขึ้น โดยองค์การสหประชาชาติ หลังจากประเทศโปแลนด์นำเสนอร่างอนุสัญญา เมื่อปี 2521 โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้พิจารณาทบทวนอย่างละเอียด และได้ตั้งคณะทำงานร่างอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศสมาชิกของคณะกรรมการด้านสิทธิ มนุษยชน 43 ประเทศ ผู้แทนจากประเทศอื่นๆ ที่เป็นภาคีองค์การสหประชาชาติอาจจะเข้าร่วมประชุมด้วยในฐานะ “ผู้สังเกตการณ์” และอาจมีส่วนร่วมในการอภิปรายได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ องค์การระหว่างประเทศและองค์กรเอกชน ซึ่งมีการติดต่อปรึกษากับคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ก็อาจจะส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ด้วย ทั้งนี้ ผู้แทนจากองค์กรเอกชนได้รับความยินยอมให้เข้าร่วมด้วยอย่างเต็มที่ในการหารือเรื่องอนุสัญญาฉบับนี้ อนึ่ง การประชุมต่างๆ ของคณะทำงานได้เปิดให้สาธารณชนได้รับรู้ด้วย โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้ผ่านการพิจารณาของคณะทำงานของ

³¹ “เรียงเดียวกัน”, หน้า 52 - 55

องค์การสหประชาชาติ และได้รับการรับรองจากประเทศต่างๆ ในการประชุมสมัชชาใหญ่ สหประชาชาติ ในเดือนพฤศจิกายน 2532 ซึ่งเป็นปีครบรอบปีที่ 10 ของปีเด็กสากล และครบรอบปีที่ 10 ของการเริ่มกระบวนการร่างอนุสัญญา นอกจากนี้ ยังครบรอบปีที่ 30 ของการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กอีกด้วย

โดยตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้คำนึงถึงว่าเด็กโดยเหตุที่ยังไม่เติบโตเต็มที่ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงต้องการการพิทักษ์และการดูแลเป็นพิเศษ รวมถึงต้องการการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสม ทั้งก่อนและหลังการเกิด โดยตามอนุสัญญานี้ “เด็ก” หมายถึง ผู้ที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนนั้น ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่

ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือเอกชน ศาลยุดิธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก โดยรัฐภาคีจะต้องประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ให้เด็กสามารถอยู่รอดและมีพัฒนาการที่ดี และเด็กจะต้องมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหาได้รับหรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิดทุกลักษณะ โดยไม่ถูกจำกัดโดยเขตแดน ไม่ว่าจะโดยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือการตีพิมพ์ในรูปแบบของศิลปะ หรือผ่านสื่ออื่นใดตามที่เด็กเลือก แต่การใช้สิทธิของเด็กดังกล่าวอาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมายบางประการ เฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อการเคารพต่อสิทธิและชื่อเสียงของบุคคลอื่น การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อยหรือสาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม รัฐภาคีจะต้องเคารพต่อสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา เคารพต่อสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา และผู้ปกครองตามกฎหมาย ในกรณีที่เหมาะสมในอันที่จะให้แนวทางแก่เด็กในการใช้สิทธิของตนในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

ในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อนุสัญญานี้ กำหนดให้รัฐภาคีต้องยอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชน และจะประกันว่าเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่างกัน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุก ทั้งทางสังคม จิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนสุขภาพกายและจิตของเด็ก โดยรัฐภาคีจะให้การส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่จะมีประโยชน์ทางสังคม และวัฒนธรรมแก่เด็ก ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับ การป้องกันเด็กจากข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็ก

อนึ่ง รัฐภาคีจะต้องพยายามให้การประกันว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง จะต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กร่วมกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นพื้นฐาน รัฐภาคีจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง โดยจัดให้มีการอำนวยความสะดวก

และบริการที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กดังกล่าว และจัดให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็ก จากความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือ การปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ การกระทำอันมิชอบทางเพศ ขณะอยู่ในความดูแลของ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นใด ซึ่งเด็กนั้นอยู่ใน ความดูแล การแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการทำงานใด ที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตรายหรือ ที่ขัดขวางการศึกษาของเด็กหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือการพัฒนาทางร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรมและสังคมของเด็ก และรัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบทั้งหมด ที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด และยอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับ มาตรฐานของการดำรงชีวิตที่เพียงพอ สำหรับการพัฒนาด้านร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรม และ สังคมของเด็ก

นอกจากนี้ ยังมีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก “(Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography)” ที่ออกมา โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้บรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และการปฏิบัติ ตามข้อบทของอนุสัญญา จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะขยายมาตรการที่รัฐภาคีควรดำเนินการ เพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้มีการยอมรับถึงสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวง ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และจากการทำงานใดที่น่าจะเป็นอันตรายหรือที่ขัดขวางรบกวนต่อ การศึกษาของเด็ก หรือที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ ศิลธรรม หรือสังคมของเด็กด้วย

ประกอบกลับในขณะนี้ มีสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กเพิ่มมากขึ้น ในอินเทอร์เน็ต และจากการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กในอินเทอร์เน็ต ซึ่งจัดขึ้นที่ กรุงเทพมหานคร ในปี ค.ศ. 1999 โดยเฉพาะข้อสรุปของการประชุมที่เรียกร้องให้ถือเป็น ความผิดอาญา ทั่วโลกในการผลิต การแจกจ่าย การส่งออก การส่งต่อการนำเข้า มีไว้ในครอบครอง โดยเจตนา และการโฆษณาสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก โดยเน้นถึงความสำคัญของความร่วมมือ ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลทั้งหลายกับอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต ซึ่งทุกฝ่าย มีความเชื่อมั่นว่าการจัดการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กจะได้รับการ อำนวยความสะดวกด้วยการรับเอาแนวทางที่เป็นองค์รวม กล่าวถึง ปัจจัยเกี่ยวพัน ซึ่งรวมถึง ความด้อยพัฒนา ความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมที่ไม่เป็นธรรม ครอบครัวยุคใหม่พร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ การขาดการศึกษา การอพยพ จากชนบทสู่เมือง การเลือก

ปฏิบัติทางเพศ พฤติกรรมทางเพศที่ขาดความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ การปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่เป็นอันตราย ความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ และการลักลอบค้าเด็กคำนึงถึงความสำคัญของค่านิยมทางประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลในการคุ้มครอง และการพัฒนาอย่างกลมกลืนของเด็ก จึงเห็นควรที่จะมีการบัญญัติพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องของการค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กขึ้นมาเสริมด้วย ซึ่งจากอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าว ก็แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการเล็งเห็นความสำคัญ ที่เด็กจะต้องได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ จากสิ่งที่อาจจะส่งผลร้ายต่อตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นด้านของพัฒนาการ ความคิดหรือการกระทำ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้รัฐต่างๆ ต้องวางมาตรการเพื่อคุ้มครองเด็ก โดยเฉพาะ

จากบทนิยามที่ได้กล่าวมาในความหมายของคำว่า เด็ก สามารถสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะเป็ นกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ ส่วนใหญ่แล้ว เด็ก คือ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี โดยถือ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1987 ในข้อ 1 ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เหมาะสมในการได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมาย แต่ค่านิยมมีความแตกต่างกัน อาจจะเนื่องมาจากการกำหนดให้มีการบังคับใช้ให้ เป็นไปตามลักษณะของสังคมวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละประเทศ และหลักการทั่วไป เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กการคุ้มครองสิทธิเด็กระหว่างประเทศนั้น ปรากฏ เป็นรูปแบบของการตกลงระหว่างประเทศ และในรูปแบบของมติขององค์การระหว่างประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นมาตรการที่มีมาช้านานแล้ว และเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าปัญหาเรื่องสิทธิเด็กก็เป็นเรื่องระดับ ประเทศที่เป็นมาช้านาน และเริ่มที่จะขยายตัวและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในปัจจุบันสิทธิเด็ก เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายให้ความสนใจในการพัฒนาเด็กด้วยการเป็นแบบอย่าง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี สำหรับเด็กตลอดจนภาครัฐบาล สถาบัน องค์กรต่างๆ และภาคธุรกิจต่างๆ ควรเข้ามาประสานงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครอง ปกป้อง ดูแลเด็ก ไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกล่อลวง ถูกแสวงหา ประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อปกป้องไม่ให้บุคคลใดเข้ามาละเมิดสิทธิเด็กได้รัฐมีหน้าที่ ในการให้การคุ้มครองปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคน³² โดยให้ความสำคัญต่อบุคคลทุกกลุ่ม โดยเท่าเทียมกัน ในทุกๆ ด้านแต่บุคคลซึ่งเป็นเด็ก ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่อ่อนแอที่สุดในสังคม เนื่องจากเด็กเป็นบุคคลที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ จึงเป็นบุคคลที่โดนหลอกลวง โดนชักจูง โดนครอบงำ ได้ง่ายกว่าบุคคลในวัยผู้ใหญ่ จึงทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องเข้ามาปกป้องดูแลและ ให้ความสำคัญต่อบุคคลซึ่งเป็นเด็ก การเริ่มสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของเด็ก จึงเป็น จุดเริ่มต้นที่ดีของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคมที่ดี ซึ่งหลักเกณฑ์ว่าด้วย การคุ้มครองสิทธิเด็กโดยหลักทั่วไปนั้น มีรายละเอียด ดังนี้

³² พนิดา พูลสวัสดิ์, หน้า 9

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น จะให้ความคุ้มครองเด็กซึ่งเปรียบเสมือนสัญชาติมนุษยชนระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด ซึ่งประเทศไทยก็ได้ให้สัตยาบันไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กที่ควรได้รับจากประเทศของตน โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวกับสิทธิเด็กโดยตรงซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้³³

1) สิทธิในชีวิตและการอยู่รอด (*Survival Rights*) สิทธิในการมีชีวิตอยู่หรือการดำรงชีวิตนั้นเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานทั่วไปของเด็ก เช่น สิทธิในการมีชีวิตอยู่ สิทธิที่จะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดี สิทธิที่จะได้รับมาตรฐานด้านสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งสิทธิในการมีชีวิตอยู่และการอยู่รอดนั้น เป็นสิทธิที่ติดตัวเด็กมาตั้งแต่เกิดที่จะมีชีวิตใช้ชีวิตและดำรงอยู่และรัฐภาคีต้องประกันอย่างเต็มที่ เท่าที่จะทำได้เพื่อให้เด็กมีการอยู่รอดและเด็กมีพัฒนาของเด็ก ซึ่งเด็กมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูจาก บิดา มารดา ญาติพี่น้องหรือรัฐเพื่อให้เจริญเติบโตและมีชีวิตอยู่รอด โดยหลักแล้วบุคคลที่จะดูแลเลี้ยงดูเด็กได้ดีที่สุด ได้แก่ บิดาและมารดาด้วยกัน เว้นแต่ บิดา มารดา มีปัญหาที่ไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ รัฐก็จะต้องเข้าไปแยกเด็กออกมาดูแล โดยต้องเป็นกรณีที่เด็กอยู่ในอันตรายหรือเด็กถูกทอดทิ้ง และต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก³⁴

2) สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง (*Protection Rights*) เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากอันตรายทุกรูปแบบที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นอันตรายทั้งทางร่างกายทางจิตใจ ทางเพศ ซึ่งรวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ จากเด็ก เช่น การค้าประเวณี การขายเด็ก ไม่ว่าจะโดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือโดยบุคคลอื่น การป้องกันจากสื่อที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อเด็ก เป็นต้น

3) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (*Development Rights*) สิทธิในการพัฒนาของเด็กทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น เน้นที่การเลี้ยงดูเด็กโดย บิดา มารดา หรือรัฐ ในบางกรณี และระบุให้เด็กมีสิทธิที่จะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่เพียงพอต่อการพัฒนาของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ศีลธรรม สังคม และให้เด็กมีสิทธิได้รับการศึกษา เพื่อให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กให้เต็มศักยภาพของแต่ละคน ให้เด็กพัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เป็นการเตรียมให้เด็กมีชีวิตและความรับผิดชอบที่ดี ด้วยจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมมีความเข้าใจสันติภาพ ความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศ และมีความเสมอภาคกันในทุกๆ ด้าน

³³ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10.

³⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10.

4) สิทธิในการมีส่วนร่วม (Participation Rights) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเน้นถึงสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็กในทุกๆ เรื่อง ที่มีผลกระทบต่อเด็กโดยเสรี รัฐภาคีต้องให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น และต้องให้น้ำหนักต่อความเห็นนั้น ตามควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็กด้วย³⁵

จากหลักเกณฑ์การคุ้มครองเด็กจะเห็นได้ว่าอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้วางหลักการให้ความคุ้มครองเด็ก โดยเป็นการวางหลักในการคุ้มครองเด็กในภาพรวม เป็นการทั่วไป อันเป็นสิทธิของเด็กที่ควรจะได้รับ ซึ่งประเทศที่ได้ให้สัตยาบันจะต้องปฏิบัติตาม โดยการและหามาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้ความคุ้มครองเด็กให้ตรงตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาดังกล่าว และเกิดผลประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

2.4 กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน³⁶

กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน “(United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice)” หรือกฎแห่งกรุงปักกิ่ง (the Beijing Rules) ได้ถูกจัดทำขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของระบบคดีเด็กและเยาวชนในทุกส่วนของโลก กฎนี้ มุ่งจัดทำสิ่งซึ่งยอมรับกันว่าเป็นหลักปฏิบัติทั่วไปที่ดี ในการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน คือ เป็นเงื่อนไขขั้นต่ำที่สหประชาชาติยอมรับว่า ไม่ว่าจะอยู่ภายใต้ระบบใดก็เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน อีกทั้งกฎนี้ยังได้ให้การยอมรับเด็กและเยาวชนอยู่ในวัยเริ่มต้นของมนุษย์ที่กำลังพัฒนา จึงต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษ ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ และการพัฒนาทางสังคม ทั้งต้องการการปกป้องทางกฎหมายภายใต้เงื่อนไขแห่งสันติภาพ เสรีภาพ สักดิ์ศรี และความมั่นคงปลอดภัย โดยหลักการทั่วไปที่เป็นแนวความคิดพื้นฐานของกฎนี้ ได้วางแนวความคิดที่ว่าประเทศสมาชิกควรหาทางส่งเสริมความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งครอบครัวให้ดียิ่งขึ้นตามเกณฑ์ของการให้ความช่วยเหลือทั่วไปของแต่ละประเทศ และพยายามพัฒนาสภาพที่จะทำให้เด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดได้มีชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความหมายและมีคุณค่า โดยดูแลกระบวนการของการพัฒนาการศึกษาให้ปลอดจากอาชญากรรม และการกระทำผิดให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยใช้มาตรการทางบวกส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กและเยาวชน นำทรัพยากรของชุมชน ได้แก่ ครอบครัวอาสาสมัคร กลุ่มบุคคล โรงเรียนหรือสถาบันอื่นๆ มาใช้ เพื่อลดความจำเป็นในอันที่จะต้องใช้กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาจะต้องใช้วิธีการที่เที่ยงธรรม มีมนุษยธรรม และมีประสิทธิผล โดยถือว่าความยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน เป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้

³⁵ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10

³⁶ สันจิวชัย สนิทไชย, หน้า. 56 - 58

ในกระบวนการพัฒนาชาติของแต่ละประเทศ อันจะเป็นการคุ้มครองเด็กและเยาวชนและรักษาความสงบสุขของสังคมในเวลาเดียวกัน ซึ่งการนำกฎนี้ ไปปรับใช้ต้องดูตามความเหมาะสมของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในแต่ละประเทศสมาชิกและการให้บริการความยุติธรรมแก่เด็กและเยาวชน ควรมีการประสานงานและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งที่จะปรับปรุงและดำรงความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ รวมถึงเรื่องระเบียบการปฏิบัติงาน วิธีการทำงาน และทัศนคติของบุคลากรเหล่านั้นด้วย

จากแนวความคิดพื้นฐานดังกล่าว ซึ่งให้เห็นบทบาทสำคัญของนโยบายสังคมที่สร้างขึ้นสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งนอกจากเด็กและเยาวชนจะได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ แล้ว ยังเป็นการป้องกันการก่ออาชญากรรม และการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนด้วย ซึ่งแนวความคิดพื้นฐานอันกว้างขวางเหล่านี้ หมายถึง นโยบายสังคมโดยรวมที่มุ่งให้สวัสดิการแก่เด็กและเยาวชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งจะทำให้การใช้ระบบความยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชนมีความจำเป็นน้อยลง ทั้งจะลดความเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องจากการใช้ระบบความยุติธรรมและมาตรการเอาใจใส่ดูแลเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ก่อนกระทำผิดเช่นนี้ เป็นสิ่งจำเป็นของนโยบายพื้นฐานซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อทำให้ความจำเป็นของการใช้กฎนี้หมดสิ้นไป

กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำนี้ จะใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกเผ่าพันธุ์ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา แนวความคิดทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นๆ รวมทั้งต้นกำเนิดของชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิดหรือสถานภาพอื่นๆ โดยกฎฉบับนี้ ได้ให้คำนิยามคำว่าเด็กและเยาวชน คือ เด็กหรือเยาวชน ซึ่งตามระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาจถูกดำเนินคดีสำหรับความผิดด้วยวิธีการที่แตกต่างไปจากของผู้ใหญ่ พึงสังเกตว่ากรอบอายุของเด็กและเยาวชนตามกฎฉบับนี้ ไม่ได้มีการกำหนดไว้อย่างตายตัว เพราะกรอบอายุดังกล่าวถูกกำหนดโดยระบบกฎหมายแต่ละระบบที่เกี่ยวข้อง จึงต้องเคารพต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และกฎหมายของประเทศสมาชิก กฎนี้ จึงจัดทำขึ้นเพื่อใช้กับกรอบอายุที่หลากหลาย ภายใต้คำนิยามของคำว่าเด็กและเยาวชน ซึ่งมีอายุระหว่าง 7 ถึง 18 ปี หรือมากกว่า เนื่องจากความแตกต่างในกฎหมายของชาติต่างๆ ความหลากหลายของอายุ จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และมีได้ทำให้ความสำคัญของกฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำลดน้อยลงแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตาม ในเรื่องอายุของความรับผิดชอบทางอาญาของเด็กและเยาวชน ไม่ควรกำหนดขอบเขตการเริ่มต้นของอายุให้ต่ำเกินไป โดยพึงคำนึงถึงข้อเท็จจริงเรื่องวุฒิภาวะทางอารมณ์ จิตใจ และปัญญาประกอบด้วย เพราะถ้ากำหนดอายุต่ำเกินไป หรือไม่กำหนดเสียเลย คำว่ารับผิดชอบก็จะไร้ความหมาย ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว คำว่า รับผิดชอบทางอาญา หรือความผิด จะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสิทธิทางสังคม และความรับผิดชอบอื่นๆ เช่น สถานภาพทางการสมรส บรรณูติภาวะ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในเขตอำนาจศาลของแต่ละประเทศ ควรจัดทำกฎหมาย กฎ หรือบทบัญญัติพิเศษที่ใช้เฉพาะกับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน สถาบันอบรมหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำงานด้านบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน โดยกำหนดให้ตอบสนองความต้องการต่างๆ ของผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ในเวลาเดียวกัน ก็คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานของเด็กและเยาวชนและช่วยตอบสนองความต้องการของสังคม โดยจะต้องปรับใช้กฎนั้นอย่างทั่วถึงและยุติธรรม และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎนี้ ไม่ควรจะใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ควรใช้ในกรณีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินการด้านความประพฤติอันใดอันหนึ่ง ซึ่งหากเป็นการกระทำของผู้ใหญ่แล้ว จะไม่ถูกลงโทษด้วย

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว กฎฉบับนี้ ยังได้บัญญัติแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของเด็กและเยาวชนในขั้นตอนต่างๆ ไว้อีกมากมาย เช่น ขอบข่ายของการใช้ดุลพินิจของศาลและเจ้าพนักงาน สิทธิของเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม การรักษาความลับแนวทางการสอบสวนและฟ้องร้องคดี การควบคุมตัว การมีที่ปรึกษากฎหมาย สถานฝึกอบรม เป็นต้น ซึ่งแม้ว่ากฎแห่งกรุงปักกิ่งนี้ จะมุ่งในเรื่องของการบริหารงานยุติธรรมแก่เด็กและเยาวชน โดยไม่ได้กล่าวถึงเรื่องของการปกป้องคุ้มครองเด็กจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กบนอินเทอร์เน็ตไว้โดยตรง แต่เราสามารถเห็นแนวความคิดดังกล่าวโดยอ้อม ได้จากสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจากหลักการต่างๆ ของกฎนี้ มุ่งชี้ให้เห็นความสำคัญของความเป็นเด็กและเยาวชนที่จำเป็นต้องได้รับการคำนึงเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอายุของเด็กและเยาวชนที่จะมีความรับผิดชอบ การบัญญัติกฎหมายและขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ควรจะมีขึ้นสำหรับเด็ก โดยเฉพาะ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญก็คือ การมีสวัสดิภาพที่ดีทั้งทางด้านพัฒนาการ สังคม ความรู้ความสามารถ ครอบครัวยุติธรรม โดยดูแลกระบวนการต่างๆ ให้ปลอดจากอาชญากรรม และการกระทำผิดให้มากที่สุด อันจะเป็นการป้องกันการก่ออาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน นั่นเอง

โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ การที่อินเทอร์เน็ตได้มีความสำคัญมากขึ้น เป็นแหล่งรวมของข้อมูลข่าวสารแทบทุกประเภท ซึ่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต มีทั้งข้อมูลที่ดีและข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ทำให้รัฐมีความจำเป็นที่จะต้องวางบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อคุ้มครองประชาชน จากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเหล่านั้นสามารถ ส่งผลกระทบต่อประชาชนได้ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นบุคคลที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอและได้รับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมได้ง่าย รัฐจึงจำต้องอาศัยอำนาจตามข้อยกเว้น เรื่อง การจำกัดสิทธิเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญเปิดช่องไว้ให้กระทำได้ มาวางบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อวัตถุประสงค์ในการธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมถึงสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัว หรือเพื่อป้องกันหรือระงับ

ความเลื่อมทรมทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน ซึ่งถ้าการกระทำของรัฐประกอบด้วยความจำเป็นดังกล่าวแล้ว กฎหมายที่รัฐออกมาก็เป็นกฎหมายที่ถูกต้อง และได้รับการรับรองว่าสามารถกระทำได้โดยรัฐธรรมนูญเช่นกัน

3. แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก

การให้ความสำคัญกับเด็กที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน จนมีคำกล่าวตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นไป ถือเป็นศตวรรษของเด็ก โดยมองว่าเด็กมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิ่งมีคุณค่าที่ต้องให้ความสำคัญปกป้องคุ้มครองทะนุถนอมและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้เล็งเห็นว่าเด็กจำเป็นต้องความช่วยเหลือจากผู้อื่นในลักษณะของการพึ่งพิง เพื่อให้ได้รับการตอบสนองในความต้องการจำเป็นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงดูด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ หรือการพัฒนาทางด้านสังคม ศิลธรรมจริยธรรม ทั้งยังต้องการได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา รวมถึงทางด้านการเมืองที่ควรให้ความสนใจต่อความคิดเห็นและความต้องการของเด็กด้วย ซึ่งแต่เดิมมักมุ่งเน้นการกำหนดสิ่งต่างๆ ที่มาจากผู้ใหญ่เพียงฝ่ายเดียว โดยเชื่อว่าผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีความเป็นเหตุเป็นผล

ความต้องการของเด็ก กลายเป็นเงื่อนไขที่บ่งบอกถึงความสนใจต่อความสำคัญของเด็ก แม้ว่าเด็กอาจยังไม่มีความสามารถในการตัดสินใจด้วยความเป็นเหตุเป็นผลอย่างเพียงพอ หากแต่เป็นการบอกย้ำว่าเด็กเป็นผู้มีคุณค่า มีฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ที่มีอาจแบ่งออกด้วยฐานะ ช่วงวัย เชื้อชาติหรือหลักความเชื่อ เด็กจึงเป็นผู้มีความสำคัญ มีสิทธิ เสรีภาพในฐานะที่เป็นพลเมืองของสังคม³⁷

ด้วยความสำคัญดังกล่าว การตระหนักถึงความสำคัญของเด็ก จึงเป็นสิ่งที่เกิดเพิ่มมากขึ้นและแพร่หลายในสังคมต่างๆ ดังเห็นได้จากแนวคิดที่เน้นความสำคัญของเด็ก หรือการเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นที่ตัวเด็กและประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กและเช่นเดียวกัน การศรัทธาต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของเด็กที่กล่าวอ้างไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทำให้เด็กและความเป็นเด็กได้รับการตระหนักและเห็นควรที่จะต้องมีการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่จะนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก ทั้งนี้ เพราะประโยชน์สูงสุดของเด็ก ถือเป็นหลักการที่มีความสำคัญลำดับแรก แต่หากพิจารณาถึงหลักการว่าด้วยประโยชน์

³⁷ ไพรัช บวรสมพงษ์, การคุ้มครองเด็กผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญากับประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548, หน้า 65 - 66

สูงสุดสำหรับเด็กแล้ว³⁸ กล่าวได้ว่า แนวคิดดังกล่าว มีลักษณะที่เป็นนามธรรม จำเป็นต้องมีการอธิบายในเชิงรูปธรรมที่ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก

เมื่อก้าวถึงเด็กแล้ว ความเข้าใจต่อเด็กที่เกิดขึ้น มักจะมุ่งเน้นที่ความเป็นเด็ก (Childhood) ด้วยการอธิบายถึงสภาพ ลักษณะความเป็นเด็กในแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความอ่อนแอ บอบบาง ต้องการเลี้ยงดู มีลักษณะแห่งการพึ่งพิง การไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การไร้ความสามารถเช่นผู้ใหญ่ ต้องการปกป้องคุ้มครอง เป็นต้น ตลอดจนมีทัศนคติต่อการเป็นเด็กที่ว่ามีความบริสุทธิ์ไร้เดียงสา การบรรยายถึงสภาพต่างๆ ดังกล่าว มักมุ่งเน้นที่สภาพ หรือสถานะแห่งความเป็นเด็ก (Childhood) มากกว่าที่จะกล่าวถึงตัวเด็ก (The Child) ในลักษณะความเป็นปัจเจกบุคคลหรือผู้กระทำทางสังคม (Social Actor) ความเป็นเด็กที่เกิดขึ้นในแง่หนึ่ง จึงบ่งบอกถึงลักษณะที่ถูกสร้างขึ้นจากสังคม (Socially Constructed) กระบวนการทางสังคม (Social Process) ตลอดจนบริบทแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นทั้งจากผู้ปกครอง ผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจในสังคมที่กำหนด ควบคุม ครอบงำ ว่าสิ่งใด คือ สิ่งที่เด็กต้องการ หรือเหมาะสมกับเด็กรวมไป ถึงการกำหนดคุณค่าเฉพาะที่เป็นของเด็ก ตลอดจนแบบแผนพฤติกรรมที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเป็นเด็ก แยกความเป็นเด็กออกจากความเป็นผู้ใหญ่เด็กจึงการเป็นผลผลิตของสังคม ในขณะที่เดียวกันสังคมเองก็มีการผลิตและการผลิตซ้ำ ซึ่งความเป็นเด็กให้ตอบสนองต่ออุดมการณ์และค่านิยมที่เป็นคุณค่าหลักของสังคมเอง ก็มีการผลิตและการผลิตซ้ำ ซึ่งความเป็นเด็กให้ตอบสนองต่ออุดมการณ์และค่านิยมที่เป็นคุณค่าหลักของสังคม ตามระบบระเบียบของสังคมที่เป็นอยู่ ไม่ให้เกิดการขัดแย้งขึ้น

ในบางสังคม ความเป็นเด็กเป็นสิ่งที่มีความคล้อยตามระบบคุณค่าหลักในสังคม ยกตัวอย่าง เช่น การเป็นคนอ่อนน้อมง่าย เชื่อฟังผู้ใหญ่ สุขภาพอ่อนนุ่ม มีสัมมาคารวะ เป็นต้น ความเป็นเด็กที่เกิดขึ้น³⁹ จึงเป็นผลผลิตทางสังคม ผ่านทางกระบวนการจัดเกลาทางสังคมที่ได้รับอิทธิพลมาจากบริบททางสังคม วัฒนธรรม ตลอดจนเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมที่จะกำหนดรูปแบบ ความเป็นจริงที่ว่าด้วยความเป็นเด็กขึ้นในสังคม⁴⁰

นอกจากการกำหนดคุณลักษณะ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับความเป็นเด็กยังมีคำอธิบายที่เกี่ยวกับเด็กและลักษณะความต้องการของเด็กอีกด้วย ดังเห็นได้จากแนวคิดทางด้านจิตวิทยาเด็กหรือจิตวิทยาพัฒนาการที่กำหนดลักษณะความต้องการ หรือพัฒนาการของเด็กตามช่วงชั้นอายุ เช่น ว่าเด็กในวัยใด มีความต้องการหรือลักษณะทางพฤติกรรมอย่างไร อันนำไปสู่การกำหนดแนวทางว่าควรที่จะมีการตอบสนองความต้องการเด็กเช่นไร

³⁸“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 66

³⁹“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 67

⁴⁰“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 67

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ถึงความเป็นเด็กถือว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในตัวเด็ก ความเป็นเด็กและความต้องการจำเป็นในตัวเด็กในด้านต่างๆ ของเด็ก ซึ่งที่ผ่านมามีความเป็นเด็กมักถูกอธิบายด้วยแง่มุมมอง อันเป็นผลมาจากอิทธิพลทางความคิดด้านจิตวิทยาและการแพทย์ที่ลดทอนเด็ก และความเป็นเด็กให้เห็นเป็นเพียงช่วงวัย ขั้นตอนแห่งพัฒนาการ ทำให้เด็กถูกให้ความหมาย และถูกกระทำในลักษณะวัตถุที่แปรผันไปตามเจตนาธรรมณ์ของผู้ใหญ่

ดังนั้น พื้นที่ทางความคิด (Conceptual Space) เกี่ยวกับเด็กและความเป็นเด็ก จึงต้องการอธิบายถึงแนวคิด อุดมการณ์ที่อยู่เบื้องหลัง รวมถึงควรมีการกระทำความกระจำถึงความหมายและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับเด็กให้คลี่คลายมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นไปของสังคมและยุคสมัย ความเป็นเด็กจึงไม่อาจเข้าใจได้เฉพาะแง่มุมทางประชากรแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องมีการทำความเข้าใจ พิจารณาถึงปรากฏการณ์และความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเด็ก อันพิจารณาจากโลกทัศน์ของเด็ก ด้วยการค้นหาความเป็นจริงและสิ่งอันประโยชน์ที่เด็กต้องการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก⁴¹

4. แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการแสดงออกทางเพศ

4.1 แนวคิดแบบอนุรักษนิยม (Conservative)

ได้พิจารณาเกี่ยวกับแนวคิดทางเพศเอาไว้ โดยมองว่าการแสดงออกในเรื่องทางเพศอย่างเปิดเผยในสังคมเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะมองว่าเรื่องเพศเป็นของต่ำหยาบคายและไม่เหมาะสมที่จะพูดคุยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแสดงออกทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากธรรมเนียมการแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อความพึงพอใจทางเพศ ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่งาม ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวอาจจะกระทบต่อระบบศีลธรรมอันดีของบุคคลในสังคม และท้ายที่สุด จะเป็นการทำลายคุณค่าทางศีลธรรมและสังคม แต่ต่อมาแนวคิดนี้ได้ ค่อยๆ ผ่อนคลายความคิดในเรื่องการแสดงออกทางเพศของตนเองลง โดยยอมรับถึงการแสดงออกทางเพศที่สามารถที่จะทำได้ เช่น การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของเพศศึกษาต่างๆ แต่ยังไม่ยอมรับในเรื่องของการแสดงออกทางเพศบางประการ และการแสดงออกทางเพศที่เกินเลยไปจากมาตรฐานทางสังคมที่ยอมรับกัน โดยการแสดงออกทางเพศสมควรเป็นเรื่องส่วนตัว และมีจุดมุ่งหมายเพื่อการดำรงเผ่าพันธุ์มนุษย์ การแสดงออกต่อสาธารณะจะทำได้ก็แต่เพียงเพื่อการให้ความรู้ทางเพศเท่านั้น ในเรื่องสิ่งลามกแนวคิดนี้มีความเห็นว่าคุณค่าของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว คุณค่าของการแต่งงาน การมีคู่ครองคู่สมรสคนเดียว (monogamous)

⁴¹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 67

มีความสำคัญต่อระบบสังคม คุณค่าทางศีลธรรมที่จะต้องรักษาสถาบันทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าการที่จะหาความบันเทิง จากการมีกิจกรรมทางเพศ สิ่งลามก จึงถูกมองว่าเป็นสิ่งที่จะทำลายคุณค่า และศีลธรรมดังกล่าว สิ่งลามกเป็นสิ่งที่แสดงถึงกิจกรรมทางเพศในลักษณะต่างๆ เท่าที่สามารถ จะนึกคิดปฏิบัติ⁴² ขึ้นมาได้ และยังสะท้อนให้เห็นถึงการทำลายคุณค่าทางแนวคิดของการมีคู่สมรสเพียงคนเดียวด้วยลักษณะของกิจกรรมทางเพศของบุคคลต่างๆ ที่ปรากฏในสิ่งลามกสะท้อนให้เห็นถึงความอันตรายต่อบุคคลสังคมและมาตรฐานทางศีลธรรม อันตรายที่มีต่อร่างกายและจิตใจของเหยื่อและบุคคลที่ชม อีกทั้งอันตรายจากเนื้อหาของสิ่งลามกที่มุ่งกระตุ้นความรู้สึกและความต้องการทางเพศ ความรู้สึกของบุคคลในสังคมต่อมาตรฐานทางศีลธรรมในเรื่องเพศนำมาซึ่งความเสื่อมต่อมาตรฐานทางศีลธรรมทางเพศของสังคม และท้ายที่สุด มาตรฐานทางศีลธรรมและสังคม จะถูกทำลาย

4.2 แนวคิดแบบเสรีนิยม (Liberal)

มีความเห็นในเรื่องการแสดงออกทางเพศเอาไว้ว่า โดยพื้นฐานของมนุษย์มีความเป็นปัจเจกชน มีเสรีภาพในการกระทำต่างๆ ซึ่งเป็นสิทธิ ที่มีมาแต่เกิดเป็นสิทธิตามธรรมชาติ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศไม่ใช่สิ่งที่จะมีผลต่อสังคม⁴³ เพราะเรื่องทางเพศเป็นเรื่องส่วนตัว ซึ่งไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อสังคมการแสดงความพึงพอใจทางเพศแก่กับ⁴⁴ของคู่รักหรือบุคคลอันเป็นที่รัก จึงไม่ใช่เรื่องเสียหาย การพูดคุยเรื่องทางเพศในที่สาธารณะหรือการแสดงออกทางเพศของบุคคลในที่สาธารณะเป็นเรื่องธรรมดา สามารถกระทำได้ และจะไม่สมควรที่จะถูกขัดขวางด้วยอำนาจใดๆ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลทางเพศต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ และเมื่อได้รับข้อมูลทางเพศอย่างเต็มที่ ก็ย่อมที่จะกำหนดพฤติกรรมทางเพศของตนเองได้ โดยมีพื้นฐานมาจากการที่เห็นว่ามนุษย์มีเหตุผลในการเลือกที่จะยอมรับพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้ในเรื่องสิ่งลามก แนวคิดนี้ เห็นว่าสิ่งลามกมีความใกล้เคียงกับการแสดงออกทางเพศ แต่สิ่งลามกเป็นการแสดงให้เห็นถึงถ้อยคำ รูปภาพ ที่แสดงถึงเรื่องทางเพศของมนุษย์โดยแท้ กล่าวคือ สิ่งลามก จะมุ่งไปที่การกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกทางเพศ แต่เพียงอย่างเดียว และด้วยการที่แสดงออกทางเพศกับเรื่องสิ่งลามกเป็นเรื่องที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นแนวคิดนี้ จึงเห็นว่าสิ่งลามก ก็คือ การแสดงออกทางเพศที่เป็นอันตราย (harm) และจะต้องถูกจำกัด กล่าวคือ เสรีภาพในการแสดงออกทางเพศยังคงมีต่อไป จนกว่าจะเห็นว่าแสดงออกนั้น

⁴² วิริยะ ธรรมจักษ์, *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกอนาจาร*, วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิตไม่ไดตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556, หน้า 9

⁴³ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10.

⁴⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10.

เป็นอันตราย⁴⁵ ความเป็นอันตรายนี้อาจเป็นอันตรายต่อร่างกาย จิตใจของบุคคลหรือผู้รับรู้ ซึ่งความเป็นอันตรายนี้จะขึ้นอยู่กับบุคคลและชุมชนที่จะพิจารณาว่ากรณีใด จะถือว่าการแสดงออกนั้นเป็นสิ่งลามก ด้วยเหตุนี้ แนวคิดเสรีนิยม เห็นว่าสิ่งลามกเป็นสิ่งที่จะต้องมีการควบคุม เพื่อมิให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพโดยรวมของบุคคลอื่นๆ

แนวคิดทั้งสองแนว มีอิทธิพลต่อการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมสิ่งลามก จะเห็นได้ว่า ถ้าประเทศใดยึดถือแนวคิดอนุรักษนิยมประเทศนั้น จะมีกฎหมายที่ห้ามการเผยแพร่สิ่งลามกทุกประเภทเป็นการเด็ดขาด ไม่มีข้อยกเว้น เนื่องจากการเผยแพร่ดังกล่าว ก่อให้เกิดผลเสียด้านศีลธรรมต่อบุคคลในสังคม ในขณะที่ยึดถือแนวคิดเสรีนิยมประเทศนั้น ก็จะมีกฎหมายที่ควบคุมสิ่งลามกที่เป็นไปตามแนวคิดเสรี กล่าวคือ เพราะแนวคิดในการพิจารณามีความแตกต่างกัน ทำให้มองว่าสิ่งต่างๆ ตามแนวคิดอนุรักษนิยมถือว่าเป็นสิ่งลามกแล้วในขณะที่สิ่งเดียวกันนี้ ถ้าพิจารณาตามแนวคิดเสรีนิยมไม่ถือว่าเป็นสิ่งลามกก็ได้ ด้วยเหตุนี้ กฎหมายที่ควบคุมสิ่งลามกตามแนวคิดเสรีนิยม จึงถูกมองว่ามีความไม่เข้มงวด สิ่งลามกบางประเภท สามารถจำหน่ายได้ แต่แท้ที่จริงแล้วสิ่งๆ นั้น ไม่ถือว่าเป็นสิ่งลามกในความหมายของประเทศนั้น⁴⁶

5. แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication)

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication) คือ การสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเป็นสากลในตัวเอง กล่าวคือ มีลักษณะเป็นทั้งตัวรับและลำเลียงข่าวสารคอมพิวเตอร์ที่โยงใยเป็นเครือข่าย มีพันธกิจในการเป็นสื่อกลางของการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)⁴⁷

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ เกิดในบริบทที่บุคคลแต่ละคนไม่รู้จักซึ่งกันและกัน ซึ่งบุคคลจะใช้เวลาไม่นานในการสร้างอัตลักษณ์ออนไลน์ (On-line identity) ขึ้นมาได้ โดยพยายามปกปิดตัวตนที่แท้จริง รวมทั้งพยายามรักษาความลับ และพยายามระมัดระวังไม่ให้ข้อมูลส่วนตัวเปิดเผยออกไป ซึ่งได้อธิบายว่า ลักษณะการสร้างอัตลักษณ์ต่างๆ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยเชิงโครงสร้าง 4 ปัจจัย ดังต่อไปนี้

⁴⁵ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10

⁴⁶ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 11

⁴⁷ เจริญวิทย์ จูติวารักษ์, การสร้างสารสนเทศและภาพตัวแทนของชายรักชายในเว็บไซด์ไทย, วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544, หน้า 55

5.1 โครงสร้างเวลาของกลุ่มมีผลต่อศักยภาพในการสร้างอัตลักษณ์ กล่าวคือ เวลาที่เพียงพอ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างอัตลักษณ์และการแสดงออก โดยอาศัยอัตลักษณ์ที่สร้างขึ้นของผู้สื่อสาร หากเวลาไม่เพียงพอการสร้างอัตลักษณ์ก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้

5.2 บริบทภายนอก (External context) และวัตถุประสงค์ของกลุ่ม (Group purpose) มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ เช่น บางกลุ่มอาจมีการสนับสนุนให้เปิดเผยตัวตนที่แท้จริง และต่อต้านการใช้ชื่อปลอม

5.3 ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ (System Infrastructure) มีผลต่อการใช้ signature files ว่าจะทำให้ได้หรือไม่ หากทำไม่ได้อัตลักษณ์ ก็จะมีรายละเอียดน้อย หรือคงสภาพเงื่อนงำเอาไว้ค่อนข้างมาก

5.4 ลักษณะของผู้สื่อสารสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ที่ถูกสร้างใน CMC ทั้งนี้ อาศัยบุคลิกในชีวิตประจำวัน ผู้สื่อสารสามารถสร้างอัตลักษณ์ขึ้นมาได้ใหม่ ซึ่งอาจไม่แตกต่างจากเดิมหรือแตกต่างจากเดิมเล็กน้อย หรือแตกต่างจากเดิมอย่างสิ้นเชิงก็เป็นได้...”

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเครือข่าย และการเกิดขึ้นของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ก่อให้เกิดชุมชนใหม่ที่อยู่ในโลกของอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีผู้คนจำนวนมากเข้าร่วมในชุมชนดังกล่าว โดยต่างพยายามสร้างอัตลักษณ์ตามที่ตนเองปรารถนา จะเป็นหรือปรารถนาจะให้ผู้อื่นรับรู้ ภายใต้งื่อนงำเชิงโครงสร้างทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าว

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ มีคุณลักษณะสำคัญหลายประการ กล่าวคือ ผู้สื่อสารไม่มีโอกาสเห็นการแสดงสีหน้าท่าทางของกลุ่มสนทนา ทำให้ผู้สื่อสารมองไม่เห็นร่องรอยของบุคลิกภาพ (Personality Cues) จึงทำให้บุคคลสามารถเปิดเผยตัวตนได้ในโลกอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง (Impersonal) และมีความพยายามที่จะลดความแตกต่างทางสังคม โดยการใช้ภาษาสแลง (slang expressions) ภาษาที่ใช้มักไม่ทางการและเปิดเผยมีอิสระในการแสดงอารมณ์ได้มากกว่าเป็นเครื่องมือในการหาเพื่อน หรือแก้ปัญหาที่ตนเองกำลังประสบอยู่ ส่วนในด้านงานและความสัมพันธ์ทางสังคม เครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นและมีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนในปัจจุบัน โดยก่อให้เกิดการแยกตัวทางสังคมของคนหมู่มากไปสู่คนกลุ่มย่อย (Isolate Clique)

คอมพิวเตอร์ เป็นช่องทางการสื่อสารด้วยวงจรมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการพิมพ์ผ่านแป้นพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ที่สามารถให้ความหมายได้ตามต้องการ คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ทวนเวลา ประหยัด และเป็น การสื่อสารเพื่อใช้งานตามความต้องการ ปฏิสัมพันธ์ในบริบทของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นได้ โดยปราศจากเงื่อนงำเรื่องเวลาและสถานที่ ซึ่งเอื้อต่อผู้สื่อสาร (No sense of place) และมีลักษณะเฉพาะตัว (Unique) แตกต่างจากสังคมกายภาพที่มีเงื่อนงำเรื่องเวลา

และสถานที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ผู้สื่อสารต้องสร้างบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และกฎเกณฑ์ (Rules) ขึ้นมาใช้เพื่อควบคุม ก่อให้เกิดความจริงชนิดใหม่ขึ้นใช้ เพื่อควบคุมผู้สื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ กระตุ้นให้เกิดการสื่อสารด้วยสื่อทางเลือกชนิดอื่นๆ⁴⁸ หรืออาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ มีบทบาทเป็นตัวช่วยในการก้าวข้ามสถานที่ สถานะชนชั้น บทบาททางสังคมและบุคลิกลักษณะ⁴⁹ ลดการสื่อสารที่มีผู้นำเป็นศูนย์กลาง (Leader-Centered Communication) ไม่มีบทบาทของผู้นำที่ถาวร ไม่มีผู้ตาม สมาชิกในกลุ่มไม่มีบทบาทที่ตายตัว ซึ่ง Jones ได้ชี้ว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ไม่ใช่เพียงเครื่องมือ หากแต่เป็นทั้งเทคโนโลยีเป็นสื่อและเป็นกลไกขับเคลื่อนความสัมพันธ์ทางสังคม ไม่ใช่เพียงเป็นโครงสร้างทางสังคม หากยังเป็นสิ่งที่ช่วยเชื่อมต่อช่องว่างระหว่างสังคม ให้บุคคลสามารถก้าวผ่านช่องว่างดังกล่าวเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันได้ อย่างไรก็ตาม คุณสมบัติอันเป็นข้อจำกัดของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ คือ คอมพิวเตอร์ไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขความขัดแย้ง เนื่องจากไม่สามารถใช้วัจนภาษา และจังหวะในการพูดให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เช่นเดียวกับในสังคมกายภาพได้⁵⁰

ในการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ เป็นการสื่อสารอยู่ในรูปของดิจิทัล ดังนั้น จึงไม่สามารถปรากฏเครื่องหมายแสดงเพศ “(น้ำเสียง รูปร่าง หน้าตา การใช้อวัจนภาษา มารยาทการแต่งกาย)” ดังนั้น จึงนำมาซึ่งความคิดเรื่องอิสรภาพทางเพศหรือการเลือกเพศอย่างเสรี ผู้สื่อสารจะเล่นกับภาษาซอฟต์แวร์ เนื้อหาความเป็นวัฒนธรรมทุกชนิด รวมทั้งในแง่มุมต่างๆ เพราะบริบทของการเล่น คือพื้นที่ๆ เป็นส่วนตัว ซึ่งในสังคมปกติ อาจไม่สามารถแสดงกิริยาอาการหรือสื่อสารในรูปแบบดังกล่าวได้⁵¹

ในขณะเดียวกัน James Beninger ได้ตั้งชื่อชุมชนบนอินเทอร์เน็ตดังกล่าวว่าเป็นชุมชนเทียม (Pseudo-Communication) คือ ชุมชนที่ไร้ตัวตน ถูกจำลองขึ้นจากการสื่อสารที่เสมือนมีตัวตนเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบความสัมพันธ์ที่อยู่ร่วมกันตามประเพณีไปสู่ภาคี ที่มีกฎกติกาเฉพาะกลุ่มความสัมพันธ์เปลี่ยนไปเป็นแบบทางอ้อมหรือกลุ่มเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Group) ที่ไม่ได้เห็นหน้าค่าตากันหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นชุมชนที่ไม่จริงใจหรือชุมชนปลอมในการสื่อสาร ทั้งนี้ การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคนเปลี่ยนไปเป็นชุมชนรูปแบบใหม่ ที่มี

⁴⁸ กิตติ กันภัย, *จิตวิทยาการสื่อสาร psychologi of communication*, กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543, หน้า 21

⁴⁹ Jones, 1995.

⁵⁰ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 21

⁵¹ ทศพร มณีศรีจำ, *การสร้างความเป็นอื่นให้กับเกย์*, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545, หน้า 74 - 85

ลักษณะที่แตกต่างไปจากชุมชนทั่วไป หรือที่เรียกว่า ชุมชนเสมือนจริง “(Virtual Communication)” หรือชุมชนไซเบอร์ (Cyber Community) สมาชิกที่เข้าร่วมชุมชนดังกล่าว สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้ โดยการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนทนาในโปรแกรมการสื่อสารภายในชุมชนดังกล่าว⁵²

6. แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต

การบริหารจัดการ หรือ “Governance” เป็นแนวคิดใหม่ที่ถูกใช้ในหลายด้านด้วยกัน ซึ่งโดยทั่วไปคำว่า “การบริหารจัดการ” หมายถึง กฎเกณฑ์ กระบวนการ วิธีการปฏิบัติและการกระทำ ซึ่งมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจกับเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะเจาะจง เช่น องค์กรมีหน้าในการบริหารจัดการเรื่องราวหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน โดยที่การบริหารจัดการขององค์กรเหล่านี้ ไม่เป็นการจำกัดอำนาจของรัฐบาลแต่อย่างใด⁵³

James N Rosenau ให้ความหมายว่า “การบริหารจัดการเป็นระบบที่ถูกสร้างขึ้นในระบบของมนุษย์ที่มีความหลากหลาย โดยไม่คำนึงว่าระบบดังกล่าวมีองค์กรและสถาบันคอยทำหน้าที่ปฏิบัติการหรือไม่ ซึ่งระบบเหล่านี้ ถูกสร้างขึ้นเพื่อความจำเป็นที่หลากหลายด้วยกัน เช่น เพื่อแก้ไขปัญหาจากภายนอก เพื่อป้องกันความขัดแย้งระหว่างสมาชิก หรือการต่อต้านจากสมาชิก เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่มีความจำเป็นและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และเพื่อกำหนดเป้าหมายและสร้างนโยบายขึ้นมา เพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น ซึ่งระบบดังกล่าว สามารถเป็นได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับโลก”⁵⁴

ตามแนวคิดดังกล่าว รัฐบาลยังคงมีหน้าที่ปฏิบัติงานและมีอำนาจอธิปไตย (Sovereign) เช่นเดิม แต่อำนาจในการสั่งการ (authority) บางอย่างนั้นได้ถูกโอนไปยังสมาชิก ซึ่งระบบการบริหารจัดการบางระบบนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอำนาจรัฐดังเช่นในอดีตที่อำนาจในการปฏิบัติงานของรัฐ ซึ่งเป็นเรื่องภายในประเทศ ต้องขึ้นอยู่กับกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลก (Global change) ที่มีการขยายตัวอย่าง

⁵² “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 74 - 85

⁵³ George Sadowsky, Raul Zambrano and Pierre Dandjinou, Internet Governance: A Discussion Document (Prepare for the United Nations ICT Task force: New York, 15 March 2004). <http://www.internetpolicy.net/governance/20043015paper.pdf>, 2004.

⁵⁴ Jame N. Rosenau, “Governance, Order, and Change in World Politics,” in Governance without government: Order and Change in World Politics (New York: Cambridge University Press, 1992), 3.

รวดเร็ว ทั้งทางด้านความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มชายขอบอื่นๆ ตลอดจนกระบวนการโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ⁵⁵

โดย Rosenau อธิบายถึงคำว่า การบริหารจัดการ หรือ “Governance” ว่ามีความหมายกว้างกว่าคำว่า “Government” เนื่องจากการบริหารจัดการไม่ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบโครงสร้างในการบริหารของรัฐบาล แต่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล รวมถึงหน่วยงานภาคเอกชน สามารถมีอำนาจในการตัดสินใจ และมีอำนาจในการบริหารจัดการเรื่องราวต่างๆ โดยตนเองได้ ตามแนวคิดนี้ ทุกองค์กรสามารถมีอำนาจในการบริหารจัดการได้ โดยที่รัฐบาลไม่จำเป็นต้องเป็นผู้กำหนดโครงสร้างในการบริหารจัดการดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ การบริหารจัดการจึงสามารถเกิดขึ้นเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีรัฐบาลทำหน้าที่ในการบริหาร

ทั้งการบริหารจัดการ (Governance) และรัฐบาล (Government) มีความหมายครอบคลุมถึงพฤติกรรม กิจกรรม และระบบกฎเกณฑ์ แต่การบริหารของรัฐบาลเป็นการใช้อำนาจอย่างเป็นทางการ ในขณะที่การบริหารจัดการเป็นการกระทำที่เกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยอาศัยอำนาจของกฎหมายและเป็นความรับผิดชอบที่ถูกกำหนดไว้อย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ได้ และการบริหารจัดการมีลักษณะเป็นปรากฏการณ์มากกว่ารัฐบาล ซึ่งนอกจากจะรวมถึงสถาบันของรัฐ แต่ยังรวมถึงหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐบาลและกลไกต่างๆ ที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งบุคคลหรือองค์กรที่อยู่ภายในขอบเขตของการบริหารจัดการ ได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จและเพื่อสนองความต้องการของตนเอง⁵⁶

R.A.W. Rhodes ให้ความหมายว่า “การบริหารจัดการเป็นการจัดการเครือข่าย ซึ่งเครือข่ายดังกล่าว รวมถึงระบบที่มีการเชื่อมโยงการจัดการระหว่างองค์กรต่างๆ ผ่านทางการให้บริการหรือกิจกรรมขององค์กรเหล่านั้น หรือเพื่อบรรลุเป้าหมายบางประการ ซึ่งระบบเหล่านี้ มีความเป็นอิสระเสรี มีการบริหารจัดการ และมีผลประโยชน์ส่วนตนเป็นอิสระจากกัน”⁵⁷ โดย Rhodes อธิบายว่า การบริหารจัดการ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ⁵⁸ ได้แก่

1) ความเป็นอิสระระหว่างองค์กรต่างๆ เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงขอบเขตของรัฐ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนระหว่างขอบเขตของรัฐและเอกชน ตลอดจนคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid., 4-5.

⁵⁷ R.A.W. Rhodes, “The New Governance: Governing without Government,” *Journal of Political studies*, 44 (1996): 652-667.”<http://government.cce.cornell.edu/doc/summary.asp?id=rhodes1996>, 1996.

⁵⁸ Ibid., 659.

2) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความต้องการในการแลกเปลี่ยนทรัพยากร และการเจรจาตกลง โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน

3) ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว ถูกควบคุมโดยกฎเกณฑ์ของการประนีประนอม และข้อตกลงของสมาชิกในเครือข่าย

4) ระดับความเป็นอิสระจากรัฐบาลของเครือข่ายที่ไม่ขึ้นอยู่กับรัฐ มีการบริหารจัดการตนเอง โดยรัฐสามารถใช้อำนาจควบคุมทางอ้อม หรือใช้อำนาจควบคุมแต่เพียงบางส่วนได้

โดยแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการ เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาใช้กันอย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ เนื่องจากแนวคิดดังกล่าว เป็นแนวทางการจัดการปัญหาที่ไม่เป็นทางการ มีความยืดหยุ่น (Flexibility) และมีความเป็นสหวิทยาการ (Integrated) เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหา สามารถจัดการปัญหาดังกล่าวร่วมกันได้ โดยสามารถตัดสินใจ และบริหารจัดการปัญหาอย่างเป็นอิสระและไม่ขึ้นอยู่กับรัฐบาล

ในด้านแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต เกิดขึ้นพร้อมกับการที่พัฒนาการของอินเทอร์เน็ตได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการอภิปรายโต้แย้งเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวกับโครงสร้างทางเทคโนโลยีของอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับชั้น (Hierarchical Structure) ทำให้การบริหารจัดการแบบผูกขาดจากรัฐบาล หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง อย่างเช่น “Internet Corporated for Assigned Names and Numbers (ICANN)” รวมถึง การบังคับใช้กฎหมายอาญาที่มีอยู่เดิมของประเทศต่างๆ ไม่สามารถเป็นแนวทางในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพได้

ด้วยเหตุนี้ หลายฝ่ายจึงเห็นว่า การจัดการอินเทอร์เน็ตต้องอาศัยความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม แต่รัฐยังคงมีอำนาจในการแทรกแซงตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ร่วมกันของสังคมได้และแนวโน้มปัจจุบันหลายฝ่ายมีความเห็นว่า อินเทอร์เน็ตไม่สามารถควบคุมแบบเบ็ดเสร็จได้ ขณะเดียวกันก็ควรมีการควบคุมบางอย่างที่ไม่ใช่เป็นการควบคุมแบบดั้งเดิม (Traditional Control) แต่เป็นการบริหารจัดการ (Governance)

Denial J. Pare กล่าวว่า “ในบางบริบท คำว่า “การบริหารจัดการ” ถูกใช้เพื่อแสดงถึงกระบวนการเกี่ยวกับความร่วมมือที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่ทำให้เกิดเครือข่ายของการปฏิสัมพันธ์หรือกระบวนการจัดการต่างๆ ซึ่งสามารถพบได้บนอินเทอร์เน็ตและระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ ส่วนในบริบทอื่นนั้น ลักษณะความเป็นลำดับชั้นของการบริหารจัดการถูกกำหนดขึ้นโดยชุดกฎเกณฑ์ (rule set) หรือการกำกับดูแล (regulation) ประเด็นปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหา เรื่อง สิทธิทรัพย์สินทาง

ปัญหา ปัญหาเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ปัญหาเรื่องเสรีภาพส่วนบุคคล ปัญหาเรื่อง การเคลื่อนย้ายข้อมูล และปัญหาที่เกี่ยวกับเนื้อหาต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต”⁵⁹

ทั้งนี้ จากความขัดแย้งทางความคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตดังกล่าว ทำให้ เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต แบ่งออกเป็น 2 สำนักคิดด้วยกัน ซึ่งมีมุมมอง เกี่ยวกับความหมาย และความจำเป็นในการจำกัดมิติของอินเทอร์เน็ตหรือสังคมเสมือน (Virtual Society) ที่แตกต่างกันออกไป โดยสำนักคิดแรก ได้แก่ สำนัก Common School มีแนวคิดพื้นฐาน ที่สนับสนุนกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิทางทรัพย์สิน (rule of property rights) โดยมีสมมติฐาน ที่เชื่อว่าการบริหารจัดการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทรัพย์สิน (property) เนื่องจากอินเทอร์เน็ตประกอบไปด้วย ลักษณะทางเทคนิคและลักษณะที่ไม่ใช่ทางเทคนิคจำนวนมาก อยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับ อินเทอร์เน็ตที่เป็น “ทั้งมวล” (a conceptual whole) โดยผู้ที่สนับสนุนแนวคิดของกลุ่มดังกล่าว สนับสนุนให้มีการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต จากระดับบนสู่ล่าง (top-up approach) หรือการบริหารจัดการแบบลำดับชั้น ซึ่งสำนักคิดนี้เชื่อว่าการรอบในการบริหารจัดการดังกล่าวจะเป็นแนวทาง ที่มีประสิทธิภาพ⁶⁰

โดยแนวคิดกลุ่มนี้ เชื่อว่า ความขัดแย้งทางด้านแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเป็นผล มาจากลักษณะของโดเมนเนม (Domain name) ที่เป็นระดับโลก รวมถึงการขาดกฎหมายเกี่ยวกับ เครื่องหมายการค้าโลก โดยมองว่า การขาดกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าโลก ทำให้ความชอบ ด้วยกฎหมายของการบริหารจัดการ โดเมนเนมที่เป็นระบบ โลกนั้น ต้องขึ้นอยู่กับความเห็นชอบ ของรัฐบาลโลก (World Government) แต่เมื่อในปัจจุบันยังไม่มีความเห็นชอบของรัฐบาลโลก จึงทำให้ การบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนอินเทอร์เน็ต กับองค์กรธุรกิจ และรัฐบาลเพื่อก่อให้เกิดระบบ โดเมนเนม โลกที่มีความสอดคล้องกับกฎหมาย เครื่องหมายการค้าภายในประเทศต่างๆ

นอกจากนี้ แนวคิดนี้ยังมองว่า การบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตจำเป็นต้องมีองค์กรระหว่าง ประเทศที่ประกอบไปด้วยประเทศสมาชิกต่างๆ ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ เนื่องจากการบริหาร จัดการแบบดั้งเดิมนั้น ถูกสร้างขึ้น โดยเป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารจัดการภายใต้กฎหมาย รัฐธรรมนูญของประเทศ ด้วยเหตุนี้ ทำให้การบริหารจัดการแบบดั้งเดิมนั้น ไม่สามารถบริหาร จัดการปัญหาจากภายนอกประเทศได้

⁵⁹ Johannes M. Bauer, “Internet Governance: Theory and First Principle.”

<http://web.si.umich.edu/tprc/papers/2005/441/Bauer-TPRC-2005-fin.pdf>, 2005.

⁶⁰ Ibid., 45-47.

แนวคิดกลุ่มนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่เชื่อว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ซึ่งประกอบไปด้วยผลประโยชน์ที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้ การบริหารจัดการโดยหน่วยงานสาธารณะระหว่างประเทศ (International public sector) จึงเป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการจัดการสถานการณ์ของอินเทอร์เน็ต ภายใต้บริบททางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

ในขณะที่สำนักคิดอีกฝ่ายหนึ่ง ได้แก่ สำนัก Decentralized School มองว่าไม่มีแนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตที่เป็น “ทั้งหมด” หรือ “Whole” และไม่สามารถบริหารจัดการได้ โดยใช้กรอบการบริหารจัดการที่ให้ภาคธุรกิจเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการ โดยปราศจากการควบคุมของรัฐบาล

แนวคิดนี้ เชื่อว่า อินเทอร์เน็ตจำเป็นต้องมีกรอบกฎหมายที่ทางสถาบันเพื่อสร้างระบบสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินบนอินเทอร์เน็ต โดยมองว่า การบริหารจัดการด้วยตนเองและความสามารถในการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชน ไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตได้ และแนวทางของการบริหารจัดการดังกล่าว ไม่ใช่แนวทางที่ชอบด้วยกฎหมายและถูกสร้างขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงบทบาทของรัฐบาล ที่ต้องทำหน้าที่ในการกำหนดความหมายของสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินบนอินเทอร์เน็ต หน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และหน้าที่ในการตัดสินใจในเรื่องสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากไม่มีการกำหนดนิยามความหมายเรื่องสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินบนอินเทอร์เน็ต ก็ย่อมไม่มีหน่วยงานเอกชนเกิดขึ้น (Private Sector) และหากไม่มีการสร้างชุดกฎหมายเพื่อกำกับดูแลลักษณะของทรัพย์สินและการใช้ทรัพย์สินเหล่านั้น ก็ย่อมจะไม่มีการบริหารจัดการตนเองเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน⁶¹

จนกระทั่งในปี 2003 ได้มีการนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตขึ้นเป็นครั้งแรก ในการประชุมเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตระดับโลก ที่มีชื่อว่า “World Summit on the Information Society” (WSIS) ณ กรุงเจนีวา แต่ในการประชุมดังกล่าว ไม่ได้มีการกำหนดนิยามความหมายที่ชัดเจนว่า การบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต คืออะไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง ทำให้ต่อมาในปี 2005 องค์กรสหประชาชาติ (The United Nations) ได้ก่อตั้งคณะทำงานที่เรียกว่า “Working Group on Internet Governance” (WGIG) ขึ้นมา เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต ซึ่ง WGIG มีขอบเขตในการทำงานครอบคลุมประเด็นปัญหาหลักที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต อันได้แก่

- 1) การปรับปรุงนิยามความหมายของการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต
- 2) การแสวงหานโยบายสาธารณะอันเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต

⁶¹ Ibid., 47-49.

3) การพัฒนาความเข้าใจร่วมกัน เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาล องค์กรระหว่างประเทศ และในเวทีอื่น เช่น หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ทั้งจากประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา

โดย Working Group on Internet Governance ให้ความหมายว่า “การบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต (Internet Governance) เป็นการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการแสวงหาหลักการ บรรทัดฐาน กติกา กฎระเบียบ และกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและการใช้อินเทอร์เน็ต”⁶²

อย่างไรก็ตาม นิยามความหมายดังกล่าว ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีสมมติฐานที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการทำงานระหว่างภาครัฐและผู้ที่มีส่วนได้เสีย (stakeholders) ทุกฝ่ายมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างกันอย่างไร ซึ่งภายหลังจากที่ได้มีการโต้แย้งดังกล่าว ทำให้ในการประชุมในครั้งต่อมา คือ World Summit on the Information Society จัดขึ้น ณ เมืองตูนิส ประเทศตูนิเซีย ในเดือนพฤศจิกายน ปี 2005 มีการตกลงร่วมกันให้จัดมีการอภิปรายโต้แย้งในระดับนานาชาติเกี่ยวกับหลักการทางนโยบาย

นอกจากนี้ ในรายงานการประชุมดังกล่าว มีการเสนอทางเลือกในการจัดการปัญหา นโยบาย สาธารณะอันเกี่ยวเนื่องอินเทอร์เน็ต โดยมีการให้จัดเวทีการอภิปรายเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต หรือ “Internet Governance Forum” ขึ้น สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตในหลายระดับที่มาจากทั่วโลก ซึ่งรวมถึงภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยมีการนำเสนอแบบจำลองของการบริหารจัดการที่มีวิธีการปฏิบัติงานแตกต่างกันออกไป

โดยแบบจำลองของการบริหารจัดการดังกล่าว แบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน ได้แก่⁶³

- 1) การสร้างคณะมนตรีอินเทอร์เน็ตโลก หรือ “Global Internet Council” (GIC) อันประกอบด้วยรัฐบาล และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเข้ารับบทบาทการบริหารจัดการแทนที่ ICANN
- 2) เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่า คณะที่ปรึกษาของ ICANN จะเป็นเวทีทางการในการอภิปรายโต้แย้ง โดยการสนับสนุนจากรัฐบาลประเทศต่างๆ
- 3) เพื่อขจัดบทบาททางเทคนิคของ ICANN และก่อตั้งคณะมนตรีอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ หรือ “International Internet Council” (IIC) เพื่อจัดการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต
- 4) เพื่อก่อตั้งหน่วยงานใหม่ อันได้แก่

⁶²Working Group on Internet Governance (WGIG), “Report of the Working Group on Internet Governance.” <http://www.wgig.org/does/WGIGREPORT.doc>, June 2005.

⁶³ Ibid.

(1) คณะมนตรีอินเทอร์เน็ตโลก หรือ “Global Internet Council” (GIC) เพื่อทำหน้าที่จัดการปัญหานโยบายสาธารณะอันเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต

(2) หน่วยงานอินเทอร์เน็ตโลกสำหรับกำกับดูแลชื่อโดเมน หรือ “World Internet Corporation for Assigned Names and Numbers” (WICANN) เพื่อดำเนินงานแทนที่ ICANN

(3) เวทีเสวนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต หรือ “Global Internet Governance Forum” (GIGF) เพื่อเป็นเวทีศูนย์กลางในการอภิปรายโต้แย้งสำหรับรัฐบาล

การนำเสนอแบบจำลองดังกล่าวของ WSIS เกิดขึ้น เนื่องจากการผูกขาดการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตของ ICANN ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะโดเมนเนม โดยใช้วิธีการบริหารจัดการจากระดับบนสู่ล่าง หรือ “top-down” approach ขัดต่อโครงสร้างของอินเทอร์เน็ตที่เป็นแบบ “bottom-up” structure ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยในการประชุมดังกล่าว รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ยอมรับหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่างๆ ซึ่งแม้ว่ารัฐบาลสหรัฐอเมริกาคงยินยอมรับหลักการดังกล่าวก็ตาม แต่ก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการหรือการควบคุมอินเทอร์เน็ตแบบผูกขาดของ ICANN แต่อย่างใด

ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีความพยายามในการอภิปรายโต้แย้งเกี่ยวกับการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง โดย WSIS ก็ตามแต่หน่วยงานดังกล่าว ไม่ได้นำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตของผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เป็นรูปธรรม ทั้งในด้านบทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตด้านต่างๆ แต่กล่าวถึงเฉพาะนิยามความหมาย และขอบเขตของการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า การบริหารจัดการเป็นแนวทางที่อาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตามแนวคิดนี้ รัฐยังสงวนไว้ซึ่งอำนาจในการแทรกแซงการบริหารจัดการขององค์กรและหน่วยงานต่างๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสังคม และเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตต้องอาศัยแนวทางในการบริหารจัดการร่วมกัน มากกว่าการใช้แนวทางการบริหารจัดการแบบผูกขาดโดยสถาบันใดสถาบันเดียว ทั้งนี้ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตมีลักษณะโครงสร้างที่เป็นลำดับชั้น (Hierarchical Structure) ซึ่งไม่อาจควบคุมได้โดยองค์กรใดองค์กรหนึ่งและไม่สามารถควบคุมได้โดยใช้วิธีการบริหารจัดการจากระดับบนไปสู่ระดับล่าง (top-to-bottom) หรือการควบคุมการใช้โดเมนเนมเท่านั้น

7. แนวคิดเรื่องการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต

มาตรการนี้ เป็นที่นิยมใช้กันมากในต่างประเทศถึงปัจจุบันประเทศไทย โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพทอ) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้จัดพิธีลงนามความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Code of conduct) สำหรับดูแลเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ตระหว่างสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กับอีก 7 องค์กรและผู้ประกอบการภายใต้ชื่อกลุ่ม Making Online Better (MOB) ชื่อที่เป็นทางการ คือ “ชุมชนกำกับดูแลตนเองออนไลน์ไทย” ซึ่งขอบเขตเนื้อหาที่จะดูแลในระยะแรกมี 5 ประเด็น คือ สื่อลามกที่ให้ความสำคัญกับการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กด้วยมาตรการที่รวดเร็ว การก่อการร้าย ยาเสพติด การหลอกลวง เช่น ฟิชซิงและสเปม และการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยกระบวนการหนึ่งที่จะใช้ในการกำกับดูแล คือ การแจ้งเพื่อนำเนื้อหาออกนอกจากนั้น การกลั่นกรองเนื้อหา การปิดกั้นการเฝ้าระวัง หรือการส่งเสริมให้มีการรู้เท่าทันสื่อ และเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สามารถจำกัดการเข้าถึงสื่อลามกอนาจารเด็กได้ในระดับหนึ่ง⁶⁴ และการกำกับดูแลตนเอง หรือ “Self-regulation” ไม่ได้เป็นแนวคิดใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้น แต่เป็นแนวคิดที่ถูกนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านสังคมการค้า ตลอดจนภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการกำกับดูแลตนเองในรูปแบบของการกำหนดคกฏกติกา (Code of conduct) และความร่วมมือในการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานภาคอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยฮิปโปเครติก (Hippocratic) ซึ่งในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบของการกำกับดูแลตนเองให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับการออกคำสั่ง (Command) และการควบคุม (Control) ของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ⁶⁵

โดยในปัจจุบันยังไม่มีนิยามความหมายของคำว่า “การกำกับดูแลตนเอง” ที่แน่ชัด เนื่องจากแนวคิดเรื่องการกำกับดูแลตนเองถูกนำไปใช้ในหลายด้าน หลายวัตถุประสงค์ด้วยกัน ทำให้การกำกับดูแลตนเอง มีรูปแบบแตกต่างกันออกไปในแต่ละหน่วยงาน หรือองค์กรที่ได้นำไปใช้ และแม้ว่าปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกต่างนำแนวคิดดังกล่าวไปปฏิบัติใช้ โดยเป็นแนวทางหลักหรือเป็นแนวทางร่วมกับกฎเกณฑ์อื่น เช่น การบังคับใช้กฎหมาย แต่รูปแบบของการกำกับดูแลตนเองของประเทศต่างๆ ยังขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางด้านนโยบาย รัฐตลอดจนสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมภายในประเทศเหล่านั้น และ

⁶⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 52-53

⁶⁵ IAPCODE Project, “Internet Self-Regulation: An Overview.” <http://www.selfregulation.info/iapcode/030329-selfreg-global-report.htm>, 2003.

Monroe E. Price ให้ความหมายของการกำกับดูแลตนเองว่า มีลักษณะเป็นการทำให้เป็นเอกชน หรือ “privatization” ซึ่งไม่ได้หมายความว่า เป็นการเปลี่ยนแปลง (shift) จากความเป็นสาธารณะสู่ความเป็นเอกชน เนื่องจากรัฐยังมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการควบคุม โดยเฉพาะผ่านทางโครงสร้างของอินเทอร์เน็ตมากกว่าการควบคุม โดยตรงต่อผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ต แต่ภาคประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลตนเอง โดยการสร้างกระบวนการ การตัดสินใจ และการบังคับใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวร่วมกัน⁶⁶

ทั้งนี้ การกำกับดูแลตนเอง เป็นมาตรการที่เกิดขึ้นจากการที่รัฐไม่สามารถดำเนินนโยบายหรือบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้รัฐไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ปัญหาบางอย่าง หรือไม่สามารถรักษาผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ไว้ได้และในบางกรณี การกำกับดูแลตนเองยังเกิดจากความล้มเหลวของกลไกตลาด (Market failure) อันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิตและปัจจัยความต้องการที่ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งกลไกตลาดไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ และรัฐก็ไม่ควรเข้ามาควบคุมปัญหาดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันก็ไม่อาจปล่อยให้เสรีได้ ดังนั้นองค์กรเอกชน จึงควรเป็นผู้กำกับดูแลปัญหาดังกล่าว

โดยทั่วไป การกำกับดูแลตนเองมักใช้เพื่อแสดงถึงรูปแบบของการกำกับดูแลโดยภาคเอกชน และเป็นมาตรการที่ไม่อาจดำรงอยู่ได้โดยปราศจากความสัมพันธ์บางประการระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐ โดยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างใช้คำว่า “การกำกับดูแลตนเอง” โดยที่ไม่ได้แบ่งแยกถึงความแตกต่างของรูปแบบต่างๆ ของการกำกับดูแลตนเอง เช่น ความหลากหลายของรูปแบบของการกำกับดูแลตนเอง กระบวนการที่อยู่เบื้องหลังการกำกับดูแลตนเอง รวมถึงการเปรียบเทียบรูปแบบของการกำกับดูแลตนเอง ทางกายภาพกับรูปแบบของการกำกับดูแลตนเองในด้านอื่นๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อการนำไปปฏิบัติใช้

ด้วยเหตุนี้ การกำกับดูแลตนเอง จึงไม่อาจมีเพียงความหมายเดียว เนื่องจากรัฐยังคงสงวนไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุม ในขณะที่เดียวกัน รัฐยังสามารถกำหนดทางเลือกในการกำกับดูแลตนเองต่อภาคอุตสาหกรรมได้ ซึ่งนอกจากรัฐสามารถเป็นผู้กำหนดทางเลือกในการกำกับดูแลตนเองดังกล่าวแล้ว หน่วยงานของภาคเอกชนยังเป็นผู้สามารถสร้างกระบวนการในการกำกับดูแลตนเองได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจากการกำกับดูแลตนเองส่วนใหญ่ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่ดำรงอยู่ได้โดยภาคเอกชนได้รับคำสั่งให้มีการปฏิบัติ หรือ โดยได้รับมอบอำนาจจากรัฐด้วยเหตุนี้ ภาครัฐและภาคเอกชน จึงมีความเกี่ยวพันกัน โดยปริยาย

⁶⁶ Monroe E. Price and Stefaan G. Verhulst, “In Search of the Self,” in *Regulating the Global Information Society*, ed. Christopher T. Marsden (London: Routledge, 2000), 58.

ในขณะเดียวกัน การกำกับดูแลตนเองต้องมีกลไกหรือเครื่องมือ (tools) เช่นเดียวกับ มาตรการกำกับดูแลอื่นๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลตนเองเช่นเดียวกัน ซึ่งเครื่องมือ สำคัญของการกำกับดูแลตนเอง ได้แก่ กฎ กติกา มารยาท หรือ “code of conduct” ซึ่งเป็นพื้นฐาน ของการกำกับดูแลตนเอง โดยกฎกติกามารยาทเหล่านี้จะตกอยู่ภายใต้หน้าที่ความรับผิดชอบ ระหว่างบุคคลผู้มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลตนเอง เช่น ในรูปแบบของข้อตกลง (Agreement) ที่ผู้ มีส่วนร่วมทั้งสองฝ่าย สามารถจำกัดผลประโยชน์ของอีกฝ่ายหนึ่งได้ โดยข้อความที่ปรากฏอยู่ใน กฎกติกามารยาทดังกล่าว ได้ให้อำนาจในการกำกับดูแลตนเองแก่ผู้ที่มีส่วนร่วมในข้อตกลง รวมถึง อาจกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎกติกามารยาทดังกล่าวไว้ด้วย ซึ่งภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ได้พัฒนากฎกติกามารยาทของตนเอง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลตนเองและรัฐบาล ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ต่างให้การสนับสนุนการสร้างกฎกติกามารยาท เพื่อเป็นกลไกลำดับต้น ในการจัดการปัญหาต่างๆ⁶⁷

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติการกำกับดูแลตนเอง จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการอันเป็น องค์ประกอบพื้นฐานในการกำกับดูแล (Regulation) อันได้แก่ โครงสร้างระเบียบแบบแผน (formation of norm) การใช้ดุลยพินิจ (adjudication) การบังคับใช้ (enforcement) รวมถึงองค์ประกอบอื่นที่ร่วมกัน สร้างกระบวนการดังกล่าวด้วยตนเอง โดยที่กระบวนการดังกล่าวไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอำนาจรัฐ เช่น การกำหนดข้อสัญญา (Subcontracting) ในการกำกับดูแลที่มีรัฐเป็นผู้ร่าง ไม่จัดเป็นรูปแบบ ของการกำกับดูแลตนเองในเชิงอุดมคติ (Ideal of self regulation)⁶⁸

โดยความแตกต่างระหว่างกระบวนการที่ก่อให้เกิดการกำกับดูแลตนเองและกระบวนการ กำกับดูแลโดยรัฐอย่าง เช่น การกำหนดข้อสัญญา (Subcontracting) เพื่อกำกับดูแลตนเองเป็น สถานการณ์ที่รัฐจำกัดอำนาจของตนเอง ในการสร้างเงื่อนไขที่เป็นทางการ โดยการออกกฎหมาย โดยที่ให้อำนาจอื่นเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขในสัญญาดังกล่าว ซึ่งการกำกับดูแลตนเองในเชิงอุดมคตินั้น ต้องเป็นการสร้างความร่วมมือที่มีรูปแบบพฤติกรรมที่ไม่เป็นทางการ เช่น การเข้ามามีส่วนร่วม ในการร่างกฎหมาย (Legislative Order) หรือเมื่อผลลัพธ์ที่ออกมา นั้น เกิดขึ้นจากการประนีประนอม ของภาคเอกชน (Private Negotiation) โดยมีผลผูกพันหน่วยงานทั้งหมด⁶⁹

ทั้งนี้ เนื่องจากการกำกับดูแลตนเอง มีลักษณะที่มีความเป็นทางการน้อยกว่าการกำกับ ดูแลโดยภาครัฐ ซึ่งการกำกับดูแลโดยภาครัฐนั้นจัดเป็นมาตรการบริหารจัดการที่มีลักษณะเป็นทางการ มากที่สุด เนื่องจากการกำกับดูแลดังกล่าวอยู่ในรูปแบบของคำสั่ง (Command) หรือเป็นการควบคุม

⁶⁷ Stefaan G. Verhulst, *Self-regulation* (Netherlands: Kluwer Law, 2005), 7.

⁶⁸ Monroe E. Price and Stefaan G. Verhulst, *op. cit.*, footnote 67, 58.

⁶⁹ *Ibid.*

(Control) รูปแบบต่างๆ ซึ่งการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว อาจนำไปสู่ความรับผิดตามกฎหมายได้ในขณะที่การกำกับดูแลตนเองส่วนใหญ่อยู่ในรูปของกฎ กติกา มารยาท หรือธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างภาคเอกชน ซึ่งไม่มีผลผูกพันผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง⁷⁰

นอกจากนี้ การกำกับดูแลตนเอง เป็นกระบวนการที่ใหม่ที่แตกต่างจากการลดกฎเกณฑ์ (Deregulation) เช่น การค้าเสรี หรือการไร้กฎเกณฑ์ (Nonregulation) เนื่องจากการลดกฎเกณฑ์เป็นการทำให้กฎเกณฑ์ที่ก่อให้เกิดภาระความรับผิดชอบและกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่างๆ ในระบบเสรีทางการค้าให้หมดไป ส่วนการกำกับดูแลตนเองเป็นหลักการกำกับดูแล “(Regulatory Doctrine)” หรือวิธีการในการจัดการ (Approach to Management) ซึ่งไม่ได้มีความมุ่งหมายหลัก เพื่อยกเลิกโครงสร้างของการทำงานของภาคเอกชน

โดยนับตั้งแต่ในอดีต การกำกับดูแลตนเองเป็นระบบของความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ ซึ่งการกำกับดูแลตนเองเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลหรือหน่วยงานของภาครัฐ และกลุ่มผู้ประกอบการต่างๆ โดยการกำกับดูแลตนเองในแง่นี้ เกิดขึ้นจากการตกลงมอบอำนาจในการตัดสินใจของรัฐไปยังตัวแทนเพื่อกำกับดูแลตนเอง โดยมีสมาชิกที่เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจ ทั้งจากภาคอุตสาหกรรมและภาคประชาชนที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งการมอบอำนาจการกำกับดูแลตนเองดังกล่าว มักเกิดขึ้นเนื่องมาจากที่บุคคลดังกล่าว มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ในทางปฏิบัติ การกำกับดูแลตนเองส่วนใหญ่ นั้น เกิดขึ้นโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอก ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลที่มาจากฝ่ายต่างๆ จำนวนสี่ฝ่ายด้วยกัน อันได้แก่ สมาชิกในสังคม ตัวแทนผู้บริโภค ผู้ที่มีความรู้ และผู้เชี่ยวชาญ แต่ในบางกรณีนั้น การกำกับดูแลตนเองอาจเป็นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพได้ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยรูปแบบของการมีส่วนร่วม และข้อตกลงจากบุคคลเหล่านี้ ด้วยเหตุนี้ การกำกับดูแลตนเองจึงเป็นมาตรการตกอยู่ภายใต้ข้อตกลง และการควบคุมจากบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกได้ เช่น คำสั่งหรือหลักการที่ได้รับการบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษร ร่างกฎเกณฑ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานหรือกระทรวงแนวทางหรือหลักการในการตัดสินใจของผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลตนเองหรือความเห็นของศาล เป็นต้น⁷¹

ทั้งนี้ รูปแบบทั้งหมดของการกำกับดูแลตนเองนั้น ได้รับการโต้แย้งอย่างกว้างขวางเมื่อมีความพยายามในการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้กับอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งได้พยายามแสวงหารูปแบบของการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแล โดยที่ภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้ ต้องการให้มีโครงสร้างและกฎเกณฑ์การกำกับดูแลตนเองที่สร้างขึ้นด้วยตัวเอง มากกว่าการแทรกแซงของรัฐ เนื่องจากการ

⁷⁰ Stefaan G. Verhulst, op. cit., footnote69, 5 - 6.

⁷¹ Ibid.

แทรกแซงของภาครัฐในการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ตนั้น อาจทำให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบนอินเทอร์เน็ตต้องเสียผลประโยชน์บางอย่าง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการกำกับดูแลตนเองเป็นมาตรการที่ขึ้นอยู่กับภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ การกำกับดูแลตนเอง จำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องจากการกำกับดูแลตนเองจะสามารถเป็นมาตรการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพได้ ต่อเมื่อมาตรการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากภาครัฐให้มีการบังคับใช้ โดยการออกเป็นคำสั่งหรือนโยบายการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต และเมื่อคำสั่งหรือนโยบายนั้น มีผลผูกพันผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

จากที่ได้กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า การกำกับดูแลตนเอง อาจเป็นการบริหารจัดการที่มีภาครัฐเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นการบริหารจัดการโดยภาคอุตสาหกรรม หรือภาคประชาสังคม โดยที่ไม่มีภาครัฐเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องได้ ซึ่งความแตกต่างระหว่างการกำกับดูแลตนเองที่เกิดขึ้นโดยอำนาจรัฐ และการกำกับดูแลตนเองที่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคประชาสังคมสามารถจำแนกได้เป็นสี่ประเภท ดังนี้⁷²

1) การกำกับดูแลตนเองที่เกิดจากคำสั่งของภาครัฐ (Mandated self-regulation) โดยภาคอุตสาหกรรมถูกกำหนดให้สร้างกฎการปฏิบัติและบังคับใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวภายใต้กรอบที่รัฐบาลได้วางเอาไว้

2) การกำกับดูแลตนเองที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐ “(Coerced or Enforced self-regulation)” โดยกลุ่มผู้สมาชิกได้สร้างและกำหนดกฎการปฏิบัติเพื่อตอบสนองการตัดสินใจที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาล

3) การกำกับดูแลตนเองที่เกิดขึ้นโดยกลุ่มสมาชิกเป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์ขึ้น โดยที่รัฐบาลเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ (Sanction self-regulation)

4) การกำกับดูแลตนเองที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจ (Voluntary self-regulation) เป็นการกำกับดูแลที่ไม่มีภาครัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เกิดขึ้นจากความสมัครใจของสมาชิกเอง

ทั้งนี้ แนวทางการกำกับดูแลตนเองนั้น เป็นแนวทางที่ได้รับความสนใจจากหลายประเทศทั่วโลก และได้ถูกนำมาใช้กับอินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง โดยมองว่าการกำกับดูแลตนเองเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาสังคมและการกระทำผิดกฎหมาย โดยมีความพยายามในการพัฒนาเครื่องมือในการกำกับตนเองรูปแบบต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลปัญหาต่างๆ มากกว่าความพยายามในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งการกำกับดูแลได้กลายมาเป็นกลไกพื้นฐานส่วนหนึ่งของภาคอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันการแทรกแซงจากรัฐบาล จึงเห็นว่า หากจะนำมาตราการดังกล่าว

⁷² Ibid., 11.

มาใช้ในด้านการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น ตามที่ได้ศึกษาเห็นว่า การกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต จำเป็นจะต้องมีเพื่อลดปัญหาในด้านสื่อลามกอนาจารเด็ก ซึ่งเราสามารถให้เอกชนช่วยกันดูแลในเรื่องการกำกับเนื้อหาที่สื่อไปในทางลามกอนาจารเด็กได้

8. ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม

จากแนวความคิดและการศึกษาด้านโครงสร้างทางสังคม ถือเป็นการศึกษาปัจจัยทางสังคมระยะแรก ซึ่งได้นำไปสู่คำอธิบายของพฤติกรรมที่กระทำผิด กล่าวคือ⁷³

1) ความเครียด (Strain) แนวคิดนี้ มองว่าสังคมมักมีคุณค่าทางสังคมอย่างหนึ่งที่ยึดเอาความสำเร็จของบุคคลเป็นเกณฑ์ ซึ่งคุณค่านี้ ทำให้เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นตกต่ำ อยู่ในภาวะเครียด และเนื่องจากความเอื้ออำนวยหรือโอกาสมีน้อยกว่าชนชั้นกลางและชั้นสูง ในภาวะเครียดดังกล่าว จะทำให้บุคคลทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองมีสถานภาพที่สังคมยอมรับ แม้กระทั่งการกระทำผิดก็ตาม จากการศึกษาในกรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเด็กชายที่เตรียมพร้อมที่จะมุ่งหวังสู่ความสำเร็จทางการเรียน เมื่อผิดหวังก็จะหาทางทดแทน ซึ่งทางหนึ่งที่เด็กเลือก ก็คือ การเข้าหากลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมกระทำผิด

2) วัฒนธรรมรอง (Subculture) แนวคิดนี้ สืบเนื่องมาจากแนวคิดที่เยาวชนแก้ปัญหาความเครียดของตนด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย แต่แนวความคิดนี้ จะให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนหรือวัยรุ่นที่กำหนดวัฒนธรรมของกลุ่มชนชั้นขึ้น เพื่อเป็นแบบแผนให้สมาชิกปฏิบัติตาม ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมรองเพราะเป็นแนวทางของพฤติกรรมเฉพาะกลุ่ม และที่สำคัญมีลักษณะที่ไร้คุณประโยชน์ สมาชิกของกลุ่มจะถูกควบคุมให้แสดงพฤติกรรมที่ผิดในลักษณะที่เดียวกัน ซึ่งสมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะมีความอ่อนไหวกับทัศนคติของกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่ด้วย สมาชิกแต่ละคนต้องคอยตอบสนองต่อความคิดเห็นและการตัดสินใจของกลุ่มเพื่อน ในการประกอบอาชญากรรมมากกว่าการตอบสนองต่อสังคมโดยรวม

จากแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กทั้งทางอาชญาวิทยาและทางสังคมวิทยาแสดงให้เห็นถึงสาเหตุต่างๆ ของการกระทำผิดของเด็ก ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การที่เด็กกระทำผิดนั้น มิได้มีสาเหตุเพียงจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเท่านั้น เพราะไม่ว่าจะเป็นสาเหตุที่เกิดจากภายในตัวของเด็กเองหรือสาเหตุที่เกิดจากภายนอกตัวเด็ก ก็ล้วนแต่สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็ก ได้ทั้งสิ้น

⁷³ ปัทมปานิ พลวัน, ความรับผิดชอบทางอาญา: ศึกษากรณีเกณฑ์อายุขั้นต่ำและชั้นสูงของเด็กและเยาวชน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545, หน้า 16-17

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเด็กแต่ละคนจะได้รับผลจากสาเหตุใดมากน้อยต่างกันเท่านั้น ซึ่งสาเหตุภายในร่างกายของเด็กจะควบคุมได้ยากกว่าสาเหตุภายนอก ร่างกาย ซึ่งก็ปฏิเสธไม่ได้เช่นกันว่าวัฒนธรรมแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นสาเหตุภายนอกประการหนึ่ง ก็สามารถเป็นสาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กได้ โดยข้อมูลต่างๆ ที่มีการเผยแพร่อยู่บนอินเทอร์เน็ตก็เป็นวัฒนธรรมแวดล้อมทางสังคมอย่างหนึ่งที่เด็กสามารถรับรู้และได้รับผลกระทบจากข้อมูลข่าวสารนั้นๆ ได้ ดังนั้น คุณค่าหรือคุณภาพของข้อมูลข่าวสารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการรับรู้ของเด็กอย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมข้อมูลที่มีการเผยแพร่และเข้าถึงได้อย่างอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่เด็กสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายและปราศจากการควบคุมที่เหมาะสม ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากที่เด็กจะได้รับอิทธิพลจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กที่อาจจะปรากฏอยู่บนอินเทอร์เน็ต จึงมีความจำเป็นที่เราจะต้องวางมาตรการที่เหมาะสม เพื่อมากำกับดูแลการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กดังกล่าว

9. ทฤษฎีอาชญาวิทยาเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากสื่อลามก

9.1 ทฤษฎีอาชญากรรมไร้เหยื่อ (Victimless Crime)

อาชญาวิทยา ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเหยื่ออาชญากรรมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยมีการคิดค้นทฤษฎีการแบ่งกลุ่มของเหยื่อ เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมและการช่วยเหลือบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อ

การก่ออาชญากรรม ย่อมเกิดผลกระทบต่อบุคคลและสังคมอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อบุคคล คือ มีบุคคลได้รับความเสียหายจากการก่ออาชญากรรมโดยตรง เรียกว่าเหยื่ออาชญากรรม (Victim) อาทิ ความผิดเกี่ยวกับการฆาตกรรม ข่มขืน ปล้น ทำร้ายร่างกาย โจรกรรม ลักทรัพย์ การวางเพลิง เป็นต้น ส่วนอาชญากรรมที่มีได้มีผลกระทบต่อบุคคลโดยตรง แต่มีผลกระทบต่อบุคคลโดยอ้อม แต่ในทางอาชญาวิทยาถือว่ามิผลกระทบต่อสังคมโดยตรง เรียกว่าอาชญากรรมไร้เหยื่อ (Victimless) อาทิ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การผิดฝ่าฝืนกฎหมายจราจร การทำลายทรัพย์สินทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการผลิตและเผยแพร่วัสดุลามก ก็ถือว่าเป็นอาชญากรรมไร้เหยื่อ ด้วยเช่นกัน⁷⁴

⁷⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 11

อาชญากรรมไร้เหยื่อ (Victimless Crime) เป็นอาชญากรรมที่รัฐกำหนดว่าเป็นความผิด ในปัจจุบัน ได้แก่ โสเภณี การพนัน การเสพยาเสพติด การดื่มสุราในที่สาธารณะ การผลิต และเผยแพร่วัสดุลามก เป็นต้น ลักษณะของอาชญากรรมต่อสังคม คือ⁷⁵

9.1.1 การพิจารณาจากความน่ารังเกียจ โดยใช้คุณค่าของสังคมเป็นตัวตัดสินว่า การกระทำเช่นใดที่สมควรเป็นสิ่งที่ต้องห้ามปฏิบัติในสังคมนั้น

9.1.2 โดยพิจารณาจากการกระทำที่เป็นการรบกวนต่อความสงบเรียบร้อย ภายในชุมชน

9.1.3 โดยพิจารณาจากการกระทำที่เป็นการผิดหลักสุขนามัย การกระทำที่เป็นอันตราย หรือการทำให้พังทลายของคุณค่าด้านสิทธิส่วนบุคคลและบุคคลอื่นๆ ในสังคม

9.1.4 การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนต่อข้อห้ามของกฎหมายภายในสังคม การกระทำ ความผิดทางเพศ แม้ผู้กระทำความผิดจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับวัสดุลามกอยู่บ้าง แต่ผู้เสียหายก็ไม่ใช่ ผู้ได้รับผลกระทบจากวัสดุลามกโดยตรง ดังนั้น ผู้เสียหายจึงไม่ได้ตกเป็นเหยื่อของวัสดุลามก แต่เป็นผู้เสียหายในคดีความผิดทางเพศเท่านั้น⁷⁶

9.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

นักสังคมศาสตร์โดยทั่วไป เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ตัว ดังนั้น บุคคลมีแนวโน้มที่จะเข้าไปอยู่ในสังคมหรือสร้างสังคมที่มีสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับพฤติกรรมความเชื่อและเครือข่ายความผูกพันของบุคคลนั้น

นักอาชญาวิทยาอีกกลุ่มหนึ่ง เชื่อว่า พฤติกรรมอาชญากรรมนั้น ก็คือ พฤติกรรมรูปแบบหนึ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลในชีวิตจริง เช่นเดียวกับการเรียนรู้เป็นผู้เคารพต่อ กฎหมายหรือระเบียบของสังคม ความหมายของการเรียนรู้ของนักทฤษฎีเหล่านี้ หมายความว่าถึงนิสัย และความรู้อันเป็นผลมาจากการพัฒนาของบุคคลในประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าไป และการปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

เอ็ดวิน ฮัทเทอร์แลนด์ ได้นำเสนอไว้ในหนังสือ “อาชญาวิทยา” (Criminology) ว่า กระบวนการสำคัญ และเฉพาะเจาะจงที่พัฒนาพฤติกรรมอาชญากรรมของมนุษย์ ก็คือ การคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านความเป็นอาชญากรและความเป็นพลเมืองดี

นอกจากนี้ ฮัทเทอร์แลนด์ ได้เสนอ “ทฤษฎีการเรียนรู้” ว่ากระบวนการที่บุคคล จะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของอาชญากรรมนั้น ไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากพันธุกรรม หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม หากแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจากบุคคล

⁷⁵ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 11

⁷⁶ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

ใกล้ชิด โดยการติดต่อสื่อสารกันไม่ว่าจะเป็นทางวาจา หรือลักษณะท่าทาง แต่การเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้ก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเหมือนการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมอื่นๆ จะเห็นได้จากหลักการที่ว่า “บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำผิด เพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย” ซึ่งหมายความว่าลำพังเฉพาะการเรียนรู้⁷⁷ พฤติกรรมอาชญากรรมจะไม่เพียงพอทำให้บุคคลไปประกอบอาชญากรรมได้ บุคคลดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจที่เห็นชอบด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายมากกว่าความเห็นด้วยกับพฤติกรรมถูกกฎหมาย และสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมาย ก็คือวัฒนธรรมและค่านิยมที่มากับกระบวนการในการเรียนรู้พฤติกรรมผิดกฎหมายนั้น ซึ่งในที่นี่ก็หมายถึงแรงคล้อย แรงกระตุ้น การใช้เหตุผล และทัศนคติของการปราบอาชญากรรมนั้นๆ

เอเคอร์ ได้ตั้ง “ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม” โดยสามารถอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมและผิดกฎหมายได้มากกว่า “ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง” หลักการสำคัญคือพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ โดยผ่านทางความใกล้ชิดหรือทางการเลียนพฤติกรรมของบุคคลอื่น ซึ่งทฤษฎีนี้ สามารถอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมต่างๆ⁷⁸ ได้เกือบทุกประเภท โดยครอบคลุมถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศอาชญากรรมรุนแรงความบกพร่องทางจิต

“ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม” สามารถนำมาอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสื่อลามกกับการกระทำผิดของผู้กระทำผิดทางเพศได้ เนื่องจากพฤติกรรมทางเพศของบุคคลย่อมเกิดจากกระบวนการเรียนรู้เช่นกัน หากมีการเรียนรู้ในลักษณะที่ไม่ถูกต้องหรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของสังคม ก็ถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรมได้⁷⁹

9.3 ความหมายของอาชญากรรม

คำว่า “อาชญากรรม” มาจากการสมาสระหว่างคำว่า “อาชญา” กับ “กรรม” ซึ่งอาชญาหมายถึง อำนาจ หรือโทษ ส่วนกรรม หมายถึง การกระทำที่สนองผลที่ได้ทำไว้แต่ปางก่อน⁸⁰ ซึ่งคำว่าอาชญากรรม ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Crime ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละติน คำว่า Crimen หรือ Criminis ซึ่งตามความหมายดั้งเดิม หมายถึง การตัดสิน คำพิพากษา การจับกุมหรือลงโทษ

⁷⁷ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

⁷⁸ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

⁷⁹ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 13

⁸⁰ โสภา ชปิลมันน์, *อาชญากรรม: ปัญหาที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบัน*, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2537, หน้า 6

แต่ต่อมาความหมายได้เปลี่ยนไป หมายถึง ความผิดหรือการร้องทุกข์จากผลของความผิด⁸¹ ซึ่งพลตำรวจตรีชาย เสวิกุล ได้ให้ความหมายของคำว่า อาชญากรรม คือ อาการที่แสดงถึงความไม่สมบูรณ์และความบกพร่องของระเบียบของสังคม⁸²

จึงสามารถสรุปได้ว่า “อาชญากรรม” เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนชนิดหนึ่งที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคมและพฤติกรรมนั้น มีความร้ายแรง จนสังคมเกิดปฏิกิริยาตอบโต้ที่รุนแรง เพราะคนในสังคมเห็นว่า พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมได้สร้างความเสียหายอย่างมากต่อสังคมและมีความจำเป็นที่จะต้องมีการลงโทษที่รุนแรงเพื่อปราบปรามอาชญากรรมนั้นด้วย และเมื่อพิจารณาในกรณีที่เกิดกระทำความผิด ซึ่งเราไม่เรียกว่าเป็นอาชญากรรม ก็เพราะว่าสังคมมีปฏิกิริยาต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนจากผู้ใหญ่กระทำความผิด โดยอยู่บนความคิดที่ว่า เด็กและเยาวชนยังไม่สามารถแยกแยะผิดถูกได้อย่างเช่นผู้ใหญ่ และอาจถูกหลอกหรือใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดได้ง่าย ปฏิกิริยาของสังคมจึงไม่มองว่าการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่ร้ายแรง ดังนั้น จึงเรียกกรณีที่เกิดกระทำความผิดเพียงว่า การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

เมื่อเรากล่าวถึงคำว่า อาชญากรรม จะเห็นได้ว่าในยุคปัจจุบันนี้ อาชญากรรมได้มีการพัฒนารูปแบบไปอย่างมาก โดยเฉพาะอาชญากรรมที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นมาอย่างอาชญากรรมอินเทอร์เน็ต (Cyber Crime) หรืออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crime) ซึ่งเป็นการกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่สร้างปัญหาอย่างมากในขณะนี้ โดยอาชญากรรมอินเทอร์เน็ตหมายถึง รวมถึงการกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่ได้กระทำลงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วย แต่ไม่รวมถึงการกระทำความผิดต่อฮาร์ดแวร์หรือเครือข่ายอื่นที่ไม่ใช่อินเทอร์เน็ต⁸³ ซึ่งเราสามารถแยกประเภทของอาชญากรรมอินเทอร์เน็ตได้เป็น 9 ประเภท⁸⁴ คือ

⁸¹ อรรถ สุวรรณบุปผา, *หลักอาชญาวิทยา*, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2518, หน้า 19.

⁸² ชาย เสวิกุล, *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527, หน้า 1.

⁸³ คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “รายงานการศึกษาวิเคราะห์ โครงการพัฒนากฎหมาย ICT ที่ใช้ควบคุมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดี” กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551, หน้า 48-50.

⁸⁴ Peter Grabosky, “Crime in cyberspace.” รายงานสัมมนาทางวิชาการในโครงการ “เวทีความคิดเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย.” สถาบันกฎหมายอาญา คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจร่างกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 1-18 สิงหาคม 2541, หน้า 11-13.

1) การลักลอบขโมยใช้บริการสารสนเทศ (Theft of Information Service) เป็นการขโมยข้อมูลเพื่อที่จะใช้ประโยชน์ในการลักลอบเข้าไปใช้บริการโทรคมนาคม เช่น การขโมยข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์โทรศัพท์เพื่อที่จะควบคุมการใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลนั้น มาเป็นประโยชน์แก่ตน เช่น การลักลอบใช้โทรศัพท์ฟรี การขโมยข้อมูลจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เพื่อขโมยใช้บริการหรือขโมยการรับบริการจากประชาชนทั่วไป เป็นต้น

2) การใช้อินเทอร์เน็ตอำนวยความสะดวกแก่ การประกอบอาชญากรรมรูปแบบดั้งเดิม (Communication in Furtherance of Criminal Conspiracies) คือ การที่ผู้กระทำความผิดนำเอาเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการกระทำความผิดรูปแบบเดิม เช่น อาชญากรรมเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด ใช้การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตในการประกอบอาชญากรรม รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์ในการปกปิด หรือกลบเกลื่อนการกระทำความผิดของตนด้วยวิธีการที่เรียกว่า Encryption หรือการตั้งรหัสการสื่อสารขึ้นมาระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกัน ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถเข้าใจได้

3) การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Piracy) เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตในการละเมิดลิขสิทธิ์ การปลอมแปลงทั้งด้านรูป เสียง หรือการปลอมแปลงสื่อทางคอมพิวเตอร์ ที่เรียกว่า มัลแวร์ รวมถึงการปลอมแปลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4) การเผยแพร่สิ่งผิดกฎหมาย (Pornography and Other Offensive Content) เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตและการสื่อสารผ่านทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเครือข่ายทั่วโลกเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร ซึ่งขึ้นอยู่กับสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละสังคมในการชี้วัดคุณค่าของข้อมูลและข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เช่น วิธีการในการก่ออาชญากรรม หรือสูตรในการผลิตระเบิด

5) การฟอกเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Money Laundering) ซึ่งใช้อุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์และการสื่อสารเป็นเครื่องมือ ทำให้สามารถกลบเกลื่อนอำพรางตัวตนของผู้กระทำความผิดได้ง่ายขึ้น

6) การทำลายและการก่อการร้ายทางอินเทอร์เน็ต “(Electronic Vandalism and Terrorism)” ซึ่งไม่เพียงแต่เฉพาะผู้มีจิตใจชั่วร้ายเป็นอาชญากรเท่านั้นที่กระทำสิ่งเหล่านี้ แต่ยังมีพวกชอบความท้าทายทางเทคนิค อยากวัดความสามารถของตนเองโดยวัดจากการเข้าไปแทรกแซงระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ได้มากน้อยเพียงใด มีการเข้าไปทำลายข้อมูลตัดต่อคัดแปลงภาพ หรือทำสิ่งไม่สมควรต่างๆ เพื่อรบกวนผู้อื่น นอกจากนั้น ยังรวมไปถึงผู้ก่อการร้าย (Terrorist) ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ข้อมูลข่มขู่ผู้อื่น ที่น่ากลัวที่สุดเกี่ยวกับการก่อการร้าย โดยใช้เครื่องมือสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ คือ การเข้าไปแทรกแซงทำลายระบบเครือข่ายของสาธารณูปโภค ซึ่งส่วนใหญ่จะควบคุมโดยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้ก่อการร้ายจะเข้าไปแทรกแซงและทำให้ระบบเหล่านี้พิการได้

7) การหลอกลวงในการขายสินค้าและการลงทุนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นการค้าขายหรือชวนลงทุนโดยหลอกลวงผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีการประกาศโฆษณา โดยไม่ได้ให้บริการจริง หรือชักชวนให้เข้าร่วมลงทุนแต่ไม่ได้มีกิจการเหล่านั้นจริง ๆ ซึ่งบางครั้ง จะสามารถสังเกตเห็นได้ว่า โฆษณาหลายอย่างดีเกินกว่าที่จะเป็นเรื่องจริง

8) การเข้าแทรกแซงข้อมูลและนำเอาข้อมูลเหล่านั้น มาเป็นประโยชน์ต่อตนโดยมิชอบ เช่น การที่สามารถผ่านอินเทอร์เน็ตเข้าไปแล้ว เข้าไปเจาะล้วงเอาความลับเกี่ยวกับรหัสหมายเลข ของบัตรเครดิต เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการก่ออาชญากรรมต่อไป หรือแม้กระทั่งการล้วง ความลับทางการค้า ซึ่งสามารถทำได้โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจเป็นลักษณะของการดักฟังข้อมูล เพื่อที่จะนำมาเป็นประโยชน์กับกิจการของตนเอง

9) การโอนเงินโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยเมื่อสามารถเข้าไป ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของธนาคารได้แล้ว จะใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ไปเปลี่ยนแปลง ดัดแปลงข้อมูล และโอนทรัพย์สินหรือเงินจากบัญชีหนึ่งเข้าไปอีกบัญชีหนึ่งได้ โดยที่ไม่ต้อง มีการเปลี่ยนถ่ายทรัพย์สินกันจริงแต่ผล คือ สามารถได้ทรัพย์สินนั้นมาด้วยวิธีการผ่านทางคอมพิวเตอร์

จะเห็นได้ว่า อาชญากรรมในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารได้อาศัยอินเทอร์เน็ตเป็น เครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งถ้ามองในด้านประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตแล้ว อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล ก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย เช่น ด้านการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การพูดคุยด้วยการส่ง สัญญาณภาพและเสียง ระบบสื่อสารพื้นที่จำลอง ระบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การค้นหาข้อมูลผ่านบริการ World Wide Web การบริการทางธุรกิจ เช่น สั่งซื้อสินค้าหรือการโฆษณา สินค้าต่างๆ หรือการบริการด้านการบันเทิงต่างๆ เช่น การดูภาพยนตร์ การฟังเพลงในระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต การเล่นเกมออนไลน์ เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันอินเทอร์เน็ตก็ถูกใช้ป็นเครื่องมือ ในการก่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเป็นแหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่างๆ เป็นแหล่งซื้อขาย ของผิดกฎหมาย เป็นช่องทางขายบริการทางเพศ เป็นที่รวมและแพร่กระจายของไวรัสคอมพิวเตอร์ และอื่นๆ ทั้งนี้ เนื่องจาก

- 1) อินเทอร์เน็ตเป็นระบบอิสระไม่มีเจ้าของ ทำให้การควบคุมกระทำได้ยาก
- 2) มีข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเผยแพร่อยู่ปริมาณมากจนไม่สามารถจัดการได้หมด
- 3) ไม่มีระบบจัดการข้อมูลที่ดี ทำให้การค้นหาข้อมูลกระทำไม่ได้ไม่เท่าที่ควร
- 4) อินเทอร์เน็ตเติบโตเร็วเกินไป จนกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถตามได้ทัน

5) ความประมาทเลินเล่อของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลหรือเว็บไซต์ที่ตนเชื่อมต่อ และไม่มีมาตรการป้องกันภัยที่เหมาะสมสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเอง

ดังนั้น การที่จะสามารถใช้อินเทอร์เน็ตไปในทางที่พัฒนา และเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยไม่ให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม เราจำเป็นต้องอาศัยมาตรการต่างๆ มาช่วยในการควบคุมดูแล ส่งเสริมและป้องกัน โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตจะต้องไม่มองแต่ประโยชน์ส่วนตนในทางการค้าหรือการแสวงหากำไรเท่านั้น แต่จะต้องมองถึงผลเสียต่างๆ ที่อาจจะตามมาจากการกระทำที่ไม่ชอบต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต และผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเองจะเป็นผู้ที่สำคัญที่สุด ที่จะต้องเรียนรู้ถึงวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตที่ถูกต้อง เรียนรู้วิธีการป้องกันตนเองจากความเสียหายบนอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเด็กหรือเยาวชนที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกแยะข้อมูลต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตได้ ผู้ปกครองที่เป็นผู้ดูแลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต จะต้องคอยดูแล สอดส่อง ให้คำแนะนำ เพื่อให้เด็กสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้องและช่วยลดความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมอินเทอร์เน็ต

10. พฤติกรรมทางเพศ⁸⁵

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง การกระทำ หรือ การปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ โดยครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก คือ พฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ปัจจัย คือ ครอบครัว เพื่อน สังคม และวัฒนธรรม

10.1 อิทธิพลของครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกที่อบรมทางด้านจิตใจและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่ เด็ก ครอบครัวจึงมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นด้วย

10.2 อิทธิพลของเพื่อน การคบเพื่อนมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตของวัยรุ่น เพราะเพื่อนจะมีอิทธิพลในเรื่องความคิดความเชื่อตลอดจนให้คำปรึกษาหรือแนะนำในเรื่องต่างๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศและอาจชักจูงไปในทางที่ดีและไม่ดี ดังนั้น การเลือกคบเพื่อนที่ดีจะช่วยแนะนำเรื่องพฤติกรรมทางเพศในทางที่เหมาะสม

⁸⁵ พฤติกรรมทางเพศ, สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2561, จาก http://119.46.166.126/digitalschool/health4-6/health4_1/more/lesson1_2/page1.php

10.3 อิทธิพลของสังคม อิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ มีดังนี้

10.3.1 สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางสังคมไทยปัจจุบันมีความเหลื่อมล้ำ และช่องว่างทางฐานะทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น นับตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ทำให้มีภาวะคนตกงานช่องว่างระหว่างหารายได้ที่ได้รับระหว่าง คนรวยและคนจนมีมากขึ้น การประกอบอาชีพบางอย่างจึงก่อให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่เกี่ยวข้อง

10.3.2 สื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อกระแสแนวคิดและทิศทางการเคลื่อนไหวในสังคม การเสนอข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในทางที่เสื่อมเสีย เช่น การถูกข่มขืนที่ลงภาพผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออย่างชัดเจนพร้อมบอกรายละเอียดต่างๆ ของการกระทำ

10.3.3 อิทธิพลของวัฒนธรรม วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตที่คนสร้างขึ้น และปฏิบัติสืบต่อกันมาโดยการถ่ายทอดไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไปวัฒนธรรม จึงเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่สังคมสร้างขึ้น เพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีความเชื่อทางศาสนาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากของวัฒนธรรมในแต่ละสังคม

11. แนวทางการสืบสวนสอบสวนความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

11.1 การสืบสวนสอบสวน⁸⁶

11.1.1 กรณีมีผู้มาร้องทุกข์ว่า มีบุคคลกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้ถามปากคำผู้เสียหายถึงพฤติกรรมการกระทำความผิด เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของ “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ว่าเข้าองค์ประกอบความผิดที่เป็นวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะป็นรูปเรื่องหรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจารหรือไม่ ตรวจพบที่ไหน รายละเอียดของสื่อลามกเป็นอย่างไร ได้ใช้ประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นอย่างไร เพื่อใช้ในการบรรยายฟ้องต่อ

11.1.2 กรณีผู้เสียหายได้รับวัตถุลามกอนาจารเด็ก ซึ่งเป็นตัวผู้เสียหายเอง เช่น กรณีผู้ต้องหาส่งภาพผู้เสียหายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งถูกกระทำอนาจารและถ่ายภาพไว้ จากนั้นส่งวัตถุลามกเด็กมายังผู้เสียหายเพื่อรีดเอาทรัพย์ ให้ดำเนินการสอบสวนให้เห็นถึงเจตนาพิเศษ “เพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า” เพื่อใช้ในการบรรยายฟ้องต่อไป

⁸⁶ สำนักงานกิจการยุติธรรม, ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก. คู่มือและแนวทางการดำเนินการตามแผนและการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.oja.go.th/TH> หน้า 16.

11.1.3 ให้สอบสวนถึงรายละเอียดแห่งคดีทั้งหมด รวมถึงพฤติกรรมแวดล้อม หากพบสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้พนักงานสอบสวนจัดเก็บสื่อนั้นไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้

1) กรณีสื่อลามกอนาจารเด็กนั้นอยู่ในรูปเอกสาร ให้เก็บรวบรวมเข้าสำนวนไว้ โดยให้ลงลายมือชื่อพนักงานสอบสวนและผู้ต้องหา (ถ้ามีการจับกุมได้) เพื่อยืนยันว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง

2) กรณีสื่อลามกอนาจารเด็กนั้นอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้บันทึกภาพสื่อดังกล่าวที่ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และให้บันทึกภาพโดยรวมของเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้น เพื่อยืนยันว่าเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว มีสื่อลามกอนาจารเด็กอยู่จริง

11.1.4 การสืบสวนสอบสวน กรณีพบสื่อลามกอนาจารเด็กในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งหมายความถึง E-mail Websing Social Media (Facebok Line เป็นต้น) การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing เช่น Google Drive Skydrive Dropbox เป็นต้น)

1) ในกรณีที่จับกุมผู้กระทำความผิดและสามารถเข้าใช้ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ได้
(1) ให้สอบถามผู้ต้องหาถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้ต้องหาใช้งานอยู่ เพื่อเข้าไปค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่ผู้กระทำผิดครอบครองอยู่

(2) ให้ตรวจสอบและค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่ผู้กระทำความผิดครอบครองไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น

(3) E-mail ต้องเข้าไปในระบบเพื่อดูข้อมูลที่ใช้รับส่ง เพราะผู้ต้องหาอาจใช้ในการแจกจ่าย แสดงอวด ครอบครอง ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก และให้ตรวจสอบในเมนูถึงขยะ เพราะผู้ต้องหาอาจลบข้อความดังกล่าวไป เพื่อปกปิดความผิดแต่ระบบยังไม่ลบถาวร เช่น กล่องจดหมาย ดิคดาว แชนท์ จดหมายที่ส่งแล้ว จดหมายร่าง จดหมายขยะ ถึงขยะ เป็นต้น

(4) Website ผู้ต้องหาอาจมีบัญชีผู้ใช้ใน Website ต่างๆ ที่ใช้ในการครอบครอง การแจกจ่าย แสดงอวด หรือประกอบการค้า ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก ต้องเข้าไปตรวจสอบดูทีละ Website ซึ่ง Website จะมีเมนูประวัติการใช้ Website ของผู้ต้องหา ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าผู้ต้องหาใช้ Website ใด ในการกระทำความผิด

(5) Social Media (Facebook, Line เป็นต้น) ผู้ต้องหาอาจใช้วิธีการส่งสื่อลามกอนาจารเด็กทางข้อความ ให้ตรวจสอบข้อความที่ผู้ต้องหาคุยกับบุคคลอื่น เพื่อยืนยันว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง

(6) การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) เช่น “(Google Drive Skydrive Dropbox เป็นต้น)” ในปัจจุบัน ผู้ต้องหาสามารถจัดเก็บสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในระบบ

อินเทอร์เน็ตแทนการจับเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์หรือสื่อบันทึกอย่างอื่น ซึ่งระบบนี้ สามารถจับเก็บสื่อลามกอนาจารเด็กได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตรวจสอบให้ได้ว่าผู้ต้องหาได้ใช้ระบบดังกล่าวอยู่หรือไม่ หากปรากฏว่าผู้ต้องหาได้ใช้ระบบดังกล่าวอยู่ จึงจะเข้าไปค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็ก ดังกล่าว

(7) ในกรณีที่ไม่สามารถเข้าใช้ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ ให้ยึดเครื่องคอมพิวเตอร์และสื่อบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่คาดว่าจะมีสื่อลามกอนาจารเด็กอยู่ จากนั้น จึงส่งให้เจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ เพื่อค้นหาสื่อลามกอนาจารต่อไป

2) กรณีพบสื่อลามกอนาจารเด็กในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่น โทรศัพท์ที่ Tablet เป็นต้น และในกรณีที่จับกุมผู้กระทำความผิดและสามารถเข้าใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ตรวจสอบหมายเลขอีมี่ (IMEI): *#06#
 (2) ตรวจสอบเครือข่าย: AIS (*555#), DTAC (*102#), TRUE (*933#)
 (3) ระวังสัญญาณโทรศัพท์ด้วยการเปลี่ยนเป็นโหมดเครื่องบิน
 (4) สอบถามรหัสผ่านจากเจ้าของอุปกรณ์นั้น และเปลี่ยนระยะเวลาในการล็อกอุปกรณ์ให้นานที่สุด

(5) ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์นั้นๆ เช่น ยี่ห้อ และรุ่นของอุปกรณ์ หมายเลขเครื่อง ระบบปฏิบัติการ เป็นต้น

(6) ตรวจสอบบัญชีที่ผูกติดกับเครื่อง เช่น E-mail Line Id หมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้ลงทะเบียน Line Id เป็นต้น และในกรณีที่ไม่สามารถเข้าใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ให้ยึดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่คาดว่าจะมีสื่อลามกอนาจารเด็กอยู่ จากนั้น จึงส่งให้เจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ เพื่อค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กต่อไป

11.2 การรวบรวมพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์⁸⁷

ปัจจุบันนี้ พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์มีความเกี่ยวข้องกับคดีต่างๆ เกือบทุกคดีไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้น เครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือเครื่องบันทึกข้อมูล จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และมีผลต่อความน่าเชื่อถือในการพิจารณาคดีในชั้นศาล สำหรับข้อเสนอแนะในการเข้าตรวจค้นและยึดพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ในเบื้องต้นนี้

11.2.1 คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เป็นอันดับแรก

11.2.2 จัดทำแผนที่ในภาพรวมเช่นเดียวกับคดีทั่วไป

11.2.3 สวมถุงมือขณะตรวจค้น และยึดเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของพยานหลักฐาน

⁸⁷ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 18

11.2.4 วางป้ายระบุลำดับที่ของจุดต่างๆ พร้อมถ่ายภาพไว้ในทุกขั้นตอน

11.2.5 กันผู้ต้องสงสัยออกจากเครื่องคอมพิวเตอร์

11.2.6 ตรวจสอบสถานะของเครื่องคอมพิวเตอร์ว่าปิดอยู่หรือไม่ ถ้าเครื่องคอมพิวเตอร์ปิดอยู่ให้ข้ามไปที่ข้อ 11.2.7 ถ้าไม่มั่นใจให้พิจารณา ดังนี้

1) ตรวจสอบจอภาพว่าพิกหน้าจอ (โดยการขยับเมาส์) หรือปิดหน้าจออยู่ (โดยการกดปุ่มเปิด/ปิดที่หน้าจอ)

2) ถ่ายภาพที่ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ กรณีมีหน้าต่างซ้อนกันหลายๆ หน้าต่างให้คลิกเลือกทีละหน้าต่าง แล้วถ่ายภาพเก็บเป็นหลักฐานเอาไว้

3) หากมีเอกสารที่ยังไม่บันทึก ให้กดปุ่มบันทึก

4) ในกรณีที่ไมเข้าเงื่อนไขตามที่กล่าวมาแล้ว เช่น มีไฟล์กำลังถูกลบ ดิรห้สผ่าน เป็นต้น ก็ให้ดึงปลั๊กออกจากหลังเครื่องคอมพิวเตอร์ ถ้าเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา ให้ถอดแบตเตอรี่ก่อน ยกเว้นในกรณีที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แบบแม่ข่าย รันระบบปฏิบัติการ Windows Server รุ่นต่างๆ ระบบ Unix ให้ใช้วิธีการ Shutdown แทนการดึงปลั๊กออกจากหลังเครื่อง

11.2.7 ติดป้ายกำกับเป็นคู่ไว้บริเวณจุดเชื่อมต่อของเครื่องคอมพิวเตอร์กับสายที่เชื่อมต่อ

11.2.8 การถ่ายภาพควรถ่ายให้เห็นภาพรวม จุดเชื่อมต่อและรายละเอียดของอุปกรณ์ที่ยึดทั้งหมด โดยเฉพาะหมายเลขประจำเครื่อง จากนั้น จึงทำการบรรจุเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต้องการยึดลงไป ในกล่องถุงพลาสติกแล้วปิดผนึกด้วยเทปกาว พร้อมลงรายมือชื่อกำกับไว้

11.2.9 บันทึกรายละเอียดของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ยึด ลงลายมือชื่อผู้ยึด พร้อมระบุวัน เดือน ปี และเวลาที่ยึด เมื่อมีการส่งมอบพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้จดบันทึกเหตุผลในการส่งมอบ พร้อมลงลายมือชื่อผู้รับและผู้ส่งมอบ พร้อมทั้งระบุวันและเวลาให้ชัดเจน เพื่อเป็นการรักษาความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน

11.2.10 การเคลื่อนย้ายพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรหลีกเลี่ยงสัญญาณวิทยุกำลังสูงภายในรถยนต์สายตรวจ สนามแม่เหล็ก โดยระวังในเรื่องของการกระแทก ความเปียกชื้น และความร้อน เพราะอาจทำให้พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์เกิดความเสียหาย

11.3 แนวทางการดำเนินคดี⁸⁸

11.3.1 เมื่อมีการร้องทุกข์ว่าเกิดการกระทำความผิดเกิดขึ้น ให้ตรวจสอบว่ามี การกระทำความผิดตามที่ผู้เสียหายร้องจริงหรือไม่ โดยปิดดูเว็บตามที่ผู้เสียหายระบุ หากพบว่า มีการกระทำความผิดจริง ให้บันทึกหน้าเว็บไซต์ดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน

⁸⁸ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 19

11.3.2 กรณีที่เป็นกระดานข่าว ให้ตรวจสอบว่ามีหมายเลขไอพี (IP Address) ของผู้โพสต์กระทู้ปรากฏหรือไม่ หากมีหมายเลขไอพีของผู้โพสต์ปรากฏอยู่ในกระดานข่าวให้ข้ามไปขั้นตอนที่ 11.3.3

กรณีไม่ปรากฏหมายเลขไอพีของผู้โพสต์กระทู้ ให้สอบถามไปยังผู้ดูแลเว็บไซต์ โดยการหาข้อมูลการติดต่อภายในเว็บไซต์ หรือค้นหาจากเว็บไซต์ www.whois.sc โดยระบุ ชื่อเว็บไซต์ที่ต้องการค้นหาผู้ดูแลระบบในช่องสำหรับการค้นหา (Lookup) จากนั้น จึงส่งหมายเลขกระทู้ไปยังผู้ดูแลเว็บไซต์ เพื่อตรวจสอบว่าผู้กระทำความผิดโพสต์ข้อความมาจากหมายเลขไอพีอะไร และวันเวลาใด

11.3.3 เมื่อได้เลขไอพีและวัน เวลา ในการโพสต์มาแล้ว ให้ตรวจสอบว่าหมายเลขไอพี เป็นของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายใด โดยระบุหมายเลขไอพีที่ต้องการค้นหาในเว็บไซต์ www.whois.sc

11.3.4 ตรวจสอบหมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้เชื่อมอินเทอร์เน็ตของผู้กระทำความผิด โดยส่งหมายเลขไอพีและวันเวลาไปตรวจสอบกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือส่งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เพื่อตรวจสอบ (เฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น)

11.3.5 เมื่อได้หมายเลขโทรศัพท์ สำหรับใช้ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมาแล้ว ให้ตรวจสอบหาเจ้าของหมายเลขโทรศัพท์จากผู้ให้บริการโทรศัพท์ ดังกล่าว เพื่อถามปากคำและขอหมายค้น เพื่อหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมต่อไป

11.4 ข้อพึงระวัง⁸⁹

ในการดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับประเด็นต่อไปนี้

11.4.1 เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องจับกุมสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อเป็นพยานหลักฐานทางคดีควรระมัดระวังไม่ให้สื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าว แพร่กระจายออกไป เจ้าหน้าที่ตำรวจควรมีมาตรการในการป้องกันการเข้าถึงสื่อลามกอนาจารนั้น ด้วยการตั้งรหัสผ่านในอุปกรณ์หรือในพื้นที่จัดเก็บ

11.4.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจควรสังเกตสภาพแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการสืบสวนหาสถานที่เกิดเหตุต่อไป

⁸⁹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 20

11.4.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบข้อมูล Metadata ของสื่อลามกอนาจารเด็ก ซึ่งเป็นข้อมูลรายละเอียด ที่อธิบายถึงความเป็นมาของข้อมูล อาทิ ชื่อของสื่อ ขนาดของสื่อ วัน เดือนปี ที่ทำสื่อ นั้นขึ้น ชื่อเจ้าของสื่อ ยี่ห้อ และรุ่นของอุปกรณ์ใช้ในการกระทำความผิด พิกัดตำแหน่ง (GPS) ในการกระทำความผิด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนต่อไป

1) วิธีการตรวจสอบข้อมูล Metadata ในโทรศัพท์เคลื่อนที่

(1) ไปยังพื้นที่จัดเก็บรูปหรือวิดีโอในโทรศัพท์เคลื่อนที่ แล้วเลือกรูปหรือวิดีโอที่ต้องการ

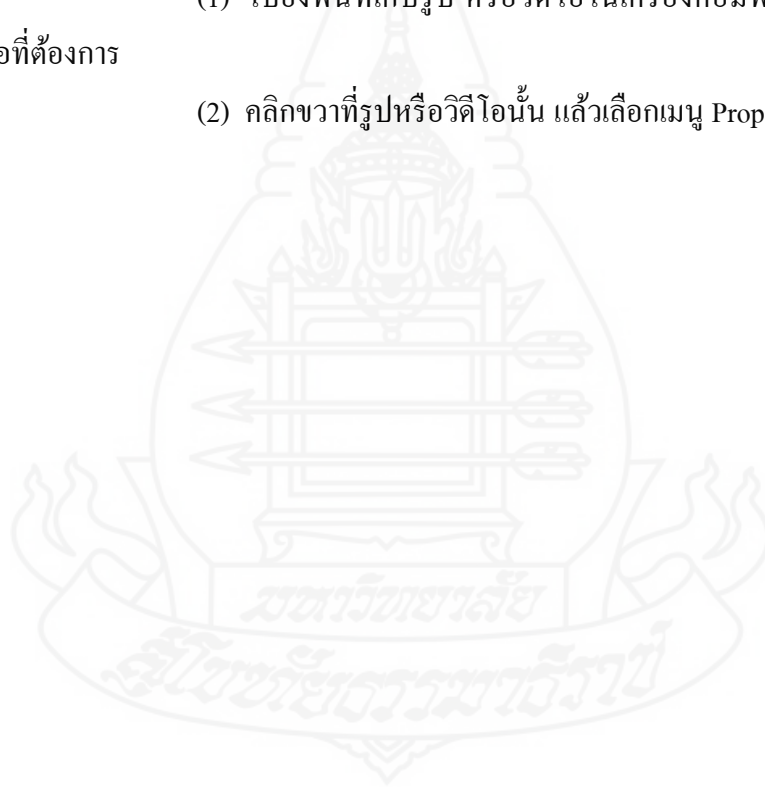
(2) แล้วเลือกเมนู More เพื่อเลือกหัวข้อ Details

(3) ในหัวข้อ Details จะปรากฏข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับรูปหรือวิดีโอ

2) วิธีการตรวจสอบข้อมูล Metadata ในเครื่องคอมพิวเตอร์

(1) ไปยังพื้นที่เก็บรูป หรือวิดีโอในเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วเลือกรูปหรือวิดีโอที่ต้องการ

(2) คลิกขวาที่รูปหรือวิดีโอ นั้น แล้วเลือกเมนู Properties

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องของมาตรการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ของประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่จะได้นำเรื่องกฎหมายหรือมาตรการที่เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก ในส่วนที่ยังไม่มีความชัดเจนหรือมีแล้ว แต่การบังคับใช้ยังไม่มีความชัดเจน รวมถึงการเปรียบเทียบในส่วนของกฎหมายสื่อลามกอนาจารเด็กของประเทศไทยที่เป็นสาระสำคัญ ให้สามารถมองเห็นปัญหาที่ชัดเจนมากขึ้นเพื่อปรับแก้ให้มีประสิทธิภาพ โดยจะกล่าวถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประเทศเยอรมนี ประเทศสิงคโปร์ และประมวลกฎหมายอาญาที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนต่างๆ ของประเทศไทย ดังนี้

1. มาตรการระหว่างประเทศ

สื่อลามกเด็ก เป็นปัญหาที่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีมาตรการในการจัดการที่เด็ดขาด จึงต้องมีมาตรการระหว่างประเทศหรือหลักสากลที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ ในการที่เราจะหาทางต่อสู้กับปัญหาสื่อลามกเด็กและการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก โดยมีขอบทั่ว โลก ใต้นั้น ต้องใช้กฎหมายที่สามารถใช้ร่วมกันได้ระหว่างประเทศ ถ้ากฎหมายมีความแตกต่างกันหรือหลักปฏิบัติที่แตกต่างกัน อาจจะทำให้การจัดการปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กนั้น หาทางป้องกันแก้ไขได้ยากขึ้น และยังทำให้ผู้ที่พยายามกระทำความผิดกับเด็ก อาจมีความพยายามเข้าไปยังประเทศที่สามารถเข้าถึงในเรื่องดังกล่าวง่ายขึ้น และสามารถรู้ได้ว่าจะแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้มากที่สุด ในลักษณะใด กฎหมายที่มีความศักดิ์สิทธิ์และเหมือนกันจะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถจัดการปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เพราะมีความสอดคล้องในการบัญญัติการกระทำความผิดและการบัญญัติบทลงโทษ เป็นการทำให้สาธารณชนตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กมากขึ้น เป็นการทำให้มีการบริการเพื่อช่วยเหลือเด็กผู้ถูกกระทำมากขึ้น และเป็นการแก้ไขปัญหานี้ในการบังคับใช้กฎหมายทั้งหมดในระดับประเทศและระดับสากล การยินยอมทำตามกฎหมายมาตรฐานสากล เป็นแนวทางในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กและตามด้วยวิธีการดำเนินการทางด้านกฎหมายและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีมาตรการในการรับมือต่อสู้กับสื่อลามกอนาจารเด็กได้ มีหลากหลายวิธีการทางด้านกฎหมายสากลที่จะจัดการปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็ก

คือ พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาของ “United Nations” ว่าด้วยเรื่องสิทธิการขายเด็ก โสเภณีเด็กและสื่อลามกอนาจารเด็กอนุสัญญาของคณะมนตรียุโรปว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์และอนุสัญญาของคณะมนตรียุโรปว่าด้วยเรื่องการป้องกันเด็ก มิให้ถูกนำไปแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบและการทารุณกรรมทางเพศ วิธีการตามหลักสากลจะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับการต่อสู้กับปัญหา การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยมิชอบ และการทารุณกรรมทางเพศของเด็ก เพราะว่าวิธีการเหล่านั้น มีคำจำกัดความของการกระทำผิดที่ชัดเจนและมีบทบัญญัติโทษของการกระทำผิด ซึ่งทำให้การดำเนินการตามกฎหมายของผู้กระทำผิดนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พิธีสารเลือกรับและอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันเด็กนั้น เป็นเหมือนตัวอย่างที่ครอบคลุมของวิธีการทางกฎหมายที่ต้องการให้รัฐบาลดำเนินการ และให้บริการความช่วยเหลือต่อเด็กและครอบครัวเด็กผู้ที่ได้รับผลกระทบในเรื่องดังกล่าว⁹⁰ ดังนี้

1.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก⁹¹

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เริ่มต้นมาจากการคำนึงถึงหลักสำคัญ 5 ประการ คือ สิทธิพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สำหรับเรื่องสวัสดิภาพ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กที่กำหนดไว้ในปฏิญญาเจนีวา ในปี พ.ศ. 2466 (ค.ศ.1923)⁹² โดย “สหภาพกองทุนช่วยเหลือเด็กระหว่างประเทศ” เป็นความ พยายามครั้งแรกที่จะรวบรวมเงื่อนไขต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิเด็กไว้ภายใต้เอกสารฉบับเดียวกัน และต่อมาได้รับการทบทวนและเพิ่มเติมในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเมื่อปี พ.ศ. 2491 (ค.ศ.1948) ซึ่งได้กลายมาเป็นพื้นฐานของข้อความทั้งสิบข้อ ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2502 (ค.ศ.1959)

ความจำเป็นต้องมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นส่วนสำคัญของสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นสิทธิที่กำหนดไว้ ภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491 และกติกาสากลต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่มีผลบังคับทางกฎหมาย เพื่อก่อให้เกิดการเสริมสร้าง และพิทักษ์สิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง ดังนั้น การพิทักษ์สิทธิเด็ก ก็ควรจะต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่แน่นอน เป็นที่

⁹⁰ The Koons Family Institute on International Law & Policy .สื่อลามกอนาจารเด็ก .(กฎหมายแม่แบบและการทบทวนบทกฎหมายของแต่ละประเทศทั่วโลก). ปี 2553 แก้ไขครั้งที่ 6, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.icmec.org/wp-content/uploads/2015/10/6th-Edition-TH.pdf> หน้า 7.

⁹¹ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์ เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child).10-13, สืบค้นเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2561, จาก <http://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/crc.pdf>

⁹²“ เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10

ยอมรับโดยทัตเทียมกันด้วย ภูมิหลังดังกล่าวนี้เอง ประเทศโปแลนด์จึงได้เสนอให้มีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้น ก่อนปีเด็กสากล (พ.ศ. 2522) ซึ่งความคิดริเริ่มนี้เป็น โอกาสและแรงผลักดันให้มีการตั้งค่านิยมที่ชัดเจนขึ้น เกี่ยวกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสำหรับเด็ก ตลอดจนนำเอาข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาปรับรวมเข้าด้วยกัน และลดช่องโหว่ที่มีอยู่ในข้อความต่าง ๆ แล้วมีการประเมินผลโดยละเอียดเพื่อนำไปบรรจุไว้ในเอกสาร ระหว่างประเทศเพียงฉบับเดียวที่จะมีผลบังคับใช้ทางกฎหมายได้ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จัดทำขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติหลังจากที่ประเทศโปแลนด์นำเสนอร่างอนุสัญญา เมื่อปี พ.ศ.2521 โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาอย่างละเอียด และได้ตั้งคณะทำงานร่างอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศสมาชิกของคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน 43 ประเทศ⁹³ ผู้แทนจากประเทศอื่น ๆ ที่เป็นภาคีองค์การสหประชาชาติอาจจะเข้าร่วมประชุมด้วยในฐานะ “ผู้สังเกตการณ์” และอาจมีส่วนร่วมในการอภิปรายได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้แล้ว องค์การระหว่าง ประเทศและองค์กรเอกชน ซึ่งมีการติดต่อปรึกษางานกับคณะมนตรีเศรษฐกิจ และสังคมแห่งสหประชาชาติก็อาจจะส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ด้วย ทั้งนี้ผู้แทนจากองค์กรเอกชนได้รับความยินยอมให้เข้าร่วมด้วยอย่างเต็มที่ในการหารือเรื่องอนุสัญญาฉบับนี้ อนึ่ง การประชุมต่าง ๆ ของคณะทำงานเปิดให้สาธารณชน ได้รับรู้ด้วย อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้ผ่านการพิจารณาของคณะทำงานขององค์การสหประชาชาติ และได้รับการรับรองจากประเทศต่าง ๆ ในการประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2532 สาเหตุสำคัญของการเลือกเอาปี พ.ศ. 2532 เพราะเป็น โอกาสครบรอบปีที่ 10 ของปีเด็กสากล และครบรอบปีที่ 10 ของการเริ่มกระบวนการร่างอนุสัญญา นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสครบรอบปีที่ 30 ของการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กอีกด้วย และอนุสัญญาฉบับนี้ มี 54 ข้อ⁹⁴ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เริ่มจากข้อที่ 1 ถึง ข้อที่ 41 เป็นข้อที่ว่าด้วยหลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ส่วนที่ 2 เริ่มจากข้อที่ 42 ถึงข้อที่ 45 เป็นข้อที่กำหนดเป็นหลักเกณฑ์และแบบพิธีซึ่งประเทศที่ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญาต้องปฏิบัติตาม

ส่วนที่ 3 เริ่มจากข้อที่ 46 ถึงข้อที่ 54 เป็นข้อเกี่ยวข้องกับกลไกของอนุสัญญา ซึ่งกำหนดวิธีการสอดส่องดูแลการปฏิบัติตามอนุสัญญา และกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ในการบังคับใช้

⁹³ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10 -11

⁹⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10 -11

สำหรับเนื้อหาในส่วนที่ 1 ซึ่งว่าด้วยหลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิเด็กที่พึงได้รับ อาจแบ่งได้เป็น 6 หลักการด้วยกัน คือ

1) หลักการทั่วไป⁹⁵ เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทั่วไป ในแง่ทั้งส่วนบุคคล การแสดงความเห็น ศาสนา วัฒนธรรม ความเสมอภาค ภายใต้กฎหมายเดียวกัน การศึกษาและอื่น ๆ นอกจากนั้น เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลเด็ก โดยทั่วไปโดยกำหนดไว้ในรูปหลักพึงปฏิบัติของรัฐภาคี อย่างไรก็ตาม มีบทบัญญัติที่ตัดปัญหาผลกระทบทางลบในการบังคับใช้อนุสัญญานี้ เปิดท้ายไว้ว่า อนุสัญญานี้ ไม่มีผลทำให้เด็กได้รับความคุ้มครองน้อยไปกว่าที่เขามีอยู่ตามกฎหมายอื่น ๆ สาระสำคัญของหลักนี้ อยู่ในข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 25, 30 และ 41

2) หลักการคุ้มครองร่างกายชีวิตเสรีภาพ⁹⁶ และสวัสดิภาพของเด็ก เป็นการมุ่งคุ้มครองมิให้เด็กถูกละเมิดสิทธิเหนือร่างกาย ชีวิต และเสรีภาพ ไม่ว่าจะทำร้าย ฆ่า ล่วงเกินทางเพศ ขูดรีด หากำไรทางเพศ หรือค้ำกำไรทางเศรษฐกิจ หรือนำเด็กไปเป็นวัตถุซื้อขาย หรือปฏิบัติต่อเด็กที่ไม่เหมาะสม จนเป็นผลเสียต่อสวัสดิภาพของเด็ก รวมทั้งคุ้มครองให้มีการเยียวยาฟื้นฟูเด็กที่ถูกกระทำละเมิดดังกล่าว ให้กลับคืนสู่สภาพปกติได้สาระสำคัญของหลักนี้ อยู่ในข้อ 19, 32, 33, 34, 35, 36 และ 39

3) หลักการให้สวัสดิการสังคมแก่เด็ก⁹⁷ เป็นการมุ่งคุ้มครองการให้เด็กได้รับข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็ก ให้ได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัย ได้รับการประกันสังคม ได้รับการศึกษาทั้งในแง่การเล่าเรียน และโอกาสที่จะศึกษารับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้รับกาพักผ่อนหย่อนใจและส่งเสริมชีวิตด้านศิลปะ วัฒนธรรมมีสาระสำคัญ ในข้อ 17, 24, 26, 28, 29 และ 31

4) หลักการคุ้มครองสิทธิทางแพ่ง⁹⁸ เป็นการมุ่งคุ้มครองให้เด็กได้รับสิทธิในฐานะพลเมืองของรัฐที่มีชื่อ มีสัญชาติ สามารถติดต่อกับครอบครัว มีภูมิลำเนา หรืออยู่อาศัยร่วมกับบิดามารดาได้รับอุปการะเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยมีรัฐช่วยสนับสนุนและให้หลักประกัน มีสาระสำคัญอยู่ในข้อ 7, 8, 9, 10 และ 27

5) หลักการคุ้มครองเด็กที่มีปัญหาความประพฤติ หรือกระทำความผิดทางอาญา⁹⁹ เป็นการมุ่งคุ้มครองให้เด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างไป

⁹⁵ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

⁹⁶ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

⁹⁷ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 12

⁹⁸ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 13

⁹⁹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 13

จากผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่ โดยให้ได้รับผลกระทบจากการต้องถูกดำเนินคดีและความคุมตัวน้อยที่สุดสำหรับเด็กที่มีปัญหาความประพฤติหรือกระทำความผิดทางอาญาคู่ครองให้ได้รับโอกาสแก้ไขเยียวยา ให้สามารถเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคม โดยมีสมมติฐานว่าเด็กกระทำการใด ๆ เพราะขาดวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลผลักดันต่อความประพฤติของเด็ก นอกจากนั้น ยังมีหลักประกันมิให้เด็กต้องรับโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต มีสาระสำคัญอยู่ในข้อ 37 และ 40¹⁰⁰

6) หลักการคุ้มครองเด็กผู้ด้อยโอกาส¹⁰¹ เป็นการมุ่งคุ้มครองให้เด็กด้อยโอกาสเด็กผู้ขาดไร้ผู้อุปการะเด็กผู้ตกอยู่ในภยันตรายและเด็กพิการ ได้รับการดูแลและอุปการะเลี้ยงดูให้เท่าเทียมกับเด็กทั่วไป มีสาระสำคัญอยู่ในข้อ 20, 21, 22 และ 23

และในส่วนนี้ จะกล่าวถึง หลักการคุ้มครองร่างกายชีวิตเสรีภาพและสวัสดิภาพของเด็กที่มีการบัญญัติเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในข้อ 34 ดังนี้ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก Convention on the Rights of the Child (CRC)¹⁰²¹⁰³ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก¹⁰⁴ อาจกล่าวถึงหลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ ประกอบด้วย สิทธิและเสรีภาพของเด็กโดยทั่วไป การคุ้มครองร่างกาย ชีวิต เสรีภาพ และสวัสดิภาพของเด็ก การให้สวัสดิการสังคมแก่เด็ก การคุ้มครองสิทธิทางแพ่ง การคุ้มครองเด็กที่มีปัญหาความประพฤติหรือกระทำความผิดทางอาญา การคุ้มครองเด็กผู้ด้อยโอกาส¹⁰⁵ เพื่อให้เกิดประโยชน์ และเป็นกฎหมายที่ทั่วโลก จะต้องให้ความเคารพและให้มีกฎหมายสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของแต่ละประเทศที่เข้าเป็นภาคี โดยการภาคยานุวัติ และในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กยังกล่าวถึงเรื่องของการแสวงประโยชน์ทางเพศและการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ ตามข้อดังต่อไปนี้

¹⁰⁰ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 13

¹⁰¹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 13

¹⁰² Convention on the Rights of the Child, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>

¹⁰³ Convention on the Rights of the Child, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>

¹⁰⁴ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2561, จาก https://www.unicef.org/thailand/ta/overview_5954.html

¹⁰⁵ สิทธิมนุษยชน, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก, *Convention on the Rights of the Child (CRC)*, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2561, จาก <http://humanrights.mfa.go.th/th/humanrights/obligation/international-human-rights-mechanism/CRC.php>

ข้อ 34 รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศและการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

ก) การชักจูง หรือบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข) การแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร¹⁰⁶

1.2 พิธีสารเลือกรับว่าด้วยเรื่องการขายเด็ก โสเภณีเด็ก และสื่อลามกอนาจารเด็ก¹⁰⁷

ขณะที่อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องสิทธิเด็ก (CRC) มีจุดประสงค์ที่รับรองเรื่องสิทธิมนุษยชนในเด็กให้เพิ่มกว้างขึ้น ทั้งนี้ รวมถึง ทางพลเรือน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและสิทธิทางสังคม มีมาตราหลายมาตราใน CRC และพิธีสารเลือกรับของ CRC ที่ใช้จัดการปัญหาเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบ ในมาตราที่ 34 ของ CRC ได้แจ้งไว้อย่างชัดเจนว่าด้วยเรื่องมาตรการการป้องกันที่ควรจะถูกนำมาใช้จัดการปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยมิชอบ รัฐภาคีควรดำเนินการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบ และการถูกทารุณกรรมทางเพศในทุกรูปแบบ เพื่อดำเนินการตามจุดประสงค์นี้ พรรคฝ่ายรัฐบาลควรมีมาตรการระดับชาติ ระดับพหุภาคี และระดับทวิภาคีที่พิเศษและเหมาะสม เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากสื่อลามกเด็ก ในทั้งด้านการแสดงหรือด้านวัตถุ พิธีสารรับเลือกของ CRC ว่าด้วยเรื่องการขายเด็ก โสเภณีเด็ก และสื่อลามกอนาจารเด็ก (พิธีสารรับเลือก) มีผลบังคับใช้วันที่ 18 มกราคม 2545 ว่าเฉพาะเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก ดังนี้¹⁰⁸

มาตรา 2(c) ให้คำจำกัดความของคำว่า “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายถึง การแสดงใดๆ ไม่ว่าจะมามีวิธีการใดๆ ก็ตาม ของเด็กที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเพศอย่างเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นการทำจริงหรือแสดงทำหรือการแสดงส่วนของอวัยวะเพศเด็ก สำหรับจุดประสงค์เกี่ยวกับทางเพศเป็นหลัก

มาตรา 3(1) กำหนดให้รัฐภาคีบัญญัติบุคคล หรือองค์กรที่ทำสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะกระทำในประเทศหรือข้ามประเทศ

¹⁰⁶ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก, ข้อ 34

¹⁰⁷ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 7 - 8

¹⁰⁸ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 8

□ มาตรา 3(1)(c) กำหนดให้รัฐภาคี บัญญัติว่าด้วยเรื่องการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก โดยไม่คำนึงถึงเจตนาของการเผยแพร่สื่ออื่นนั้น เป็นการกระทำที่ผิด

□ มาตรา 3(4) ว่าด้วยเรื่องความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กฎหมายและสนับสนุนให้แต่ละรัฐภาคี ได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก มาตรการนี้สะท้อนแนวคิดว่าการที่จะมีวิธีการที่ครอบคลุมได้นั้น ภาคอุตสาหกรรมต้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

□ มาตรา 10(1) ว่าด้วยเรื่องการจัดการให้มีความร่วมมือจากนานาชาติดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า สื่อลามกอนาจารเด็กได้ถูกเผยแพร่ข้ามประเทศ ผู้กระทำผิดอาจจะถูกหลีกเลี่ยงการจับกุมได้ ถ้าไม่มีการให้ความร่วมมือจากนานาชาติ¹⁰⁹

1.3 อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์¹¹⁰

การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ทำให้อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ถูกก่อขึ้นในที่ที่มีอำนาจทางศาลต่างกัน (ยกตัวอย่างเช่นหลายๆ ประเทศ) ของเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมผลที่ตามมา ก็คือ คณะมนตรียุโรปได้มีการจัดให้มีอนุสัญญาของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (อนุสารสัญญาว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์) ด้วยความคาดหวังให้มีการปฏิบัติการและความร่วมมือแบบเดียวกัน ในการดำเนินคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์อนุสัญญา Cybercrime เปิดให้ประเทศ ที่เป็นสมาชิกในสภายุโรป และประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิก แต่มีส่วนร่วมในการกระทำอย่างรอบคอบและประเทศอื่นๆ ในบรรพ 3 ของอนุสัญญาว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ภายใต้หัวข้อเรื่อง “เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางกฎหมาย” กล่าวถึง เรื่องของปัญหาของการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยมิชอบ โดยเฉพาะในมาตรา 9 ของบรรพ 3 ซึ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกอนาจารเด็ก¹¹¹ ดังนี้

มาตรา 9(1) ได้แนะนำรัฐภาคีบัญญัติการกระทำดังต่อไปนี้เป็นการผิดกฎหมาย การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็ก มีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ทางระบบคอมพิวเตอร์หรือเสนอหรือจัดหาแหล่งสื่อลามกอนาจารเด็กทางระบบคอมพิวเตอร์ การเผยแพร่ หรือส่งสื่อลามกอนาจารเด็กทางระบบคอมพิวเตอร์ การจัดหาสื่อลามกอนาจารเด็กทางระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ตนเองหรือให้ผู้อื่น และการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กในระบบคอมพิวเตอร์ หรือจากระบบฐานเก็บข้อมูลบนคอมพิวเตอร์

¹⁰⁹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 8

¹¹⁰ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 8 - 9

¹¹¹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 9

มาตรา 9(2) แนะนำถึงคำจำกัดความของ “สื่อลามกเด็ก” ว่ารวมถึง “วัสดุสื่อลามกที่มีการแสดง หรือพรรณนาที่สามารถเห็นมองเห็นได้ว่า ผู้เยาว์ได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมในการปฏิบัติการทางเพศอย่างเห็นได้ชัดเจน บุคคลที่ปรากฏให้เห็นเป็นผู้เยาว์ได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมในการปฏิบัติการทางเพศอย่างเห็นได้ ชัดเจน หรือภาพจริงที่แสดงให้เห็นถึงผู้เยาว์ได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมในการปฏิบัติการทางเพศอย่างเห็นได้ชัดเจน”

ข้อ 9 (3) ระบุว่าคำว่า “ผู้เยาว์ให้หมายรวมถึงบุคคลทุกคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี คู่กรณีอาจมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 16 ปี”

มาตรา 11 กำหนดให้รัฐภาคีได้บัญญัติกฎหมายที่จำเป็นในการจัดการปัญหาอาชญากรรม รวมถึงความช่วยเหลือ และการสนับสนุนส่งเสริม

มาตรา 13(1) สั่งให้รัฐภาคีนำเอามาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าผู้ที่กระทำผิดทางกฎหมายจะได้รับโทษ โดยบทลงโทษที่มีประสิทธิภาพและได้ผลตามสมควร และรวมถึงการตัดสิทธิ์แห่งการมีอิสระเสรี

มาตรา 12(1) การจัดการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของธุรกิจ

มาตรา 23 การจัดการเกี่ยวกับปัญหาของความร่วมมือนานาชาติ¹¹²

1.4 อนุสัญญาว่าด้วยเรื่องการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบ และการถูกทารุณกรรมทางเพศ¹¹³

อนุสัญญาคณะมนตรียุโรปว่าด้วยเรื่องการป้องกันเด็กจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบ และการถูกทารุณกรรมทางการเพศ เป็นเครื่องมือทางกฎหมายสากลอันล้ำสุดที่มีจุดประสงค์เพื่อต่อสู้กับปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก รวมถึงสื่อลามกอนาจารเด็ก อนุสัญญาป้องกันเด็ก เน้นถึงผลประโยชน์ที่มากที่สุดที่เด็กควรจะได้รับจากการป้องกันการถูกทารุณกรรม และการถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบการให้การป้องกัน และความช่วยเหลือแก่เหยื่อผู้เคราะห์ร้าย การลงโทษผู้กระทำผิดและการสนับสนุนให้มีการบังคับใช้กฎหมายระดับชาติ และระดับสากลได้ มีการเปิดให้ลงนามในอนุสัญญาการป้องกันเด็ก ในวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ.2550 และมีผลบังคับใช้ ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2553

มาตรา 20(1) กำหนดให้รัฐภาคีบัญญัติการกระทำดังต่อไปนี้ เป็นการผิดกฎหมาย การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็ก การเสนอ หรือจัดหาแหล่งสื่อลามกอนาจารเด็กทางระบบคอมพิวเตอร์ การเผยแพร่หรือส่งสื่อลามกอนาจารเด็กทางระบบคอมพิวเตอร์ การจัดหาสื่อลามกอนาจารเด็ก

¹¹² “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 9

¹¹³ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 9

ทางระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ตนเองหรือให้ผู้อื่น การรับรู้หรือเข้าหาสื่อลามกอนาจารเด็ก โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรา 20(2) ได้ให้คำจำกัดความของ “สื่อลามกเด็ก” ไว้ว่า “วัตถุใดๆ ที่มีการแสดงหรือพรรณนาที่สามารถมองเห็นได้ว่าเป็นการปฏิบัติการทางเพศที่เป็นการกระทำจริงหรือแสดงทำหรือการแสดงหรือพรรณนาถึงอวัยวะเพศเด็ก เพื่อมีจุดประสงค์ทางเพศเป็นหลัก

มาตรา 21(1) แนะนำให้รัฐภาคีใด นำกฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมของการหาหรือบังคับขู่ข่มขู่เด็ก เพื่อให้เข้าร่วมในสื่อลามกอนาจารเด็ก หรือให้เข้าร่วมแสดงในสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้ถือกิจกรรมเหล่านี้ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

มาตรา 24 ว่าด้วยเรื่องความพยายาม รวมถึงการให้ความช่วยเหลือและการให้การสนับสนุนส่งเสริมในการก่ออาชญากรรม

มาตรา 26(1) ว่าด้วยเรื่องปัญหาของความรับผิดชอบของธุรกิจ

มาตรา 38(1) ว่าด้วยเรื่องปัญหาของความร่วมมือนานาชาติ¹¹⁴

1.5 อนุสัญญาแลนซาโรเต¹¹⁵

ซึ่งยกร่างโดยคณะมนตรีแห่งยุโรป (Council of Europe) อนุสัญญานี้ อยู่บนพื้นฐานของหลักการในพิธีสารเลือกรับตามอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิต่างๆ ของเด็ก โดยอนุสัญญาแลนซาโรเต มาตรา 20 วรรค 2 ความผิดฐานสื่อลามกอนาจารเด็ก “(Article 20 Offences concerning child pornography)” ให้คำนิยามของ “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ว่าเป็นวัสดุใดๆ ที่พรรณนาให้เห็นภาพเด็กคนหนึ่ง ที่มีเพศสัมพันธ์จริงหรือเลียนแบบการมีเพศสัมพันธ์โดยชัดแจ้ง หรือพรรณนาให้เห็นอวัยวะทางเพศของเด็ก เพื่อมุ่งประสงค์ทางเพศเป็นสำคัญ

1.6 อนุสัญญาบูดาเปสต์¹¹⁶

อธิบายลักษณะของสื่อลามกอนาจารที่เกี่ยวกับเด็ก ว่าให้รวมถึงสื่อลามกอนาจารที่พรรณนาออกเป็นภาพ ดังต่อไปนี้

1.6.1 ผู้เยาว์มีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์โดยชัดแจ้ง

1.6.2 บุคคลที่ปรากฏว่าเป็นผู้เยาว์ มีพฤติกรรมทางเพศโดยชัดแจ้ง

1.6.3 ภาพที่ดูเหมือนจริง แสดงให้เห็นผู้เยาว์มีพฤติกรรมทางเพศอย่างเห็นได้ชัดแจ้ง

ในส่วนของอนุสัญญาแลนซาโรเต และอนุสัญญาบูดาเปสต์ประเทศไทย ได้นำบทบัญญัติในเรื่องของบทนิยาม เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กมาเป็นแบบในการยกร่างเกี่ยวกับ

¹¹⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 10

¹¹⁵ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 7

¹¹⁶ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 7

คำนิยามของคำว่า สื่อลามกอนาจารเด็ก ตามที่มีการแก้ไขตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558¹¹⁷

2. มาตรการทางกฎหมายต่างประเทศ

ในส่วนนี้ จะกล่าวถึงกฎหมายระหว่างประเทศที่มีการใช้กฎหมายอาญาเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กเช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศสิงคโปร์ และประเทศทั้งสองนั้น ต่างมีการใช้กฎหมายอาญาในการบังคับหรือเอาผิดในเรื่องของสื่อลามกอนาจารเด็ก และในส่วนของประเทศไทย ที่มีการบัญญัติเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 เพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้น ในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

2.1 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กประเทศเยอรมนี

ประเทศเยอรมนี เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นประเทศที่เป็นต้นแบบของการบัญญัติกฎหมายในหลายๆ ประเทศด้วยกันและได้มีการบัญญัติกฎหมายควบคุมสื่อลามกที่สามารถนำมาอธิบายได้ ดังนี้

2.1.1 ประมวลกฎหมายอาญา (German penal code, article)

ประเทศเยอรมนี ได้บัญญัติในเรื่องสื่อลามกไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และได้อธิบายในเรื่องดังกล่าวว่า ในเรื่องสื่อลามกไม่ได้มีการให้คำจำกัดความของสื่อลามกเอาไว้เป็นการเฉพาะ แต่ก็ยังมีการอธิบายในเรื่องสื่อลามกเอาไว้ โดยสิ่งที่จะต้องถือว่าเป็นสื่อลามกต้องเป็นสิ่งที่รู้สิ่งได้ อาจจะเป็นเพียงอย่างเดียวหรือมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อเป็นการกระตุ้นความรู้สึกทางเพศของผู้ที่ได้ชม และเป็นการละเมิดต่อขอบเขตในเรื่องความเหมาะสมทางเพศที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดทางด้านศีลธรรมของสังคม

และระบบกฎหมายประเทศเยอรมนี เป็นระบบประมวลกฎหมาย จะเห็นว่ากฎหมายควบคุมสื่อลามกจะปรากฏในประมวลกฎหมายเยอรมัน โดยห้ามในเรื่องของการที่จะเผยแพร่สื่อลามกไม่ว่าจะเป็นการขาย จำหน่าย การนำแสดง หรือการทำให้เผยแพร่ด้วยวิธีการใด ซึ่งงานที่มีการเขียน การบรรยาย หรือรูปภาพอันลามกในที่สาธารณะ หรือผลิตเพื่อนำออกเผยแพร่ หรือประกาศหรือโฆษณา ซึ่งบุคคลที่จะทำดังกล่าว จะต้องรับโทษจำคุกหนึ่งปีหรือปรับตามมาตรา 184 แห่งประมวลกฎหมายอาญาในฉบับเดิมของประเทศเยอรมนี และอาจเห็นได้ว่าในปี 1987 ได้มีการแก้ไข

¹¹⁷ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 7

ประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมันให้มีความสอดคล้องกับสภาวะหรือสถานการณ์ในปัจจุบันให้มีความทันสมัยมากขึ้น และได้กำหนดหลักการในเรื่องการควบคุมสิ่งลามกให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงได้เพิ่มเรื่องสื่อลามกในมาตรา 184 โดยควบคุมงาน

ประพันธ์ในลักษณะที่สามารถแสดงออกให้เห็นเป็นภาพ เสียง ตลอดจนการบันทึกภาพเสียง¹¹⁸ ดังนี้

- 1) ห้ามมีการเผยแพร่สิ่งลามก ไม่ว่าจะโดยการขาย จำหน่าย ให้ให้ยืม ให้เช่า หรือเสนอขาย จำหน่าย ให้ให้ยืม
- 2) การจัดทำ ผลิต เสนอ หรือแนะนำสิ่งลามก
- 3) การเผยแพร่สิ่งลามกผ่านทางระบบการกระจายเสียง (broadcast) ไม่ว่าจะเป็นการกระจายเสียงทางวิทยุหรือโทรทัศน์
- 4) เผยแพร่สิ่งลามกที่แสดงลักษณะของพฤติกรรมทางเพศ ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ (sexual actions of human with animal) เพราะถือได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าว ผิดไปจากการกระทำของมนุษย์ที่ปกติ และกรณีดังกล่าวอาจถือว่าเป็นการกระทำทารุณต่อสัตว์

โดยบุคคลดังกล่าว ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีและปรับตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจากการแก้ไขมาตรา 184 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น นอกจาก จะบัญญัติเพื่อควบคุมในเรื่องของสื่อลามกทั่วไปแล้วนั้น ยังมีการควบคุมเกี่ยวกับการเผยแพร่สิ่งลามกทางระบบการกระจายเสียง ซึ่งในเรื่องของการบัญญัติกฎหมายฉบับเดิมไม่ได้บัญญัติไว้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ และยังมีการจำแนกสิ่งลามกออกเป็นสิ่งลามกธรรมดา รวมถึงสิ่งลามกที่เป็นพฤติกรรมระหว่างมนุษย์กับสัตว์และยังมีสิ่งลามกเด็ก ซึ่งในส่วนของสื่อลามกเด็ก จะได้กล่าวถึงมาตรการในด้านของกฎหมายในการจัดการเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กต่อไป

ในส่วนของมาตรการ หรือในการจัดการสื่อลามกของประเทศเยอรมนี มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนกฎหมายอาญาของเยอรมัน โดยเฉพาะในส่วนของ มาตรา 184 ซึ่งควบคุมการเผยแพร่สิ่งลามก ในหลักกฎหมายใหม่ พบว่าในเรื่องดังกล่าวต่างให้ความสำคัญคุ้มครองบุคคลที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี ซึ่งแต่เดิมกฎหมายอาญาในฉบับเก่าที่ได้บัญญัติให้การคุ้มครองเพียงเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบหกปี โดยในกฎหมายใหม่ มีหลักการเพิ่มเติมในการคุ้มครองเด็ก ดังนี้

German penal code

¹¹⁸ 11(3) Audiovisual media, data storage media, illustrations and other depictions shall be equivalent to written material in the provisions which refer to this subsection. German penal code

1) สื่อลามกทั่วไป

(1) ห้ามเผยแพร่สื่อลามก โดยประการที่ว่า บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถที่จะรับรู้ได้หรือมีการแสดงให้แก่บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี¹¹⁹

(2) บุคคลใดทำสื่อลามกในสถานที่ที่บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถที่จะเห็นได้ชัดหรือรับรู้ได้¹²⁰

(3) บุคคลใดทำสื่อลามกในที่สาธารณะที่บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีอาจพบเห็นได้หรือมีการเผยแพร่สื่อลามก นอกเขตการค้า ด้วยวิธีการเสนอขายหรือประกาศ¹²¹

จะเห็นว่าบุคคลใดที่กระทำความผิดข้างต้น ไม่ว่าจะด้วยวิธีการอย่างไรก็ตาม อันเป็นการเผยแพร่สื่อลามกแก่บุคคลต่ำกว่าสิบแปดปี ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตามที่กฎหมายหมายได้กำหนดไว้ หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) สื่อลามกเด็ก¹²²

(1) จำหน่าย หรือเผยแพร่ หรือ

(2) แสดงต่อสาธารณะ ส่ง นำแสดง หรือทำด้วยประการอื่นใด เพื่อได้พบเห็น หรือ

(3) ผลิต จัดทำ จัดหา เก็บรักษาเพื่อให้หาได้ เสนอ โฆษณา ประกาศ แนะนำหรือกระทำด้วยประการอื่น

หากเป็นกรณีกระทำต่อสื่อลามกเด็ก บุคคลที่กระทำการดังกล่าว จะต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนจนถึงห้าปี หรือปรับตามที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนการครอบครองในเรื่องของสื่อลามกเด็กนั้น ผู้ครอบครองต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตามที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ¹²³ และในส่วนของการกระทำทางเพศต่อเด็กนั้น ในขั้นตอนของเรื่องการจัดการสื่อลามก กฎหมายของประเทศเยอรมนี

Section 184 Distribution of pornography

(1) Whosoever with regard to pornographic written materials (section 11(3))

¹¹⁹ 1. offers, gives or makes them accessible to a person under eighteen years of a

¹²⁰ 2. displays, presents or otherwise makes them accessible at a place accessible to persons under eighteen years of age, or which can be viewed by them;

¹²¹ 5. publicly offers, announces, or commends them at a place accessible to persons under eighteen years of age or which can be viewed by them, or through dissemination of written materials outside business transactions through the usual trade outlets;

¹²² German penal code, article 184 b

¹²³ German penal code, article 184(2)

ถือว่าการนำเสนอเด็กในรูปแบบของเสียง หรือรูปร่างเพื่อให้ปรากฏสิ่งลามกเด็ก เพื่อจะได้กระตุ้นความรู้สึกทางเพศของเด็กหรือบุคคลอื่น ถือว่าเป็นความผิดฐานกระทำทารุณทางเพศสำหรับเด็ก ตามมาตรา 176(5) แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันด้วย โดยผู้ที่กระทำหรือแม้แต่พยายามกระทำ ความผิดในเรื่องดังกล่าว จะต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตามกฎหมายกำหนด หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

จะเห็นได้ว่าในประเทศเยอรมนี นอกจากจะมีประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติไว้แล้วนั้น ในเรื่องของการคุ้มครองเด็กเกี่ยวกับสิ่งลามกยังมีกฎหมายอีก 2 ฉบับ ด้วยกัน คือ

2.1.2 The Act on the Dissemination of Publications Morally Harmful to Youth

ในกฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบว่าสิ่งพิมพ์ในลักษณะใดเป็นสิ่งพิมพ์ที่อันตรายต่อศีลธรรมกับเด็กหรือผู้เยาว์ โดยมีการออกเป็น บัญชีรายชื่อของสิ่งที่ต้องห้ามที่จะถูกห้ามไม่ให้มีการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ต่างๆ แก่เด็กและผู้เยาว์

2.1.3 The Act on the Protection of Young Person in public places

ในกฎหมายฉบับดังกล่าว เป็นกฎหมายที่รับรองให้ความคุ้มครองแก่เด็ก หรือผู้เยาว์ในรูปแบบที่มากขึ้น โดยพิจารณาถึงสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กและผู้เยาว์ ในการพัฒนา ทางด้านบุคลิกร่างกายและศีลธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งลามก ก็ถือเป็นสิ่งที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา ต่อร่างกาย จิตใจ และศีลธรรมของเด็กและผู้เยาว์นั้นด้วย

กรณีมาตรการ หรือการคุ้มครองที่เกี่ยวกับสิ่งลามกตามกฎหมายเยอรมัน ดังกล่าวในข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเทศเยอรมนีได้มีการกำหนดการควบคุมการทำ ผลิต หรือ การเผยแพร่สิ่งลามกเด็ก แยกออกจากสิ่งลามกในส่วนของผู้ให้ และได้มีการกำหนดในเรื่องของ การควบคุมเกี่ยวกับการครอบครองสิ่งลามกเด็ก ไม่ว่าจะครอบครองเพื่อการค้าหรือส่วนตัว ก็มี ความผิด หรือแม้แต่ในส่วนของอัตราโทษสำหรับความผิดของบุคคลที่เกี่ยวกับสิ่งลามกเด็กนั้น มีระหว่างอัตราโทษที่สูงกว่าความผิดเกี่ยวกับผู้ใหญ่ และยังพบว่ามีมาตรการในทางปกครองที่เข้ามา ควบคุมในเรื่องเกี่ยวกับสื่อลามกและสิ่งขัดต่อศีลธรรม อันอาจเป็นอันตรายแก่เด็กหรือผู้เยาว์ เช่น การกำหนดบัญชีรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นอันตรายต่อเด็ก ในกฎหมาย “The Act on the Dissemination of Publications Morally Harmful to Youth”¹²⁴ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อการพัฒนาการของเด็ก ในกฎหมาย The Act on the Protection of Young Person in public places เป็นต้น

และสำหรับความผิดฐาน “ การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก” จะเห็นว่าความผิด เกี่ยวกับเพศของประเทศเยอรมนี ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 173 ถึงมาตรา 184b “The penal of the German federal Republic, 1871” การข่มขืนกระทำชำเรา และการล่วงละเมิดทางเพศ “(Rape and sexual Abuse)”

¹²⁴ “เรื่องเดียวกัน”, อ้างถึงใน วิรัช ธรรมจักร, หน้า 52

การล่วงละเมิดทางเพศตามกฎหมายเยอรมัน ตามมาตรา 176 ได้บัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศต่อบุคคลอายุต่ำกว่าสิบสี่ปี หรืออนุญาตเกี่ยวกับเพศต่อผู้อื่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นกระทำเช่นเดียวกันนั้นต่อเด็ก เป็นการกระทำความผิดการพยายามกระทำความผิดต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ

2.2 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญในเรื่องของสื่อลามกอนาจารเด็ก ที่เป็นทั้งประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน และมีกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการในด้านของการควบคุมสื่อลามกอนาจารเด็ก ที่มีมาตรฐานในด้านของกฎหมายคือ ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายควบคุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กบนอินเทอร์เน็ตที่สามารถนำมาอธิบายได้ ดังนี้

2.2.1 ประมวลกฎหมายอาญา (Singapore Penal Code)

ประเทศสิงคโปร์เป็นอีกประเทศหนึ่ง ที่มีประมวลกฎหมายอาญา “(Singapore Penal Code)” มีการกำหนด คำนิยามเกี่ยวกับสื่อลามก “(Obscene)” ไว้ว่า สิ่งหรือวัตถุใดๆ ที่แสดงให้เห็นถึงหรืออาจเกี่ยวพันกับสิ่งที่มีแนวโน้มว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมทรามทางด้านศีลธรรมและทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ตกต่ำลงไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการอ่าน ได้เห็นหรืออาจได้ยินในรูปแบบของสื่อดังกล่าวตามที่มีการปรากฏ¹²⁵ และจะเห็นได้ว่า กฎหมายฉบับดังกล่าว บัญญัติในเรื่องของมาตรการในการควบคุมสื่อลามกไว้ในมาตรา 292¹²⁶ว่า “ห้ามขายให้เช่า จำหน่าย การนำออก

Singapore Penal Code, section

Obscene

¹²⁵ Singapore Penal Code, section 42. The word “obscene”, in relation to any thing or matter, means any thing or matter the effect of which is, if taken as a whole, such as to tend to deprave and corrupt persons who are likely, having regard to all relevant circumstances, to read, see or hear the matter contained or embodied in it..

292.-(1) Whoever -

(a) sells, lets to hire, distributes, transmits by electronic means, publicly exhibits or in any manner puts into circulation, or for purposes of sale, hire, distribution, transmission, public exhibition or circulation, makes, produces, or has in his possession any obscene book, pamphlet, paper, drawing, painting, representation or figure, or any other obscene object whatsoever;

(b) imports, exports, transmits by electronic means or conveys any obscene object for any of the purposes aforesaid, or knowing or having reason to believe that such object will be sold, let to hire, distributed or publicly exhibited, or in any manner put into circulation;

แสดงแก่สาธารณะ การแลกเปลี่ยน การนำเข้า การผลิต การจำหน่ายสิ่งลามก ไม่ว่าจะป็นหนังสือ ภาพ ภาพวาด ภาพพิมพ์ วัตถุ รูปปั้น หรือวัตถุอันลามกที่เกี่ยวข้อง”

นอกจากนั้น จะเห็นว่ามิบบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมไว้ในมาตรา 267 ว่า “ห้ามการผลิตสื่อที่มีลักษณะกระตุ้น ยุยง ส่งเสริม ปลุกเร้า หรือเป็นการก่อให้เกิดการใช้กำลัง การใช้ความรุนแรง หรือมีผลยั่วให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคม”

และตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์นั้น ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมด้วย โดยบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นบทเพิ่มโทษไว้ในมาตรา 294 ว่า “ห้ามขาย ให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดง ซึ่งสิ่งลามกตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 292 ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ โดยการกระทำหรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าว ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ” ดังนั้น เด็กและเยาวชนตามประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์ คือ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นการกำหนดระดับอายุในการคุ้มครองตามกฎหมายไว้สูงกว่าหลายๆ ประเทศ

และการควบคุมสื่อลามกตามประมวลกฎหมายอาญาประเทศสิงคโปร์นี้ ก็เป็นสื่อลามกและสื่อที่ไม่เหมาะสมโดยทั่วไป ไม่ได้มีบัญญัติที่ควบคุมสื่อลามกเด็กไว้โดยเฉพาะ

(c) takes part in, or receives profits from, any business in the course of which he knows or has reason to believe that any such obscene objects are, for any of the purposes aforesaid, made, produced, transmitted by electronic means, purchased, kept, imported, exported, conveyed, publicly exhibited, or in any manner put into circulation;

(d) advertises, or makes known by any means whatsoever, that any person is engaged or is ready to engage in any act which is an offence under this section, or that any such obscene object can be procured from or through any person; or

(e) offers or attempts to do any act which is an offence under this section, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 3 months, or with fine, or with both.

(2) For the purposes of this section, “object” includes data stored in a computer disc, or by other electronic means, that is capable of conversion to images, writing or any other form of representation.

(3) For the purposes of this section and section 293, an object shall be deemed not to be obscene if the sale, letting to hire, distribution, exhibition, circulation, import, export or conveyance of, or any other dealing in, the object is authorised by or under any written law.

Exception.-This section does not extend to any book, pamphlet, writing, drawing or painting kept or used bona fide for religious purposes, or any representation sculptured, engraved, painted or otherwise represented on or in any temple, or on any car used for the conveyance of idols, or kept or used for any religious purpose.

เพียงแต่ประมวลกฎหมายอาญาประเทศสิงคโปร์ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “สื่อลามก” และได้กำหนดระดับอายุเด็กและเยาวชนไว้ ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายไทย

ดังนั้น จะเห็นว่ากฎหมายของประเทศสิงคโปร์มีการบังคับในเรื่องของกฎหมายเกี่ยวกับความผิดนั้นรุนแรงกว่าหลายๆ ประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสิงคโปร์ในเรื่องของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น เป็นการบัญญัติกฎหมายในภาพรวม ซึ่งมีการกำหนดในเรื่องของ บทนิยามคำว่าสื่อลามกไว้ แต่ไม่มีการกำหนดบทนิยาม เกี่ยวกับคำว่าสื่อลามกอนาจารเด็กไว้เหมือนกับประเทศไทย และในเรื่องการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการค้าขายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารไว้ในมาตรา 292 อีกทั้ง มีการกำหนดในเรื่องความผิดเกี่ยวกับการผลิตไว้ในมาตรา 267 แห่งประมวลกฎหมายอาญาสิงคโปร์

2.2.2 มาตรการในการจัดการและควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ในเรื่องของมาตรการหรือการควบคุมประเทศสิงคโปร์ ก็ถือว่าเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญและกำกับดูแลในเรื่องของอินเทอร์เน็ต โดยเริ่มเมื่อ ปี ค.ศ 1996 ภายใต้อำนาจการกำกับของการแพร่ภาพและกระจายเสียงของสิงคโปร์ “(Singapore Broadcasting Authority: SBA)” ซึ่งมีหน้าที่หลักในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและแพร่ภาพทางวิทยุโทรทัศน์ ในเวลาต่อมาเมื่อปี ค.ศ. 2003 SBA ได้รวมตัวกับองค์กรด้านสื่อสิ่งพิมพ์และภาพยนตร์ (the films and Publications Department) และคณะกรรมการภาพยนตร์แห่งประเทศสิงคโปร์ (the Singapore Film Commission: SFC) และตั้งชื่อเป็น The Media Development Authority: MDA เพื่อเป็นการตอบสนองการสื่อสารของโลกปัจจุบันที่มีการรวมตัวกันของสื่อมากมาย ในการพัฒนาและควบคุม จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ¹²⁷ MDA ได้ร่วมมือกับทั้งภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาชนในการนำมาตรการมาใช้ เพื่อให้การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างเหมาะสม ซึ่งมี 3 มาตรการด้วยกัน ดังนี้

- 1) กำหนดขอบข่ายกฎระเบียบอินเทอร์เน็ตที่ไม่รุนแรง
- 2) กระตุ้นภาคอุตสาหกรรมในการกำหนดระเบียบด้วยตนเอง
- 3) ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย

และมาตรการทั้งสามด้านได้ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการแพร่ภาพและกระจายเสียงปี ค.ศ. 1994 (The Broadcasting Act 1994) และได้วางบทบัญญัติที่สำคัญเกี่ยวกับการดูแลความเหมาะสมของข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้แก่ ระบบการจัดการใบอนุญาตอินเทอร์เน็ต (Internet Class Licence Scheme) และประมวลจริยธรรมอินเทอร์เน็ต (Internet Code of Practice)

¹²⁷ The Media Development Authority (MDA), About Us All about the MDA, Retrieved March 13, 2013, อ้างถึงใน พนิดา พูลสวัสดิ์, หน้า 102

ซึ่ง MDA ใช้กฎหมายทั้งสองฉบับนี้เพื่อควบคุมทางด้านใบอนุญาตให้ประกอบกิจการเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และการปิดกั้นข้อมูลที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีคู่มือการปฏิบัติของภาคอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต (Internet Industry Guidelines) ที่ใช้เป็นหลักประกอบกับกฎหมายทั้งสองฉบับของประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการควบคุมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISPs) และผู้จัดทำเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต (“Internet Content Provider: ICPs”) กล่าวคือ ผู้ต้องการประกอบกิจการในเรื่องดังกล่าว จะต้องขอใบอนุญาตโดยลงทะเบียน MDA และต้องยอมรับเงื่อนไขของการรักษาไว้และการขอใบอนุญาต รวมถึงการตรวจสอบและการพิจารณาปิดกั้นข้อมูลที่ไม่เหมาะสม อันมีลักษณะตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ดังจะกล่าวต่อไป ดังนี้

2.2.3 มาตรการ *The Broadcasting (Class Licence) Notification 1996*

กฎหมาย *The Broadcasting (Class Licence) Notification 1996* เป็นการจัดประเภทของใบอนุญาตในการประกอบกิจการแพร่ภาพและกระจายเสียง โดยได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ICPs) จะต้องได้รับใบอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดไว้¹²⁸

และตามกฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดว่า ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISPs) หมายความว่า รวมถึง ผู้ให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (Internet Access Service Provider: IASPs) ซึ่งมีหน้าที่เป็นเส้นทางหลักในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และผู้แทนจำหน่ายของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider Reseller) ซึ่งเป็นผู้ได้รับการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจาก IASPs และทำการขายการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตนั้น ให้แก่สาธารณะ¹²⁹

และในปัจจุบัน ผู้ให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตรายสำคัญของประเทศสิงคโปร์ คือ ซิงเน็ต (Sing Net) แปซิฟิกอินเทอร์เน็ต (Pacific Internet) และสตาร์ฮับอินเทอร์เน็ต (Starhub Internet) ซึ่งผู้ขายบริการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และยังมีหมายความร่วมมือถึงในส่วนของ โรงเรียน ห้องสมุดสาธารณะร้านอินเทอร์เน็ต และผู้ให้บริการ เช่น the Singapore Network Services Pte Ltd และ National Computer Services Pte Ltd โดยผู้ให้บริการในเรื่องของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (IASPs)

¹²⁸ Internet Industry Guidelines (Class Licensees & Registration)6. Internet Service Providers and Internet Content Providers are licenced under the Class Licence. (อ้างถึงใน พนิตดา พูลสวัสดิ์, หน้า 103)

¹²⁹ The Broadcasting (Class Licence) Notification 1996 Definitions 2. “Internet Service Provider” means any of the following persons:

- (a) an Internet Access Service Provider licensed under section 5 of the Telecommunications Act (Cap. 323);
- (b) a Localised Internet Service Reseller; or
- (c) a Non-localised Internet Service Reseller;

ที่ทำให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแก่สาธารณะเป็นการชั่วคราว หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการสาธิต หรือจัดแสดง¹³⁰ และผู้ใดจัดทำเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งรวมถึงผู้สร้างและบรรณาธิการของ เว็บไซต์ ผู้โฆษณาทางเว็บไซต์และผู้ที่ควบคุมดูแลเซิร์ฟเวอร์¹³¹ ซึ่งผู้จัดทำเนื้อหาไม่ต้องขึ้นทะเบียนกับ MDA ก็ได้ เว้นแต่เว็บนั้นมีขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองและศาสนาจะต้องทำการขึ้นทะเบียนกับ MDA การขึ้นทะเบียนในเรื่องดังกล่าว เป็นการขึ้นเพื่อให้ผู้ลงทะเบียนมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้พูดหรือโฆษณาออกไป แต่การขึ้นทะเบียนดังกล่าวก็ไม่ห้ามในการโฆษณา¹³² และบุคคลทั่วไป จัดได้ว่าทำหน้าที่เว็บหรือเพจของตนเองขึ้นนั้น ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนใบอนุญาต เว้นแต่การทำเว็บหรือเพจเพื่อธุรกิจ และเพื่อสนับสนุนทางการเมืองหรือศาสนา¹³³ และสำหรับในเรื่องของการจัดหาข้อมูลหรือข่าวในเมืองต้นทางด้านการเงิน ผู้ที่ทำการปรับปรุงระบบซอฟต์แวร์ และบริษัทที่ในเรื่องของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสำหรับลูกจ้างของตนเอง ก็ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนใบอนุญาตเช่นกัน¹³⁴

ในส่วนของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายฉบับนี้ จะต้องลบหรือห้ามการเผยแพร่เนื้อหาหรือโปรแกรม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่หน่วยงานผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบร้องขอมาว่าเนื้อหาอาจขัดหลักเกณฑ์ที่ประมวลจริยธรรมกำหนดไว้ในประมวลจริยธรรมอินเทอร์เน็ต (Internet Code of Practice) หรือเป็นสิ่งที่ขัดต่อประ โยชน์สาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือความเป็นหนึ่งเดียวของชนในชาติ หรือศีลธรรมอันดีและสิ่งที่ไม่เหมาะสม¹³⁵ จะเห็นว่าการปฏิบัติตามการร้องขอดังกล่าวมีผลต่อการพิจารณาต่อใบอนุญาตให้ประกอบกิจการอีกด้วย

¹³⁰ The Broadcasting (Class Licence) Notification 1996 THE SCHEDULE 2. (Paragraph 4)

¹³¹ The Broadcasting (Class Licence) Notification 1996 Definitions2. “Internet Content Provider” means-

(a) any individual in Singapore who provides any programme, for business, political or religious purposes, on the World Wide Web through the Internet; or

(b) any corporation or group of individuals (including any association, business, club, company, society, organisation or partnership, whether registrable or incorporated under the laws of Singapore or not) who provides any programme on the World Wide Web through the Internet, and includes any web publisher and any web server administrator;

¹³² Internet Industry Guidelines (Class Licensees & Registration) 9, อ้างถึงใน พนิตา พูลสวัสดิ์, หน้า 104.

¹³³ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 104

¹³⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 105

¹³⁵ The Broadcasting (Class Licence) Notification 1996 THE SCHEDULE 16. (Paragraph 4).

ถึงแม้กฎหมายฉบับนี้ จะไม่ได้เป็นกฎหมายที่คอยควบคุมสื่อลามกโดยตรงก็ตาม แต่ในเรื่องของมาตรการต่าง ๆ นั้น ก็เป็นวิธีที่สามารถหยุดยั้งสื่อลามกต่าง ๆ ที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตได้ หากสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกนั้น ขัดต่อประมวลจริยธรรมอินเทอร์เน็ต หรือเป็นสิ่งที่ขัดต่อประ โยชน์สาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือความเป็นหนึ่งเดียวของประชาชนหรือชนในชาติหรือศีลธรรมอันดีรวมถึงสิ่งที่ไม่เหมาะสม เมื่อมีการร้องขอจากหน่วยงานและผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ได้จัดการตามที่ได้ร้องขอก็อาจจะมีผลต่อใบอนุญาตประกอบกิจการในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ประชาชนในสังคมดูแลผลประโยชน์ซึ่งกันและกันและช่วยเหลือกัน

2.2.4 ประมวลจริยธรรมอินเทอร์เน็ต (Internet Code of Practice 1997)

Internet Code of Practice 1997 เป็นประมวลจริยธรรมควบคุมอีกเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศสิงคโปร์ และจะเห็นได้ว่าประมวลจริยธรรมฉบับดังกล่าวจะกำหนดลักษณะของเนื้อหาที่ต้องห้ามไว้ (Prohibited Material) โดยประมวลดังกล่าว ได้จำกัดความไว้ว่าเป็นหลักประ โยชน์สาธารณะและศีลธรรมอันดีที่เป็นแนวปฏิบัติของประชาชน ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยสาธารณะ ความเป็นหนึ่งเดียวของชนในชาติ เป็นสิ่งที่ควรได้รับการปฏิเสธหรือไม่ยอมรับตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์¹³⁶ ซึ่งมีหลักการพิจารณา ดังนี้¹³⁷

¹³⁶ Internet Code of Practice 1997 section 4

(1) Prohibited material is material that is objectionable on the grounds of public interest, public morality, public order, public security, national harmony, or is otherwise prohibited by applicable Singapore laws.

¹³⁷ Internet Code of Practice 1997 section 4

(2) In considering what is prohibited material, the following factors should be taken into account:-

- (a) whether the material depicts nudity or genitalia in a manner calculated to titillate;
- (b) whether the material promotes sexual violence or sexual activity involving coercion or non-consent of any kind;
- (c) whether the material depicts a person or persons clearly engaged in explicit sexual activity;
- (d) whether the material depicts a person who is, or appears to be, under 16 years of age in sexual activity, in a sexually provocative manner or in any other offensive manner;
- (e) whether the material advocates homosexuality or lesbianism, or depicts or promotes incest, paedophilia, bestiality and necrophilia;
- (f) whether the material depicts detailed or relished acts of extreme violence or cruelty;
- (g) whether the material glorifies, incites or endorses ethnic, racial or religious hatred, strife or intolerance.

1) วัตถุที่เป็นภาพเปลือยหรืออวัยวะเพศ เกี่ยวกับร่างกายมนุษย์ ในลักษณะที่เชิญชวนไปในทางเพศ

2) วัตถุที่ส่งเสริมความรุนแรงทางเพศ หรือกิจกรรมทางเพศที่แสดงถึงการบีบบังคับหรือไม่สมัครใจ ในทุกรูปแบบ

3) แสดงให้เห็นถึงการร่วมเพศ หรือกิจกรรมทางเพศอย่างชัดเจน

4) แสดงให้เห็นบุคคลที่อายุต่ำกว่าสิบหกปี ในกิจกรรมทางเพศหรือในลักษณะแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน

5) แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการรักร่วมเพศ การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวหรือความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก

6) แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงหรือความโหดเหี้ยม

7) ให้การยกย่อง ยั่วยุ หรือสนับสนุนให้เกิดการเกลียดชัง ความขัดแย้ง หรือการไม่ยอมรับในเรื่องมนุษยชาติ เชื้อชาติ ศาสนา

และสิ่งที่น่าสนใจอื่น ๆ ประกอบด้วย คุณค่าทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะและการศึกษาของสิ่งนั้น¹³⁸

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าในเรื่องของการให้บริการด้านอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISPs) และผู้จัดทำเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต (Internet Content Provider: ICPs) ที่อยู่ภายใต้การควบคุมใบอนุญาต (Class Licence) จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับนี้¹³⁹ ซึ่งผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งที่ต้องห้าม (Prohibited Material) จะไม่ถูกนำมาเผยแพร่ให้กับชาวสิงคโปร์โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดภาระหน้าที่ไว้ ดังนี้¹⁴⁰

1) ผู้ให้บริการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (Internet Access Service Provider: IASPs) และผู้ขายบริการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (Internet Service Resellers) จะพ้นจากหน้าที่ตามที่กฎหมาย

¹³⁸ Internet Code of Practice 1997 section 4

(3) A further consideration is whether the material has intrinsic medical, scientific, artistic or educational value.

¹³⁹ Internet Code of Practice: THE SCHEDULE INTERNET CODE OF PRACTICE Foreword 1.

¹⁴⁰ Internet Code of Practice: Internet Code of Practice 2.

ฉบับนี้ ในส่วนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก็ต่อเมื่อได้มีการปฏิเสธการเข้าถึงเว็บไซต์ที่ได้รับแจ้งจากผู้ควบคุมดูแลว่าเป็นเว็บไซต์ที่มีสิ่งต้องห้ามเผยแพร่อยู่¹⁴¹

2) ผู้ให้บริการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (Internet Access Service Provider: IASPs) และผู้ขายบริการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (Internet Service Resellers) จะพ้นจากหน้าที่ตามที่กฎหมายฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มข่าวบนอินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง

(1) งดเว้นการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตใดๆ ที่เห็นว่าน่าจะมีสิ่งต้องห้ามเผยแพร่

(2) ระวังการเป็นสมาชิกของกลุ่มข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตที่ได้รับแจ้งจากผู้ควบคุมดูแล¹⁴²

(3) ผู้จัดทำเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต (ICPs) จะพ้นจากภาระหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้ก็ต่อเมื่อ

ก. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์แบบส่วนตัวที่ใช้บริการอยู่บนเว็บไซต์ของตน เมื่อผู้ที่ได้รับใบอนุญาตมีการเลือกหัวข้อการสนทนาที่ผิดกฎหมาย

ข. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมที่อยู่บนเว็บไซต์ของตนที่บุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ได้รับการเชิญให้กระทำการดังกล่าวบนบริการของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต เพื่อให้ปรากฏแก่สาธารณชนเป็นผู้นำมาเผยแพร่ เมื่อผู้ที่ได้รับใบอนุญาตปฏิเสธการเข้าถึงการแจกจ่ายโปรแกรมดังกล่าวที่มีสิ่งต้องห้าม ซึ่งปรากฏแก่บุคคลดังกล่าวเองหรือได้รับแจ้งถึงสิ่งนั้น

ค. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมอื่นๆ บนบริการของตน ถ้าผู้ที่ได้รับใบอนุญาต มีความมั่นใจว่าโปรแกรมต่างๆ เหล่านั้น ไม่มีสิ่งนี้อาจถูกจัดว่าเป็นสิ่งต้องห้ามบรรจุอยู่¹⁴³

¹⁴¹ Internet Code of Practice: Obligations under this Code3. (1) An Internet Access Service Provider or Reseller discharges his obligations under this Code, in relation to programmes on the World Wide Web, when he denies access to sites notified to him by the Authority as containing prohibited material, under clause 4 below.

¹⁴² Internet Code of Practice: Obligations under this Code3. (2) An Internet Access Service Provider or Reseller discharges his obligations under this Code, in relation to Internet Newsgroups, when it:-

(a) refrains from subscribing to any newsgroup if, in his opinion, it is likely to contain prohibited material; and

(b) unsubscribes from any newsgroups that the Authority may direct.

¹⁴³ Internet Code of Practice: Obligations under this Code3.(3) An Internet Content Provider discharges his obligation under this Code:

(a) in relation to private discussion fora hosted on his service (e.g. chat groups), when the licensee chooses discussion themes which are not prohibited under the guidelines in clause 4 below;

3) ผู้จัดให้มีเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต จะต้องปฏิเสธการเข้าถึงสิ่งซึ่งถูกพิจารณาว่าเป็นสิ่งที่ต้องห้าม ถ้าได้รับการร้องขอจากผู้ควบคุมดูแล¹⁴⁴

4) หลักเกณฑ์ ข้อที่ 3 ไม่นำไปปรับใช้กับผู้โฆษณาผ่านเว็บไซต์หรือผู้ควบคุมเซิร์ฟเวอร์ที่ไม่มีอำนาจในการควบคุมดูแลโปรแกรมที่อยู่บนบริการของบุคคลดังกล่าว¹⁴⁵

จากการศึกษาในบริบทของประมวลจริยธรรมประเทศสิงคโปร์ฉบับดังกล่าวแล้วนั้น พบว่าในเนื้อหาของประมวลเป็นการคุ้มครองบุคคลทั่วไปในสังคม มิได้ให้คุ้มครองเด็กไว้โดยเฉพาะเช่นเดียวกับกฎหมายไทยหลายๆ ฉบับ ด้วยกัน

3. มาตรการทางกฎหมายในประเทศไทย

ในเรื่องของการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น ในประเทศไทยถือว่าการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และยังเป็นปัจจัยหลายๆ ด้าน ที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และส่งผลกระทบต่อการส่วติภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดที่เกี่ยวกับการค้าที่มีการแพร่หลาย ซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่มีจำนวนมากในสังคมปัจจุบัน และประเทศไทยมีมาตรการทางด้านกฎหมายเพื่อคุ้มครองและป้องกันจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วยกันหลายฉบับ แต่ในส่วนนี้ จะกล่าวถึงประมวลกฎหมายอาญาและที่มีการแก้ไขในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก ดังนี้

(b) in relation to programmes on his service contributed by other persons who are invited to do so on the licensee's service for public display (eg. bulletin boards), when the licensee denies access to any contributions that contain prohibited material that he discovers in the normal course of exercising his editorial duties, or is informed about; and

(c) in relation to all other programmes on his service, if the licensee ensures that such programmes do not include material that would be considered to be prohibited under the guidelines in clause 4 below*.

¹⁴⁴ Internet Code of Practice: Obligations under this Code3. (4) An Internet Content Provider shall deny access to material considered by the Authority to be prohibited material if directed to do so by the Authority.

¹⁴⁵ Internet Code of Practice: Obligations under this Code3. (5) Paragraph (3) does not apply to any web publisher or web server administrator in respect of programmes on his service for which he has no editorial control.

3.1 ประมวลกฎหมายอาญา (การกระทำความผิดทางอาญาต่อเด็กและเยาวชน)¹⁴⁶

ประมวลกฎหมายอาญา ถือเป็นกฎหมายอันเป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งที่รัฐจะใช้ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน ซึ่งตกเป็นผู้เสียหายโดยมีบทบัญญัติที่กำหนดความผิดและโทษทางอาญาแก่ผู้ที่ล่วงละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนไว้โดยตรง ดังจะแยกพิจารณาต่อไปนี้

3.1.1 ความผิดเกี่ยวกับเพศ

1) ความผิดฐานกระทำชำเราเด็ก หากเด็กนั้นอายุไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษตามมาตรา 277¹⁴⁷ วรรคหนึ่ง แต่หากกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษหนักขึ้นตามมาตรา 277 วรรคสาม และหากเป็นการกระทำความผิดตามสองวรรคข้างต้น ในลักษณะเป็นการโทรมเด็ก โดยมีอาวุธหรือโดยใช้อาวุธ ต้องรับโทษหนัก

¹⁴⁶ แนวการศึกษาชุดวิชา, กฎหมายอาญาและอาญาวิทยาชั้นสูง, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, หน้า 8-33, ประมวลกฎหมายอาญา

¹⁴⁷ มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีไข้ทรพิษหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กผู้ถูกกระทำนั้นยินยอม ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวจะพิจารณาให้มีการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กหรือจะอนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายสมรสกัน โดยกำหนดเงื่อนไขให้ต้องดำเนินการภายหลังการสมรสก็ได้ และเมื่อศาลได้พิจารณามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ในการพิจารณาของศาลให้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมของผู้กระทำความผิดและเด็กผู้ถูกกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้ถูกกระทำ หรือเหตุอันอันควรเพื่อประโยชน์ของเด็กผู้ถูกกระทำด้วย

ขึ้นอีก อีกทั้งต้องรับโทษหนักขึ้น หากเป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 277 ทวิ¹⁴⁸ และตรี¹⁴⁹

2) ความผิดฐานกระทำอนาจาร หากเป็นการกระทำต่อบุคคลอายุเกินกว่าสิบห้าปี โดยขู่เชิญโดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษตามมาตรา 278 แต่หากเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว ต้องระวางโทษหนักขึ้นตามมาตรา 279 วรรคหนึ่งและวรรคสอง และยังต้องรับโทษหนักขึ้นหากเป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย 280

3) ความผิดฐานจัดหา ล่อไป หรือพาบุคคลไปเพื่อการอนาจาร หรือเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น หากกระทำต่อบุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ไม่เกินสิบแปดปี ต้องระวางโทษหนักกว่าการกระทำของผู้ใหญ่ ทั้งนี้ ตามมาตรา 282 วรรคสอง และหากกระทำต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษหนักขึ้นตามมาตรา 282 วรรคสาม แต่หากได้กระทำโดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใดแก่ผู้เยาว์หรือเด็กดังกล่าว ก็ต้องรับโทษหนักยิ่งขึ้นตามลำดับ ตามมาตรา 283 วรรคสองและวรรคสาม

4) ความผิดฐานรับตัวเด็กหรือเยาวชน ซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไป หรือสนองความใคร่ของผู้อื่น ตาม 3) ต้องระวางโทษเท่ากับผู้จัดหา ส่งไป หรือพาไป ทั้งนี้ตามมาตรา 282¹⁵⁰ วรรคสี่ และมาตรา 283¹⁵¹ วรรคสี่¹⁵²

¹⁴⁸ มาตรา 277 ทวิ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

¹⁴⁹ มาตรา 277 ตรี ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

¹⁵⁰ มาตรา 282 วรรคสี่

ผู้ใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

5) ความผิดฐานพาเด็กหรือเยาวชนไปเพื่อการอนาจาร เมื่อกระทำต่อบุคคล อายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษตามมาตรา 283 ทวิ¹⁵³ หากเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีต้องระวางโทษหนักขึ้นตามวรรคสอง

6) ความผิดฐานซ่อนเร้นเด็กหรือเยาวชน ซึ่งถูกพาไปเพื่อการอนาจารตาม
8) ต้องระวางโทษเท่ากับผู้พาไปนั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา 283 ทวิ วรรคสาม¹⁵⁴

ในส่วนของกฎหมายอาญานั้น มุ่งที่จะปราบปรามลงโทษผู้กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชน โดยมีบทบัญญัติให้การกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิเด็กหรือเยาวชนดังได้กล่าวแล้วนั้น เป็นความผิดอาญา รวมทั้งมีบทบัญญัติกำหนดโทษที่หนักขึ้นสำหรับความผิดที่ได้กระทำต่อเด็กและเยาวชนเฉพาะ อีกทั้งในส่วนของสื่อลามกอนาจารที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญา เพื่อเพิ่มโทษให้หนักขึ้นและให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

¹⁵¹ มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

¹⁵² “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 8-34

¹⁵³ มาตรา 283 ทวิ ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรก หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

¹⁵⁴ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 8-35

3.1.2 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558¹⁵⁵

การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิด การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามก ไม่ได้แยกประเภทระหว่างสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่ กับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ ทั้งที่ลักษณะความผิดมีความร้ายแรงแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองและป้องกันจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ มากขึ้น สมควรกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็น สื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น รวมทั้งกำหนดให้การครอบครอง และส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา¹⁵⁶ ดังนี้

1) สื่อลามกอนาจารเด็ก

ตามมาตรา 1 (17) สื่อลามกอนาจารเด็ก หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งซึ่งแสดง ให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็ก ซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูปเรื่องหรือ ลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือ สิ่งต่าง ๆ ข้างต้น ที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่สามารถแสดงผล ให้เข้าใจความหมายได้ และในส่วนบทนิยามตามความในมาตรา 1 (17) นั้น มีถ้อยคำแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

(1) วัตถุหรือสิ่งซึ่งแสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือ กับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี¹⁵⁷

ก. สื่อลามกอนาจารเด็กนั้น ต้องเป็นวัตถุหรือสิ่งซึ่งไม่มีชีวิต

ข. กรณีของเด็ก คือ กรณีที่เด็กปรากฏอยู่ในภาพนั้น

ค. กรณี กับเด็ก คือ กรณีที่ภาพนั้น ปรากฏเป็นการกระทำทางเพศ ของเด็กกับบุคคลอื่น หรือบุคคลมากกว่า 1 คน ที่ได้กระทำร่วมกับเด็ก โดยทั้งหมดนี้ต้องแสดงให้รู้ หรือเห็นกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี¹⁵⁸

¹⁵⁵ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558

¹⁵⁶ “เรื่องเดียวกัน”, สำนักงานกิจการยุติธรรม.ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก, หน้า 5

¹⁵⁷ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 5

(2) โดย รูป เรื่อง หรือลักษณะ สามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร สื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นวัตถุหรือสิ่งที่แสดงออกมาโดย รูป เรื่อง หรือลักษณะ ที่สามารถสื่อไปในทางลามกอนาจารได้

(3) ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณาเครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ข้างต้น ที่จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ โดยอธิบายรูปแบบของการปรากฏ กล่าวคือ¹⁵⁹

ก. เอกสาร หมายตามพจนานุกรม หมายถึง หนังสือที่เป็นหลักฐาน กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข พัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพหรือวิธีอื่น อันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

ข. ลามก หมายตามพจนานุกรม หมายถึง หยาบซ้าต่ำทราวม หยาบโลน อันเป็นที่น่ารังเกียจของคนดีมีศีลธรรม เช่น หนังสือลามก พุกลามก ทำลามก ในขณะที่ความหมายใกล้เคียง คือ

ค. โป๊ หมายถึง เปลือย หรือคอนข้างเปลือย เช่น รูปโป๊ มีเจตนาเปิดเผยอวัยวะบางส่วนที่ควรปกปิด เช่น แต่งตัวโป๊ ทั้งนี้ นักวิชาการได้อธิบายว่า อันลามก หมายถึง นำอวัยวะในทางเพศ นำอวัยวะเพศ โดยพิจารณาตามความรู้สึกของวิญญูชนผู้ซึ่งไม่ได้เคร่งครัดต่อจารีตประเพณีถึงขนาดไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตามสมัยนิยมของโลก และศาลฎีกาวางหลักกรณีที่มีใช้ลามกและลามกไว้ ดังนี้

ก) ศาลฎีกาวางหลักกรณีที่มีใช้ ลามก ได้แก่

(ก) ภาพพิมพ์ของกลาง เป็นเพียงภาพที่แสดงถึงสัดส่วนถึงส่วนสัดส่วนความสมบูรณ์ของร่างกายที่มีได้มีสิ่งปกปิด โดยเฉพาะส่วนล่างก็พยายามปกปิดหรือทำเป็นเพียงเงาๆ และได้ลบเลือนให้เป็นอวัยวะที่ราบเรียบแล้ว ภาพไม่มีลักษณะน่าเกลียดน่าอายจากบาดสี (ฎ.1223/2508¹⁶⁰)

¹⁵⁸ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 5

¹⁵⁹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 5

¹⁶⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1223/2508 ภาพพิมพ์ของกลางเป็นเพียงภาพที่แสดงถึงส่วนสัดส่วนความสมบูรณ์ของร่างกายที่มีได้มีสิ่งปกปิด โดยเฉพาะส่วนล่างก็พยายามปกปิดหรือทำเป็นเพียงเงาๆ และได้ลบเลือนให้เป็นอวัยวะที่ราบเรียบแล้ว ภาพไม่มีลักษณะน่าเกลียดน่าอายจากบาดสีแล้ว ดังนี้ ไม่ถือว่าเป็นภาพลามกตามความหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287

(ข) ภาพหญิงเปลือยกาย คงปรากฏเด่นชัดชัดเจน ภาวะถื่นเท่านั้น ส่วนโยนินได้ถูกระบายให้ลบลือมองไม่เห็น เห็นเพียงฐานเท่านั้น เป็นรูปแสดงถึงสุขภาพอนามัยของการอาบแดดบ้าง เป็นภาพศิลป์ สอนถึงวิธีเขียน แสดงถึงสัดส่วนความงามของร่างกายบ้าง (ฎ.978/2492¹⁶¹)

ข) ศาลฎีกาวางหลักกรณีที่ ลามก ได้แก่

(ก) ภาพปกปิดหมิ่นเหม่ และยังมีอิริยาบถที่น่าเกลียดน่าบัดสี (ฎ.6301/2533¹⁶²)

(ข) ภาพนอนหงายถ่างขาออกอย่างกว้าง ทำนองเจตนาเพื่ออวดอวัยวะเพศอย่างเด่นชัด (ฎ. 6301/2533)

(ค) ข้อความที่ได้รับบรรยายถึงการร่วมประเวณีของชายและหญิงอย่างชัดเจนละเอียดลออ โดยบรรยายถึงอารมณ์ของชายและหญิงไปในทางยั่วกามารมณ์ แม้จะมีได้ใช้ถ้อยคำหยาบคาย ก็ถือได้ว่าเป็นข้อความอันลามก (ฎ.3278/2554^{163,164})

ค) ภาพที่มีลักษณะ เช่น

¹⁶¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 978/2492 สมุดภาพของกลางเป็นภาพลามกอนาจารตาม กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 240 หรือตามพระราชบัญญัติปราบปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ.2471 หรือไม่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย

¹⁶² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6301/2533 ภาพพิมพ์ของกลางเป็นภาพหญิงสาว ซึ่งมีบางภาพเปิดเผยเต้านมอย่างโจ่งแจ้ง ส่วนที่อวัยวะเพศ แม้จะมีผ้าอาภรณ์ ปกปิดไว้ แต่ก็ปกปิดไว้อย่างหมิ่นเหม่ ซึ่งนอกจากจะอยู่ในอิริยาบถ ที่ไม่เรียบร้อยไม่น่าดู แล้ว ยังอยู่ในอิริยาบถ ที่น่าเกลียดน่าบัดสีอีกด้วย กล่าวคือ มีบางภาพอยู่ในอิริยาบถนอนก้นนอนหงายถ่างขาออกอย่างกว้าง ทำนองเจตนาเพื่ออวดอวัยวะเพศอย่างเด่นชัด ส่วนภาพที่อยู่ในอิริยาบถนั่งถ่าง ขาออก แม้จะมีผ้าปกปิดอวัยวะเพศที่เป็นผ้าบางใส ซึ่งแสดงว่าต้องการอวด อวัยวะเพศเช่นเดียวกัน จึงเป็นภาพที่มีเจตนาช่วยให้งงเกิดความโล่งทางกามารมณ์โดยตรง ถือเป็นภาพลามกตามความหมายที่บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา 287(1). การบังคับค่าปรับเอาแก่นิโคคณนั้น จะกักขังแทนค่าปรับไม่ได้.

¹⁶³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3278/2554 ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาเป็นความผิดอันยอมความได้ หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัว เมื่อโจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์โดยชอบแล้ว สิทธิภาคีอาญามาฟ้องในข้อหานี้ จึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)การที่จำเลยส่งเอกสารที่มีข้อความประณามว่าโจทก์ร่วมมีชู้และพฤติกรรมทางเพศของโจทก์ร่วม ภาพถ่ายเปลือยกายของโจทก์ร่วม ภาพถ่ายและแถบบันทึกเสียงการร่วมเพศของโจทก์ร่วมกับจำเลยอันเป็นสิ่งลามกทางไปรษณีย์ไปยังราษฎรในหมู่บ้านที่เกิดเหตุ ถือได้ว่าเป็นการทำให้แพร่หลาย โดยมีเจตนาเพื่อการแจกจ่าย การกระทำของจำเลย จึงเป็นความผิดฐานทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามก แม้ราษฎรในหมู่บ้านที่เกิดเหตุได้รับเอกสาร รวมทั้งภาพถ่ายและแถบบันทึกเสียง จะไม่ได้อ่านเอกสารหรือดูภาพถ่ายหรือฟังแถบบันทึกเสียง ก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จในความผิดฐานทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกตาม ป.อ. มาตรา 287 (1)

¹⁶⁴ เรื่องเดียวกัน. สำนักงานกิจการยุติธรรม.ความคิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก.หน้า 6

- (ก) ภาพหญิงยืนเปลือยกายกอดชาย
- (ข) ภาพหญิงสวมแต่กางเกงใน โปรงตา มีผู้ชายนอนกอดมือโอบบริเวณช่วงอก
- (ค) ภาพหญิงเปลือยกายท่อนบน ใช้มือกดหูโทรศัพท์กดที่อวัยวะเพศ
- (ง) ภาพหญิงเปลือยกาย มีแผลลุมตัวมือข้างหนึ่งกุ่มนมอีกข้างหนึ่งกุ่มอวัยวะเพศ
- (จ) ภาพหญิงเปิดเสื้อให้เห็นนม ล้วงมือเข้าไปในกระโปรง
- (ฉ) ภาพหญิงเปลือยสวมกางเกงขาสั้น มือข้างหนึ่งล้วงไปจับอวัยวะเพศภาพดังกล่าว แม้ไม่เห็นอวัยวะชัดเจน แต่มีลักษณะขู่คุกคามรุนแรง
- (ช) ภาพหญิงเปลือยตลอดร่าง ซึ่งพอเห็นอวัยวะได้บ้าง ถือได้ว่าเป็นภาพอันลามก ไม่ใช่ภาพศิลปะที่แสดงถึงส่วนสัคความสมบูรณ์ของร่างกาย (ฎ.3510/2531¹⁶⁵)

ในส่วนของคุณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในชั้นสถานีดับัญญัติแห่งชาติ ได้มีการอภิปรายให้ความเห็นกรณีที่ไม่ถือว่าเป็นสื่อลามกอนาจารอีกส่วนหนึ่งไว้ว่า¹⁶⁶

กรณีที่เป็นเพียงข้อความ ไม่ได้เป็นเรื่องหรือเป็นเรื่องราวที่แสดงถึงการกระทำทางเพศ ยังไม่ถือว่าเป็นสื่อลามกอนาจาร¹⁶⁷

กรณี นวนิยาย นิยาม วรรณกรรม วรรณคดี หรือเรื่องราวที่มีเจตนาเผยแพร่เพียงเพื่อความบันเทิง เช่น ขุนช้างขุนแผนในตอนนางบัวคลี่ซึ่งตกเป็นภรรยาของขุนแผนในอายุ 17 ปี กรณีนี้ ไม่ถือเป็นสื่อลามกอนาจาร เพราะมีเจตนาเพียงเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แตกต่างกับหนังสือ

¹⁶⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3510/2531 ภาพหญิงยืนเปลือยกายกอดชาย ภาพหญิงสวม แต่กางเกงใน โปรงตา มีผู้ชายนอนกอดมือโอบบริเวณทรวงอก ภาพหญิงเปลือยกายท่อนบนใช้มือจับหู โทรศัพท์กดที่อวัยวะเพศ ภาพหญิงเปลือยกายมีแผลลุมตัวมือข้างหนึ่งกุ่มนมอีกข้างหนึ่ง กุ่มอวัยวะเพศ ภาพหญิงเปิดเสื้อให้เห็นนม ล้วงมือเข้าไปในกระโปรง ภาพหญิงเปลือยกอกสวมกางเกงในมือล้วงไปที่อวัยวะเพศ และภาพหญิงเปลือยกอกสวมกางเกงขาสั้น มือข้างหนึ่งล้วงไปจับที่อวัยวะเพศ ภาพดังกล่าว แม้ไม่เห็นอวัยวะชัดเจน แต่ก็มีลักษณะส่อไปในด้านขู่คุกคามรุนแรง และภาพหญิงเปลือยตลอดร่างซึ่งพอเห็นอวัยวะได้บ้าง ถือได้ว่าเป็นภาพอันลามก ไม่ใช่ภาพศิลปะที่แสดงถึงส่วนสัคความสมบูรณ์ของร่างกาย ข้อความต่าง ๆ ที่ได้บรรยายถึงการร่วมประเวณีของชายและหญิงอย่างชัดเจนละเอียดลออ โดยบรรยายถึงอารมณ์ของชายและหญิงไปในทางขู่คุกคามรุนแรง แม้จะมีได้ใช้ถ้อยคำหยาบคาย ก็ถือได้ว่าเป็นข้อความอันลามก

¹⁶⁶ “เรื่องเดียวกัน”, สำนักงานกิจการยุติธรรม, *ความคิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก*, หน้า 7

¹⁶⁷ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 7

ปกขาว ซึ่งเป็นสื่อลามกอนาจารเนื่องจากการใช้ถ้อยคำสื่อถึงเรื่องเพศที่ดิบเถื่อน มีลีลาการเล่าเรื่องที่มีเจตนาเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศโดยเฉพาะ¹⁶⁸

และกรณีการ์ตูนลามก หรือภาพเคลื่อนไหว (animation) ที่มีผู้ที่ปรากฏในวัตถุหรือสิ่งนั้นไม่ใช่มนุษย์จริง เป็นเพียงเสมือนจริงเท่านั้น แม้จะสื่อให้เห็นถึงการกระทำทางเพศก็ตาม แต่เจตนาของผู้ออกแบบฉบับปัจจุบันนี้ ยังไม่ถือว่าวัตถุหรือสิ่งนั้นเป็นสื่อลามกอนาจาร และส่วนที่เป็นวัตถุลามก การกระทำทางเพศ การกระทำอนาจาร¹⁶⁹ อธิบายได้ ดังนี้

1) วัตถุลามก ตามความที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 เป็นการแสดงให้เห็นวัตถุลามกที่เกี่ยวกับการกระทำทางเพศใน 4 ลักษณะ ดังนี้

(1) วัตถุลามกลักษณะที่เป็นภาพอย่างเดี่ยว เช่น เอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ เครื่องหมาย รูปถ่าย แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ

(2) วัตถุลามกลักษณะที่เป็นเสียงอย่างเดี่ยว เช่น แถบบันทึกเสียง

(3) วัตถุลามกลักษณะที่เป็นทั้งภาพและเสียงเช่น ภาพโฆษณา ภาพยนตร์

(4) รูปแบบอื่นใด ในลักษณะทำนองเดียวกันกับข้อ(1)-(3) และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ข้างต้น ที่จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเก็บอยู่ในลักษณะถาวรหรือไม่ก็ตาม

2) การกระทำทางเพศ ความหมายทางวิชาการ การกระทำทางเพศ จึงหมายความว่า รวมถึง การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร การคุกคามทางเพศ และการกระทำเพื่อสนองความใคร่ และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

(1) หยุด แสงอุทัย ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระทำชำเราโดยหญิง (อีกฝ่ายหนึ่ง) มิได้สมัครใจ¹⁷⁰

(2) พิชัย นิลทองคำ ได้ให้ความหมายไว้ว่า บังคับ ชี้นใจ พยายามร่วมเพศ โดยผู้อื่นมิได้สมัครใจ¹⁷¹

(3) ของลับของชายถูกละที่ปากช่องคลอดด้านนอก ยังไม่เข้าไปภายในช่องคลอด เป็นพยายามข่มขืนกระทำชำเรา (ฎ.874/2491)^{172,173}

¹⁶⁸ “เรื่องเดียวกัน”.

¹⁶⁹ “เรื่องเดียวกัน”.

¹⁷⁰ “เรื่องเดียวกัน”, สำนักงานกิจการยุติธรรม.ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก, หน้า 8

¹⁷¹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 8.

(4) การกระทำชำเรา หมายถึง การร่วมประเวณี ซึ่งมีทั้ง การร่วมประเวณีที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม หรือผิดทำนองคลองธรรมอันเป็นการผิดกฎหมายก็ได้ อวัยวะเพศของจำเลยเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายประมาณ 1 นิ้ว ถือว่ากระทำชำเราสำเร็จแล้ว มิใช่เพียงชั้นพยายามกระทำชำเราอนาจารเท่านั้น (ฎ.6345/2537¹⁷⁴)

(5) การกระทำอนาจาร หมายถึง การประพฤติชั่ว น่าอาย นอกกริต นอกแบบ ลามก น่าบัดสี ทำให้อับอาย เป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อื่นในด้านความดีงาม แต่เนื่องจากกฎหมายมาตรานี้ เป็นกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังนั้น ในทางกฎหมาย คำว่า อนาจาร จะต้องเป็นการพฤติ นอกแบบไม่สมควรหรือชั่วในทางเพศ และคำพิพากษาฎีกาว่าหนักไว้ เช่น การประเวณีหรือความใคร่ และกระทำให้อับอายขยหน้าในทางเพศ (ฎ.353/2476¹⁷⁵, 569/2479¹⁷⁶, 1627/2539¹⁷⁷)

ก. ต้องเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวบุคคลโดยตรง การกล่าวถ้อยคำ หรือเขียนภาพไม่เป็นการอนาจารตามมาตรานี้ เช่น การด่ากันด้วยถ้อยคำลามกเป็นความผิดลหุโทษ แต่ไม่เป็นการกระทำอนาจารตามมาตรานี้ เป็นเรื่องความใคร่ในทางเพศ (ฎ.1627/2539¹⁷⁸)

¹⁷² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 874/2491 ศาลชั้นต้นลงโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 244 จำคุก 2 ปี ศาลอุทธรณ์แก้ให้ลงโทษตามมาตรา 244,60 จำคุก 1 ปี 4 เดือน ดังนี้ ถือว่า เป็นการแก้ไขข้อกำหนดโทษและฐานแห่งความผิด เป็นการแก้มากฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ของลับของชายคงอยู่แต่ปากช่องคลอด ด้านนอกยังไม่เข้าไปข้างใน เป็นผิดฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเรา

¹⁷³ เรื่องเดียวกัน. พิชัย นิลทองคำ, อ้างถึงใน ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก, หน้า 8

¹⁷⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6345/2537 การที่อวัยวะเพศของจำเลยเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายประมาณ 1 นิ้ว ถือว่ากระทำชำเราสำเร็จแล้ว มิใช่เพียงพยายามกระทำชำเราหรือกระทำอนาจารเท่านั้น

¹⁷⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 353/2476

¹⁷⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 569/2479 จำเลยจับแขนหญิงดึงเพื่อให้ไปกับจำเลยบนร้านขายกาแฟ ซึ่งในขณะนั้น มีคนมาหน้าหลายตา จำเลยต้องมีความคิดฐานกระทำอนาจาร

¹⁷⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1627/2539 การกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญาหมายความถึงการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายบุคคลอื่น เช่น กอดจูบลูบลำร่างกายของหญิงหรือชาย เป็นการกระทำ แสดงความใคร่ในทางเพศ ซึ่งต้องเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวของบุคคลโดยตรงซึ่งการกระทำดังกล่าวย่อมถือว่าเป็นความประพฤติที่น่าอับอาย นอกกริตนอกแบบอยู่แล้ว จะกระทำในที่สาธารณะ หรือสาธารณสถานก็หาไม่ผลแตกต่างกัน ไม่ การที่ชายอื่นร่วมประเวณีกับผู้เสียหายในห้องของโรงแรม แม้จะเป็นที่มิดชิดแต่ก็เป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายของบุคคลอื่น คือ ผู้เสียหาย อันเป็นการกระทำอนาจารแล้ว

¹⁷⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1627/2539 นางสาว ก. ผู้เสียหาย อายุ 15 ปีเศษ ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับมารดา เพราะมารดานำไปฝากให้อยู่กับผู้อื่น ก็ไม่ถือว่าพ้นจากอำนาจปกครองของมารดา การที่จำเลยพาผู้เสียหายไป โดยมารดามีได้ยินยอม ย่อมเป็นการล่วงอำนาจปกครองของมารดาแม้ผู้เสียหายจะสมัครใจยินยอม ก็ถือไม่ได้ว่าได้รับความยินยอมจากมารดา การกระทำของจำเลย จึงเป็นการพรากผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ไปเสียจากมารดา

ข. เพียงแต่ก่อคดจูบลูกค้าแต่ต้องเนื้อตัวร่างกายในทางไม่สมควรทางเพศก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว อีกฝ่ายจับต้องของอวัยวะเพศผู้กระทำผิด เป็นต้น ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าผู้กระทำมีเจตนากระทำในทางความใคร่ในทางเพศหรือทางอารมณ์ ต่อผู้ถูกกระทำโดยผู้ถูกกระทำไม่ยินยอม หากมีเจตนาอย่างอื่น ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 36 (ฎ.4042/2539¹⁷⁹)

(6) การคุกคามทางเพศ หมายถึง การล่วงละเมิดทางเพศ การขอความช่วยเหลือทางเพศ และความประพฤติทางกายและวาจาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศ ซึ่งหากอีกฝ่ายปฏิเสธหรือไม่ปฏิบัติตาม จะมีผลต่อชีวิต เช่น การจ้างงาน การทำงานของเขา หรือทำให้บรรยากาศรอบด้าน และการทำงานอึดอัด เครียด และเป็นปฏิปักษ์ซึ่งการคุกคามทางเพศก่อให้เกิดปัญหาและมีผลกระทบอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็ผลกระทบท่อผู้ถูกกระทำต่อหน่วยงานหรือต่อสังคม

(7) การกระทำเพื่อสนองความใคร่ ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 และ 283 และนักวิชาการให้ความหมาย ความใคร่ หมายถึง ความพอใจในทางเพศ ไม่จำต้องถึงกับร่วมประเวณีก็ได้ เช่น เพียงแต่ก่อคดจูบลูกค้าเท่านั้นก็ได้¹⁸⁰

3) *ครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น*

ตามมาตรา 287/1 ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำเพื่อการอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 และ 319 นั้น หมายรวมถึงการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายของบุคคลอื่น ซึ่งต้องเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวของบุคคลโดยตรง จะกระทำในที่สาธารณะหรือสถานที่ไม่เปิดเผยก็ไม่มีผลที่แตกต่างกัน การที่ชายอื่นร่วมประเวณีกับผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ที่ถูกจำเลยพาไปในห้อง ของโรงแรม แม้จะเป็นที่มิดชิด แต่ก็เป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายของผู้เสียหาย จึงเป็นการกระทำเพื่ออนาจาร

¹⁷⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1765/2539 ผู้ร้องฟ้องและถอนฟ้องจำเลยไปโดยไม่ปรากฏข้อความในคำร้องขอถอนฟ้อง ว่าถอนไปเพื่อขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการแล้วต่อมาผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ โจทก์ในคดีนี้อีก แม้ว่าผู้ร้องอาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้โดยไม่ต้องกล่าวหรือมีข้อแม้ในคำร้องขอถอนฟ้องว่าถอนไปเพื่อขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการก็ตาม แต่พฤติการณ์ที่ผู้ร้องเพิ่งจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ หลังจากที่ได้ออนฟ้องคดีเดิมไปแล้วเป็นเวลานานกว่า 10 เดือนเห็นได้ว่าผู้ร้องมีเจตนาที่จะถอนฟ้องจำเลยเด็ดขาดแล้ว ตั้งแต่ต้นความหมายในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 36 การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการเท่ากับนำคดีมาฟ้องจำเลยใหม่ จึงต้องห้าม

¹⁸⁰ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 9

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

และถ้อยคำนี้ ได้บัญญัติให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาตรา 3 ระบบคอมพิวเตอร์ หมายความว่า อุปกรณ์ หรือ ชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมกรทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์ หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูล โดยอัตโนมัติ

ในส่วนของการครอบครองความหมายของคำว่า ครอบครอง ตามมาตรานี้ เป็นความหมายเดียวกับคำว่า ครอบครอง ซึ่งปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 ความผิดฐานข่มขืน ซึ่งมีหลักการเดียวกับคำอธิบายกฎหมายในส่วนเอาไป ของความผิดฐานลักทรัพย์ ครอบครอง หมายถึง ยึดถือไว้มีสิทธิถือเอาเป็นเจ้าของ มีสิทธิปกครอง และองค์ประกอบของการครอบครอง มี 2 ประการ ได้แก่

(1) ต้องมีอำนาจปกครองอันแท้จริงเหนือทรัพย์นั้น ผู้กระทำได้ใช้อำนาจปกครองทรัพย์อยู่ตามความเป็นจริง โดยการที่เขาสามารถจัดการแก่ทรัพย์นั้นในทางหนึ่งทางใด โดยไม่มีใครสามารถขัดขวางได้ ซึ่งทั้งนี้ จะต้องดูจารีตประเพณี ลักษณะทรัพย์ วิธีที่เจ้าของ หรือ ผู้ครอบครองทรัพย์อาจขัดขวางมิให้ผู้อื่นเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์ และระยะทางใกล้ไกลระหว่าง ผู้ครอบครองกับทรัพย์นั้น

(2) ต้องมีเจตจำนง (will) ที่จะใช้อำนาจอันแท้จริงปกครองทรัพย์ดังกล่าว ถ้าไม่มีเจตจำนงที่ครอบครองเลขก็ดี หรือสละเจตจำนงเสียเมื่อใดก็ได้ การครอบครองก็หมดไป เจตจำนงที่จะปกครองทรัพย์นั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นเจตจำนงที่จะปกครองทรัพย์เป็นรายทรัพย์ไป อาจเป็นเจตจำนงทั่วไป ที่จะปกครองทรัพย์ได้ กรณีตัวอย่าง เช่น เจ้าหน้าที่ได้สื่อลามกอนาจารเด็ก มาไว้ในครอบครอง แต่ไม่ได้ครอบครองไว้เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ ซึ่งเป็นเจตนาพิเศษ ดังนั้น จึงไม่ครบองค์ประกอบภายใน (ส่วนเจตนา) เจ้าหน้าที่ผู้นั้น จึงไม่ได้กระทำความผิดตามมาตรานี้¹⁸¹ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. ได้รับรูปภาพสื่อลามกอนาจารเด็ก โดยไม่ได้จัดเก็บไว้ในอุปกรณ์ ถือว่าไม่มีการครอบครอง

ข. ยืมทรัพย์ของผู้อื่นมาใช้ เท่ากับครอบครองทรัพย์ผู้อื่น (ฎ. 598/2548¹⁸²)

¹⁸¹“เรื่องเดียวกัน”, หน้า 11

¹⁸² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 598/2548 รถยนต์กระบะของจำเลยเสีย พ. รับอาสาซ่อมให้ แต่ซ่อมไม่สำเร็จ จำเลยยืมรถจักรยานยนต์ของ พ. อ้างว่าไปหาขี้มเงินมาซื้ออะไหล่ และหารถยนต์มาลากจูงรถยนต์ของจำเลย การที่ พ.

ค. นำรถไปซ่อมที่อยู่นานถึง 1 ปี เท่ากับมอบหมายให้เจ้าของอุกรณ์ครอบครอง (ฎ.5838/2548¹⁸³)

และคำว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ในมาตรานี้ เป็นเจตนาพิเศษ รวมถึงกรณีที่เป็นการค้าด้วย ซึ่งหากเข้าองค์ประกอบมาตรา 287 287/1 หรือ 287/2 ก็จะมีคามผิด ตามมาตราดังกล่าวด้วย จึงมีการให้ความหมายตามพจนานุกรม และในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

ก. เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

ก) เพื่อ หมายถึง เหตุด้วย เพราะด้วย เพราะ เพราะว่า ด้วย เช่น ทำงานเพื่อจะได้เงิน ด้วยว่าเกี่ยวกับ เนื่องด้วยสำหรับ

ข) แสวง หมายถึง เทียวหา ค้นหา เสาะหา

ค) ประโยชน์ หมายถึง สิ่งที่มีผลใช้ได้ดี สมกับที่คิดมุ่งหมายไว้ ผล ที่ได้ตามที่ต้องการ สิ่งที่เป็นผลดี หรือเป็นคุณ

ง) ทาง หมายถึง ฝ่าย ข้าง ส่วน (ในลักษณะที่แนวแยกกัน) เช่น ทางเหนือ ทางโลก

จ) เพศ หมายถึง รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย ประเภทคำในภาลี และสันสกฤต เป็นต้น ตรงกับลิงค์หรือลิงค์ เครื่องแต่งกาย การประพฤติปฏิบัติตน เช่น สมณเพศ¹⁸⁴

ข. การส่งต่อ

เจตนาารมณ์ของความผิด ฐานส่งต่อสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อควบคุม การส่งสื่อลามกอนาจารเด็กออกไปยังบุคคลอื่น ซึ่งจะครอบคลุมไปถึงการส่งต่อไปนอกประเทศ ซึ่งจะถือเป็นการกระทำความผิดในประเทศด้วย และการที่ที่เผยแพร่หรือส่งต่อสื่อลามกอนาจาร อย่างกว้างขวางนั้น ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น และส่งคมมากกว่าครอบครองไว้ผู้เดียว โดยหลักเกณฑ์

มอบรถจักรยานยนต์ ให้จำเลยขี่มไปดังกล่าว เป็นการส่งมอบการครอบครองรถให้แก่จำเลย ไม่ใช่เพียงแต่ให้ยืมถือ จำเลยจึงครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่น เมื่อจำเลยไม่คืนรถให้แก่ พ. จึงเป็นความผิดฐานลักขอก

¹⁸³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5838/2548 รถยนต์ที่ผู้เสียหายมอบให้จำเลยซ่อมได้อยู่กับจำเลยนานถึง 1 ปีเศษ ถือได้ว่าผู้เสียหายมอบหมายให้จำเลยครอบครองทรัพย์สินนั้นไว้ จำเลยถอดอะไหล่และเครื่องเสียงในรถยนต์ให้ บุคคลอื่นหรือนำไปขาย จึงเป็นการเบียดบังเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของตนและบุคคลที่สามโดยทุจริต เป็นความผิด ฐานลักขอกตาม ป.อ. มาตรา 352 วรรคแรก โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา 334, 357 เมื่อศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่าจำเลยกระทำความผิดฐานลักขอกตามมาตรา 352 วรรคแรก แม้ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่าง จากที่กล่าวในฟ้อง ก็ไม่ใช่ข้อแตกต่างในข้อสาระสำคัญ และจำเลยมิได้หลงต่อผู้ ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจลงโทษ จำเลยในความผิดฐานลักขอก ตามที่พิจารณาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคสาม ได้

¹⁸⁴ “เรื่องเดียวกัน, หน้า 12

บังคับใช้ให้ใช้หลักกฎหมายอาญาทั่วไป คือ พิจารณาว่ามีเจตนาส่งต่อหรือไม่ โดยมีการให้ความหมายตามพจนานุกรมไว้ ดังนี้

ก) ส่ง หมายถึง ทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เคลื่อนพ้นจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อให้ถึงผู้รับหรือเป้าหมายด้วยอาการต่างๆ กัน เช่น ส่งข้าม ส่งผ่าน ส่งต่อ

ข) ต่อ หมายถึง ถัดไป สืบไป ติดต่อกันไป เช่น ต่อนี้ไป ต่อไป อ่านต่อ วังต่อ เพิ่มขึ้นเช่น เรียนต่อ ดังกรณีตัวอย่าง ดังนี้

(ก) ผู้กระทำความผิดต้องมีการครอบครองตามวรรคหนึ่งแต่แรก และได้ทำการเผยแพร่สื่อออกไปจะผิดตามมาตรา 287/1 วรรคสอง แต่หากไม่มีการครอบครองแต่แรก จะไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานส่งต่อสื่อลามกอนาจารเด็ก แต่จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ซึ่งมาตรา 14 (4) เป็นกรณี นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(ข) การส่งต่อ (share) สื่อลามกอนาจารเด็ก อาจแบ่งได้ ดังนี้

1. การส่งต่อ (share) โดยบันทึกไว้ในเครื่อง ก่อนที่จะแชร์ ถือว่ามีการครอบครองโดยการบันทึก

2. การส่งต่อ (share) โดยไม่ได้บันทึกไว้ในเครื่องก่อนที่จะแชร์ แบ่งได้ ดังนี้

1) การส่งต่อ (share) บนไทม์ไลน์ (timeline) ในเฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ หรือ ไลน์ ของตนเอง ถือว่ามีการครอบครอง โดยไม่ได้บันทึกในเครื่อง แต่ครอบครองเมื่อตนสามารถควบคุมสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น ก่อนทำการส่งต่อให้เพื่อนหรือบุคคลอื่นเห็นบนไทม์ไลน์ของตน อีกทั้งยังสามารถควบคุมสื่อลามกอนาจารเด็กเมื่อใดก็ได้¹⁸⁵

2) การส่งต่อ (share) บนไทม์ไลน์ (timeline) ในเฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ หรือ ไลน์ ของผู้อื่น ถือว่ามีการครอบครอง โดยไม่ได้บันทึกในเครื่อง แต่ครอบครองเมื่อตนสามารถควบคุมสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น ก่อนการส่งต่อให้เพื่อนหรือบุคคลอื่นเห็นบนไทม์ไลน์ของผู้อื่น อีกทั้งยังสามารถควบคุมสื่อลามกอนาจารเด็ก เมื่อใดก็ได้ โดยสามารถจะลบหรือให้ความเห็นในภาพที่ตนเองโพสต์ไว้บนไทม์ไลน์เพื่อนก็ได้

¹⁸⁵ เรื่องเดียวกัน, สำนักงานกิจการยุติธรรม. ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก, หน้า 14.

4) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า ประกอบการค้า เพื่อจะช่วยให้
แพร่หลาย ดังนี้

ตามมาตรา 287/2 ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงออกแก่ประชาชนทำ ผลิตภัณฑ์ มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป็นราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(2) ประกอบการค้าหรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้อง ในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก แจกจ่าย หรือแสดงออกแก่ประชาชนหรือ ให้เช่าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(3) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลายหรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา นี้ หรือ โฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้ว จะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท¹⁸⁶

สำหรับประมวลกฎหมายอาญาที่ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติม ในส่วนของบทนิยาม และเพิ่มเติมในส่วนของมาตรา 278/1 และมาตรา 278/2 นั้น โดยปัจจุบันในเรื่องของการครอบครองในส่วนของสื่อลามกอนาจารเด็กในประเทศไทย ซึ่งได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อีกทั้งการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นเหตุที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และยังส่งผลต่อสวัสดิภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดที่เกี่ยวกับการค้า หรือทำให้สื่อลามกอนาจารเด็กแพร่หลาย ซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกไม่ได้แยกในส่วนของประเภทสื่อลามกเด็กและผู้ใหญ่ไว้ ทั้งที่ลักษณะความผิดนั้น มีความร้ายแรงแตกต่างกันเป็นอย่างมาก

ต่อมา จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติและความผิดในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก จึงได้แยกออกจากสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่ให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้มีผลบังคับใช้ในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก อีกทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพทางด้านกฎหมายเพื่อป้องกัน โดยให้เด็กนั้นได้รับการคุ้มครองและป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 ให้มีมาตรการในการจัดการที่ชัดเจนมากขึ้น

¹⁸⁶ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 14

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ในบทนี้ จะกล่าวถึงปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีผลกระทบต่อสังคมปัจจุบัน และวิเคราะห์บทบาทบัญญัติของกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เช่น ปัญหา บทนิยาม การครอบครอง และผลกระทบจากสื่อลามกอนาจารเด็ก ซึ่งได้เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบัน และในส่วนของบทบัญญัติของกฎหมายมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กหรือแตกต่างกับต่างประเทศอย่างไร ดังจะได้วิเคราะห์ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบัน

ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ต่างมีปัจจัยหลายๆ ด้านด้วยกัน ที่ยังคงเป็นปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยาก เพราะในสังคมปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้จะมีการออกมาตรการในการจัดการ ทั้งมาตรการทางสังคม มาตรการทางกฎหมาย แต่ปัญหาในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กก็ยังมีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

1.1 ปัญหาจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่เกิดจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดและเป็นการละเมิดต่อเด็กในการติดต่อสื่อสารหรือพูดคุยผ่าน “facebook” “line” “instagram” “twitter” ถือว่าเป็นอีกช่องทางที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะสภาพสังคมในปัจจุบันต่างให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ต่างก็มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมาก และเป็นอีกช่องทางที่เด็กถูกล่อลวงเพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

1.2 ปัญหาจากสังคม

สังคมในปัจจุบันขาดคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามในการดำรงชีวิต และสภาพสังคมในปัจจุบันได้นำเอาวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามามีบทบาทในการแสดงออกและการดำรงชีวิตเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้ง มีการลอกเลียนแบบในทางที่สื่อไปในทางด้านสื่อลามกอนาจารจนเป็นเหตุ

ให้มีการปฏิบัติตามแบบผิดๆ จึงเป็นปัญหาใหญ่ที่จะต้องมีการแก้ไข เพื่อให้เด็กที่กำลังเจริญเติบโตปลอดภัย จากอันตรายจากการถูกล่วงละเมิดของผู้ที่ไม่หวังดีในสังคม

1.3 ปัญหาจากครอบครัว

ปัญหาที่เกิดจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือที่เกิดขึ้นในสังคมในประเทศไทยนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกๆวัน และเป็นปัญหาที่สถาบันครอบครัวจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่จะต้องดูแลเด็กเป็นอันดับแรก เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับภัยที่จะเกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต หรืออธิบายแนะนำ让孩子ได้รู้ถึงภัยที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน

1.4 ปัญหาจากตัวเด็ก

เด็กยังเป็นผู้เยาว์ยังไม่สามารถยับยั้งชั่งใจตัวเองได้หรือบังคับตนเองได้ และการใช้ชีวิตในสังคมยังขาดประสบการณ์หรือข้อมูลโดยไม่ระมัดระวังในการดำรงชีวิต และยังไม่เข้าใจในปัญหาที่จะเกิดขึ้นดังกล่าว ในบางครั้ง จึงอาจตกเป็นเป้าหมายของผู้ที่พยายามจะกระทำผิดกับเด็กโดยหาประโยชน์จากเด็กหรือล่วงละเมิดไปกระทำละเมิด

จะเห็นได้ว่าปัญหาด้านสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบันต่างเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงขึ้นทุกๆวัน ซึ่งถือว่าการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก และเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ทุกประเทศกำลังให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการจัดการและพยายามหามาตรการในการจัดการ เช่น แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แก้ไขปัญหาการการครอบครอง ส่งต่อหรือเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต หรือหามาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการถูกล่วงละเมิด แต่เรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้จะมีการหามาตรการป้องกันแก้ไขให้รัดกุมมากขึ้น แต่กฎหมายก็ยังไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขได้มากนัก อีกทั้งในสังคมปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารผ่านทางด้านเทคโนโลยีหรือทางด้านอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก มีการพัฒนาด้านการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วกว่าในอดีต จึงทำให้เรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กมีการเผยแพร่ ส่งต่อผ่านทาง “facebook” “line” “instagram” “twitter” เป็นจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ในสภาพสังคมปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบในการกระทำความคิด และเป็นสิ่งที่ยากต่อการการป้องกัน เช่น การกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร การคุกคามทางเพศ และการกระทำเพื่อสนองความใคร่ จะเห็นได้ว่าการกระทำความคิดเหล่านี้เป็นปัญหาต่อสภาพสังคมในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก และเป็นปัญหาต่อหน่วยงานรัฐที่จะต้องหาแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไข เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวลดน้อยลง และปัญหาในด้านสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น เป็นปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคลที่พยายามจะทำความผิดกับเด็กหรือความพอใจของตนจนในบางครั้งเป็นสิ่งที่ยากต่อการป้องกันหรือแก้ไขเพราะปัญหาด้านสื่อลามกอนาจารเด็กส่วนใหญ่เกิดขึ้น บนอินเทอร์เน็ต ครอบครัว และ

ตัวเด็ก จึงทำให้การดูแลหรือจัดการในเรื่องดังกล่าวนั้นหาทางป้องกันแก้ไขได้ยากขึ้นทุกๆ วันตามตัวอย่างดังนี้

กรณีเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ได้กล่าวในการสัมมนาเพื่อหาทางต่อต้านการหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กว่ามีสื่อลามกอนาจารและการแสวงหากำไรจากเด็กบนระบบอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นมากเป็นประวัติการณ์ โดยมีการอัปโหลดข้อมูลทาง “เน็ตมืด” หรือ Dark Nets ที่ตรวจจับได้ยาก¹⁸⁷

ส่วนนายนิลวอลซ์ หัวหน้าฝ่ายอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ตของยูเอ็นไอดีซี เปิดเผยต่อเบนาร์นิวส์ในขณะร่วมงาน “ประชุมเพื่อรับมือการแสวงหากำไรจากสื่อลามกเด็กออนไลน์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ที่จัดขึ้นในกรุงเทพมหานคร ว่าการหากำไรจากสื่อลามกเด็กในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเพิ่มขึ้นอย่างมาก

และยูเอ็นไอดีซี รายงานว่าปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก การค้ามนุษย์และเซ็กซ์ทัวร์กำลังเพิ่มขึ้นในประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ที่สำคัญฐานการผลิตเว็บแคมอนาจารของเด็กได้ย้ายฐานจากฟิลิปปินส์มาสู่ไทยแล้ว

ด้าน พันตำรวจเอกสันติพัฒน์ พรหมจูล จากกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) เปิดเผยแก่ เบนาร์นิวส์ ว่าประเทศไทย ตระหนักถึงปัญหาการเพิ่มขึ้นของสื่อลามกเด็กนี้ ทำให้มีการจัดตั้งคณะทำงานปราบปรามอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเด็กและเยาวชน (TICAC) โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานสอบสวนกลางสหรัฐอเมริกา (“FBI”) และสำนักงานสืบสวนความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (“HSI”) ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2559¹⁸⁸

พันตำรวจเอกสันติพัฒน์ พรหมจูล หลังจากประเทศไทยได้มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 เพื่อปกป้องเด็กจากการถูกเอาเปรียบทางเพศ กลุ่มที่มีรสนิยมทางเพศต่อเด็ก ได้หนีออกไปจากประเทศไทยหมดแล้ว และทางหน่วยได้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหารายอื่นๆ 25 คดี

“คดีที่พบ และสอบสวน โดยทีไอซีเอซี มีจำนวน 25 คดี เป็นคดีการใช้เด็กเพื่อผลิตสื่อลามกร้อยละ 72 (18 คดี) คดีการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในเด็กร้อยละ 16 (4 คดี) และคดีค้ามนุษย์ร้อยละ 12 (3 คดี) นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเด็ก (ACT) 3 ศูนย์ ที่เชียงใหม่ ชลบุรี และภูเก็ต

¹⁸⁷ ขาวจริง, สื่อลามกเด็กออนไลน์เพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ยูเอ็นไอดีซีกล่าว, สืบค้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2561, แหล่งที่มา <https://www.benarnews.org/thai/news/TH-sexual-abuse-10182017182946.html>.

¹⁸⁸ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 1

เพื่อเป็นที่พักและช่วยเหลือดูแลเด็กที่ถูกแสวงประโยชน์ทางเพศหรือถูกละเมิดอย่างครอบคลุม และเอซีทีได้ร่วมกับทีไอซีเอซี หาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมายด้วย” พันตำรวจเอกสันติพัฒน์ พรหมจุล กล่าว

โดยได้ระบุว่า การสร้างสื่อลามกเด็กในประเทศไทยมีทั้งการใช้วิธีล่อลวง และใช้ความไว้นับถือเชื่อใจของเด็กเอง ซึ่งหากเด็กตกเป็นเหยื่อสื่อลามกที่เกิดขึ้น จะติดอยู่บนอินเทอร์เน็ตเป็นระยะเวลานาน และสามารถวนกลับมาทำร้ายตัวเหยื่อได้ในอนาคต ดังนั้น สิ่งที่น่าห่วงใยที่เกี่ยวกับเรื่อง จำเป็นต้องทำความเข้าใจกับการปราบปรามผู้กระทำผิด คือ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับเด็กและเยาวชน “ถ้าเราอยากสร้างความรับรู้ของสังคมในเรื่องนี้ เราควรเตือนเด็กๆ เพราะตอนนี้เด็กใช้โซเชียลมีเดียแล้วคุมตัวเองไม่ได้ หรือไม่คิดว่าฝั่งตรงข้ามจะมีการอัดเวลาขึ้น เข้าอินเทอร์เน็ตไปแล้วมันอยู่เป็น 10-20 ปี แม้จะเคลียร์คดีแล้ว แต่สื่อดังกล่าวยังวนอยู่ในระบบ เรื่องภาพเด็กในครอบครัว ก็ต้องทำความเข้าใจรูปน่าเอ็นดู เด็กกระโดดแก้ผ้ามันน่ารัก แต่ต้องปรับทัศนคติว่า ในสากลเรื่องนี้ เป็นสิทธิเด็กเช่นกัน” พันตำรวจเอกสันติพัฒน์ พรหมจุล กล่าว

พันตำรวจเอกสันติพัฒน์ พรหมจุล ให้ข้อมูลว่า ประเทศไทย เป็นประเทศแรกในภูมิภาค ที่มีกฎหมายควบคุมสื่อลามกอนาจารเด็ก และการตั้งคณะทำงานปราบปรามอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดเด็กและเยาวชน (TICAC) นี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ในปี พ.ศ. 2560 นี้ สหรัฐอเมริกาปรับสถานะประเทศไทยสู่ระดับ-tier 2 เผด็จการ ในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ เพราะสื่อลามกอนาจารเด็กถือเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของรายงานนี้

“ระบบการเคลื่อนไหวทั้งหมดบนเว็บแคมออนไลน์ได้เปลี่ยนไป ในอดีตเราต้องเสียบกล่องเชื่อมต่อเพื่อทำสิ่งนี้” เขากล่าว “แต่ตอนนี้ เพียงโทรศัพท์ แล็ปท็อป แท็บเล็ต และนั่นคือจำนวนเว็บแคมที่มีในบ้านของคุณ”

“แม้จะมีเว็บไซต์ลามกที่ถูกตรวจพบและปิดไปแล้วกว่า 6 พันเว็บไซต์ แต่ยังคงเชื่อว่าเว็บไซต์ลามกยังมีอยู่อีกมากแต่ถูกซ่อนในดาร์กเน็ต ซึ่งยากที่จะหาตัวผู้กระทำผิด เหยื่อ หรือแม้กระทั่งตัวเว็บจริงๆ ถ้าตรวจพบกฎหมาย ก็ทำได้เพียงปิดเว็บ แต่ไม่สามารถเอาผิดผู้อยู่เบื้องหลังได้” นายวอลซ์กล่าว¹⁸⁹

จะเห็นได้ว่า ปัญหาด้านสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นปัญหาที่ระดับสากลหรือระดับประเทศต่างให้ความสนใจกันเป็นอย่างมากในการป้องกันแก้ไขในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าว มีการเกิดขึ้นมากมายและทวีความรุนแรง จนส่งผลถึงปัจจุบันที่จะต้องหาทางหรือแนวทางแก้ไขและป้องกันให้ปัญหานั้น ลดน้อยลงจากสังคมไทย

¹⁸⁹ “เรื่องเดียวกัน”, ข่าวจริง. สื่อลามกเด็กออนไลน์เพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ยูเอ็น โอดี้ซึกกล่าว

ดังนั้น จากกรณีปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่เป็นปัญหาต่อสภาพสังคมในปัจจุบันนั้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กยังมีปัญหาอีกมาก นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นทุกๆ วัน และเป็นปัญหาที่ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกันเพื่อหามาตรการในการป้องกันแก้ไข เพราะใน สภาพสังคมปัจจุบัน การติดต่อสื่อสารหรือแม้แต่เทคโนโลยีนั้นต่างมีการพัฒนาไปมากและเป็นสิ่งที่ยาก ในการป้องกันหากปล่อยไว้ อาจเป็นปัญหาที่รุกรามและอาจมีเครือข่ายข้ามชาติเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

2. วิเคราะห์บทนิยาม คำว่าสื่อลามกอนาจารเด็ก

สื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นปัญหาที่หลายๆ ประเทศ เช่น ประเทศเยอรมนีประเทศ สิงคโปร์ ต่างให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความชัดเจน ทางด้านกฎหมายและให้มีการบังคับได้จริง ประเทศไทยจึงได้มีการบัญญัติในส่วนของบทนิยาม โดยกำหนดให้การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 ในส่วนของบทนิยาม ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าในเรื่องของบทนิยามเกี่ยวกับ สื่อลามกอนาจารเด็กในประเทศไทย ที่ผ่านมานในอดีตยังไม่มีการกำหนดความหมายเกี่ยวกับ สื่อลามกอนาจารเด็กเอาไว้เฉพาะแต่อย่างใด จนกระทั่ง มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก จึงได้มีการกำหนดให้มีการเพิ่มเติม ในส่วนของ บทนิยามคำว่า สื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติระหว่างประเทศหรือหลักสากล คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงเป็นสาเหตุให้มีการกำหนดเพิ่มเติม บทนิยาม ให้มีในประมวล กฎหมายอาญา

มาตรา 1 (17) สื่อลามกอนาจารเด็ก หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็ก ซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูปเรื่องหรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใด ในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้น ที่จัดเก็บในระบบ คอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้¹⁹⁰

¹⁹⁰ “เรื่องเดียวกัน”, พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558

ในเรื่องของบทนิยามตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม คำว่า สื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นต่อการบังคับใช้ในสภาพปัญหาทางสังคมในปัจจุบัน อีกทั้งเป็นการป้องกันแก้ไขการถูกล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเกิดจากการกระทำของผู้ที่ไม่หวังดี หรือล่อลวง และพยายามจะนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่น

การบัญญัติกฎหมาย เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กลงในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีอัตราโทษที่สูง เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพราะในต่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น อีกทั้งเพื่อป้องกันการถูกละเมิดทางเพศ ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก และประเทศที่ได้ยกมาในครั้งนี้นี้ต่างได้มีการบัญญัติเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เช่น ประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นประเทศในแถบยุโรปที่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร และประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศในเอเชียที่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารไว้ และเป็นประเทศเพื่อนบ้านกับประเทศไทย ที่มีมาตรการในด้านการจัดการทางด้านกฎหมายที่เข้มงวด

จะเห็นได้ว่า ทั้งสองประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศเยอรมนีและประเทศสิงคโปร์ ต่างก็มีการบัญญัติเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก แต่ไม่มีการบัญญัตินิยามเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กเอาไว้อย่างชัดเจน แต่มีการให้นิยาม คำว่า ลามก เอาไว้เท่านั้น ในประมวลกฎหมายอาญา

เรื่องของการกำหนดอายุของเด็กแต่ละประเทศนั้น มีการบัญญัติที่แตกต่างกัน เช่น ประเทศเยอรมนี มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาว่าเด็กนั้น มีอายุไม่เกิน 18 ปี และประเทศสิงคโปร์ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาว่าเด็กนั้น มีอายุไม่เกิน 21 ปี จะเห็นว่าทั้งสองประเทศนั้น มีการบัญญัติที่แตกต่างกัน โดย ประเทศเยอรมนี ได้กำหนดอายุไว้เหมือนกับประเทศไทย ส่วนประเทศสิงคโปร์นั้น มีการกำหนดอายุของเด็กไว้สูงกว่าประเทศไทย

ในส่วนที่เป็นเรื่องสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การกำหนดบัญชีไว้เฉพาะเรื่องเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กที่เป็นสิ่งต้องห้ามนั้น มีเพียงแต่ประเทศเยอรมนีเท่านั้น ที่มีการกำหนดบัญชีไว้เฉพาะในส่วนประเทศสิงคโปร์และประเทศไทยยังไม่มีการกำหนดบัญชีไว้ในเรื่องดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

ส่วนของบทนิยาม สื่อลามกอนาจารเด็ก เห็นว่าเป็นการบัญญัติให้มีความครอบคลุมในสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถตีความในทางกฎหมายได้ในหลากหลายประเด็น เช่น รูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ เพื่อพยายามรักษาสิทธิและเสรีภาพและการคุ้มครองร่างกาย ชีวิตและสวัสดิภาพของเด็กที่ได้รับผลกระทบต่อการกระทำในด้านสื่อลามกอนาจารเด็ก อีกทั้ง เพื่อป้องกันผู้ที่พยายาม

กระทำคามผิด และให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเพื่อเป็นการคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศและการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ และพิธีสารเลือกรับว่าด้วยเรื่องการขายเด็ก โสเภณีเด็กและสื่อลามกอนาจารเด็ก บทนิยามนั้น เห็นว่าการว่างกรอบไว้กว้าง โดยมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับว่าด้วยเรื่องการขายเด็ก โสเภณีเด็ก และสื่อลามกอนาจารเด็ก อนุสัญญาแลนซาโรต์และอนุสัญญาบูคาเปสต์ ที่นำมาเป็นแม่แบบในการกำหนดบทนิยามนั้น หากจะนำมาใช้ในสภาพสังคมในประเทศไทยในปัจจุบัน อาจมีปัญหาในเรื่องของการตีความที่ว่างหลักไว้กว้างจนเกินไป ซึ่งอาจเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและอาจขัดกับบทบัญญัติของกฎหมายในสภาพสังคมปัจจุบัน

ในสภาพสังคมปัจจุบัน การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มี ความชัดเจนเท่าที่ควร เช่น กรณีการ์ตูนลามก หรือภาพเคลื่อนไหว (animation) ที่มีผู้ปรากฏในวัตถุหรือสิ่งนั้น ไม่ใช่มนุษย์จริง เป็นเพียงเสมือนจริงเท่านั้น แม้จะสื่อให้เห็นถึงการกระทำทางเพศก็ตาม แต่เจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายฉบับปัจจุบันนี้ ยังไม่ถึงว่าวัตถุหรือสิ่งนั้นเป็นสื่อลามกอนาจาร¹⁹¹

ดังนั้น จึงเห็นว่าในการกำหนดบทนิยาม สื่อลามกอนาจารเด็ก ในแต่ละประเทศตามที่กล่าวมาบางประเทศ ก็ไม่ได้กำหนดบทนิยาม บางประเทศก็มีการกำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาและบริบทหรือสภาพสังคมของแต่ละประเทศ และในส่วนของประเทศไทยนั้น ถึงแม้จะมีการพยายามกำหนดให้บทนิยาม คำว่าสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยวางกรอบไว้ในลักษณะที่กว้างเพื่อให้มีสภาพบังคับกับสื่อลามกอนาจารเด็กที่จะเกิดขึ้นได้ทุกรูปแบบ แต่การกำหนดบทนิยามที่ว่างกรอบไว้กว้างจนเกินไปอาจมีปัญหาในการตีความในอนาคตได้ เพราะการตีความบทนิยามที่ว่างกรอบไว้กว้างโดยไม่มีการกำหนดบัญญัติไว้เฉพาะอย่างชัดเจนในแต่ละเรื่องไว้ อาจทำให้การตีความของบทนิยามขัดกันกับหลักกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันได้

3. วิเคราะห์การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก

ในการครอบครองเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 และได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในมาตรา 287/1 ในเรื่องของการครอบครองนั้น จะเห็นได้ว่าการบัญญัติในเรื่องของการครอบครองตามมาตราดังกล่าวตามวรรคแรกนั้น แบ่งได้เป็น 2 ส่วนด้วยกัน ดังนี้

¹⁹¹ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 7

3.1 การครอบครองเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศสำหรับตนเอง

ในการครอบครองเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศสำหรับตนเอง เห็นได้ว่าการบัญญัติกฎหมายเป็นการบัญญัติให้มีการบังคับใช้ที่วางกรอบไว้กว้างขึ้น และสามารถบังคับใช้ในภาพรวมเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อให้เข้ากับสภาพของสังคมในปัจจุบันที่สามารถบังคับได้ในทุกรูปแบบของการกระทำความผิดสำหรับการกระทำความผิดสำหรับตนเองที่เกิดขึ้นในสังคม

3.2 การครอบครองเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศสำหรับผู้อื่น

การครอบครองเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับผู้อื่น เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการปิดช่องว่างของกฎหมายและให้มีมาตรการที่รุนแรงมากยิ่งขึ้นสำหรับการนำไปใช้ หรือเผยแพร่ ส่งต่อ สื่อลามก อนาจารเด็ก เพื่อเป็นการป้องกันการหาประโยชน์ในทางเพศจากเด็ก

จะเห็นได้ว่าในเรื่องดังกล่าว มีจุดประสงค์ในการบังคับใช้เพื่อป้องกันการกระทำความผิด ทั้งตัวเองและผู้อื่นกระทำความผิดในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กและมีการกำหนดโทษที่หนักขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมาเป็นอย่างมาก และในเรื่องของการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 เพื่อให้มีสภาพบังคับทางกฎหมายและทางปฏิบัติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่นนั้น เป็นการบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและการบังคับใช้กฎหมายของสากลเพื่อเป็นหลักในการคุ้มครองร่างกายชีวิต เสรีภาพ และสวัสดิภาพของเด็ก ตามข้อ 34 ที่ได้บัญญัติไว้เป็นหลักสากลในการปฏิบัติ ดังนี้

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 34 ระบุว่ารัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสม ทั้งปวงทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน และ

(ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกอนาจาร

จะเห็นได้ว่าในส่วนของแต่ละประเทศ เช่น ประเทศเยอรมนี ต่างมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เช่นเดียวกันกับประเทศไทย แต่ในส่วนของประเทศเยอรมนี มีการบังคับใช้ในเรื่องดังกล่าวก่อนประเทศไทย และบัญญัติเกี่ยวกับการครอบครองไว้ในมาตรา 184 อันเป็นการเผยแพร่สื่อลามกแก่บุคคลต่ำกว่าสิบแปดปี ต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับตามกฎหมาย ซึ่งได้อธิบายไว้ในเรื่องสื่อลามกเด็กไว้ ดังนี้

ในเรื่องของการผลิต จัดทำ จัดหา เก็บรักษาเพื่อให้หาได้ เสนอ โฆษณา ประกาศ แนะนำหรือ ประการอื่น

ประเทศสิงคโปร์ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับสื่อลามกเกี่ยวกับการครอบครองไว้ในมาตรา 292 ว่าห้ามขายให้เช่า จำหน่าย การนำออก แสดงแก่สาธารณะ การแลกเปลี่ยน การนำเข้า การผลิต การจำหน่ายสิ่งลามก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ภาพ ภาพวาด ภาพพิมพ์ วัตถุ รูปปั้น หรือวัตถุอันลามกที่เกี่ยวข้อง

การบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในมาตรา 294 ว่าห้ามขายให้เช่า จำหน่าย นำออกแสดง ซึ่งสิ่งลามกตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 292 ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์

จะเห็นได้ว่าในการบัญญัติกฎหมายของแต่ละประเทศ ต่างมีการบัญญัติที่แตกต่างกันออกไปตามสภาพสังคมที่แตกต่างกัน แต่หลักของกฎหมายนั้นพยายามให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมีการวางหลักกฎหมายดังกล่าวให้เข้ากับข้อ 34 ของอนุสัญญาเป็นส่วนใหญ่

การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น กฎหมายได้บัญญัติไว้ในกฎหมายไทย มีด้วยกันหลายฉบับ แต่ในเรื่องการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในมาตรา 287/1 และสภาพสังคมในประเทศไทยในช่วงเวลานี้ เห็นว่า ในการบังคับใช้กฎหมาย ยังไม่มีความชัดเจนทั้งตัวบทกฎหมาย และผู้นำกฎหมายไปใช้บังคับยังขาดความชัดเจนทั้งการบังคับใช้และการตีความ

ดังนั้น จึงเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กตามมาตรา 287/1 วรรคหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 นั้น มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่ในสภาพสังคมประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายและการนำไปใช้ในคำว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นเพื่อความชัดเจนในเรื่องดังกล่าว ควรหามาตรการที่มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้มีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว และง่ายต่อการบังคับใช้กฎหมาย

4. วิเคราะห์ผลกระทบจากสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบัน

ในสภาพสังคมปัจจุบันของประเทศไทยนั้น นับว่าปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงมากขึ้นทุกๆ วัน ไม่ว่าจะบนสื่ออินเทอร์เน็ต หรือสังคมในปัจจุบัน จนบางครั้งส่งผลกระทบต่อหลายด้าน เกี่ยวกับเด็กและสังคมในเรื่องของการถูกล่วงละเมิดหรือเกี่ยวข้องกับสื่อลามกอนาจารเด็ก ที่เด็กถูกละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งในเรื่องดังกล่าว ทำให้มีผลกระทบตามมาและเป็นปัญหาต่อสังคมในหลายๆ ด้านด้วยกัน ดังนี้

4.1 ผลกระทบต่อตัวเด็ก

จากปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็ก ทำให้เด็กได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่าปัญหาด้านสื่อลามกอนาจารเด็ก ที่มีปัญหาและนับวันทวีความรุนแรงมากขึ้นในสังคมไทย เช่น การถูกชักชวนผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จนในบางครั้งตกเป็นเครื่องมือของผู้ที่พยายามกระทำการล่วงละเมิดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก ในสภาพสังคมปัจจุบัน อีกทั้งทำให้เด็กได้รับผลกระทบต่อตัวเด็กโดยตรง และอาจทำให้เด็กเกิดปัญหาตามมา คือ ไม่สามารถยอมรับสภาพที่เป็นอยู่ของตนเองได้หากไม่สามารถหาวิธีแก้ไข หรือหาวิธีรับมือ จากเรื่องดังกล่าวที่เกิดจากการถูกรบกวน เพราะการที่มีสิ่งลามกหรือสื่อลามกอนาจารเด็ก บนอินเทอร์เน็ตนั้นยากที่จะทำการแก้ไขปัญหามาถึงแม้จะมีการลบภาพหรือข้อมูลที่มีอยู่แต่ภาพ หรือข้อมูลดังกล่าวอาจยังคงมีอยู่ไปอีกหลายสิบปีได้ อีกทั้งสภาพสังคมในปัจจุบันได้นำเอาแนวคิดหรือเลียนแบบจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก บางครั้งในเรื่องดังกล่าว เด็กถูกล่อลวงให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้เด็กตกเป็นเป้าของผู้ที่พยายามกระทำความผิด หรือแม้แต่การส่งต่อในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กที่เป็นสื่อออนไลน์ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ วัน และมีผลกระทบต่อเด็กโดยตรง

4.2 ผลกระทบต่อจิตใจ

ปัญหาในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก เช่น การถูกรบกวนด้วยการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการถูกถ่ายภาพแล้วนำไปเผยแพร่ เป็นสิ่งที่กระทบต่อสภาพจิตใจเด็กเป็นอย่างมากต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน อาจทำให้เด็กไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้หากขาดการดูแลที่ดี

4.3 ผลกระทบต่อครอบครัว

ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้มีผลกระทบต่อครอบครัวของเด็กผู้ถูกรบกวน เพราะปัญหาด้านสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น อาจทำให้ผู้ปกครองได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจ หรืออาจไม่สามารถยอมรับกับเรื่องดังกล่าวนี้ได้ จนอาจเกิดเป็นปัญหาตามมาทั้งสภาพจิตใจและการดำรงชีวิต

4.4 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

เป็นปัญหาที่สังคม จะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กหรือสื่อลามกในประเทศไทยมีการเพิ่มสูงขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้น หรือทวีความรุนแรงขึ้น อาจเป็นปัจจัยที่ประเทศไทยถูกลดสถานะในเรื่องของการค้ามนุษย์ได้ ซึ่งมีผลต่อกำค้าด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เพราะสื่อลามกอนาจารเด็กนั้นเป็นอีกตัวชี้วัดที่ต่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็ก และพยายามหาแนวทางแก้ไข

4.5 ผลกระทบต่อหน่วยงานรัฐ

ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีความรุนแรงขึ้นในทุกๆ วันนั้น ทำให้หน่วยงานรัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่จะต้องรับผิดชอบ และต้องหามาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และสร้างความมั่นใจให้กับสังคมในปัจจุบันจึงเป็นปัญหาอย่างมากต่อหน่วยงานหลายๆ ที่ เพราะเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญกับมาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดปัญหาในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก

จะเห็นได้ว่า ผลกระทบที่เกิดจากการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก หรือในเรื่องเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น การที่เด็กเป็นฝ่ายถูกกระทำถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในประเทศไทยเป็นอย่างมาก หรือแม้แต่ในต่างประเทศต่างก็ให้ความสำคัญกับเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก หรือสื่อลามกเด็กเป็นอย่างมาก เพราะผลกระทบในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำร้ายทั้งตัวเด็ก จิตใจ ครอบครัว เศรษฐกิจ หรือแม้แต่หน่วยงานรัฐและเอกชน ต่างได้รับผลกระทบจากเรื่องดังกล่าว

ดังนั้น จึงเห็นว่าในเรื่องของผลกระทบสื่อลามกอนาจารเด็กในสภาพสังคมในประเทศไทย ในปัจจุบันนั้น มีผลกระทบในหลายๆ ด้าน ด้วยกัน และมีปัญหาในเรื่องการจัดการ เพราะสภาพสังคมของทุกวันนี้ ประชาชนบางกลุ่มขาดความยั้งคิด ขาดคุณธรรมจริยธรรม จนทำให้เกิดเหตุการณ์หลายๆ อย่าง เกี่ยวกับเด็กขึ้น นับวันจะมีความรุนแรงขึ้น หากไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายและการนำกฎหมายไปใช้

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 ซึ่งนับว่าเป็นการพยายามหามาตรการในการจัดการสื่อลามกอนาจารเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมในปัจจุบัน จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วน ของบทนิยาม การครอบครอง การส่งต่อ การประกอบการค้า การทำให้แพร่หลาย ซึ่งเป็นการให้ ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเด็ก เพราะในเรื่องของการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เท่ากับว่าเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ปัญหาดังกล่าวยังเป็น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อเด็กโดยตรง

ความคิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุ หรือสิ่งลามกที่เกิดขึ้นในสภาพ ของสังคมประเทศไทยในปัจจุบัน ที่ผ่านมามีได้แยกประเภทระหว่างสื่อลามกอนาจารเด็กกับสื่อลามก อนาจารผู้ใหญ่ออกจากกัน จนกระทั่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 จึงได้มีการกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีผลบังคับใช้ในสภาพสังคมปัจจุบัน ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กหากมองในปัญหาที่เกิดขึ้น ในสภาพสังคมปัจจุบันนั้น ยังมีปัญหาอีกเป็นจำนวนมาก ถึงแม้จะมีการบัญญัติ ให้มีความชัดเจน และในการบังคับใช้ แต่การนำกฎหมายไปใช้ยังขาดความชัดเจนในเรื่องดังกล่าว

อีกทั้ง ในส่วนของบทนิยาม ถึงแม้จะมีการบัญญัติให้จ่ายต่อการบังคับใช้ แต่อาจเป็น ปัญหาในเรื่องของการนำไปใช้ อาจทำให้การนำกฎหมายไปใช้นั้นขัดกันในการตีความและ การนำไปใช้ เพราะบทนิยามนั้น เปิดกว้างในเรื่องของขอบเขตมากจนเกินไป จึงอาจเป็นปัญหา ในอนาคตได้ หากไม่มีความชัดเจนหรือบัญญัติเพิ่มเติมในเรื่องของบทนิยามในแต่ละเรื่องไว้

ในส่วนของการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง และผู้อื่นเป็นการบัญญัติกฎหมายให้มีความครอบคลุมในการครอบครอง ทั้งตัวเองและผู้อื่นและ อาจเป็นปัญหาในเรื่องของการตีความ การบังคับใช้กฎหมาย เพราะคำดังกล่าวไม่มีการให้คำนิยามไว้ ชัดเจนในการนำไปใช้ อาจเป็นปัญหาในการตีความกฎหมายอนาคตได้

เรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กทำให้เกิดผลกระทบในหลายๆ ด้านด้วยกัน เช่น ผลกระทบต่อเด็กผู้ถูกระทำ ผลกระทบต่อจิตใจเด็ก ผลกระทบต่อครอบครัว ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ อีกทั้งในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความปัญหาในเรื่องของการป้องกัน เพราะปัญหาในเรื่องดังกล่าวมีหลากหลายทางในการเผยแพร่ด้วยกัน

อีกทั้ง มีหลายประเทศให้ความสนใจในปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กและพยายามหามาตรการในการจัดการเช่นเดียวกับประเทศไทย เช่น

ประเทศเยอรมนี เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความสนใจในปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็ก และได้มีการบัญญัติในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญาในมาตรา 184 และได้บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไม่แตกต่างจากประเทศไทย มีเพียงแต่ในเรื่องของบทนิยามเท่านั้นที่ไม่มีการให้คำนิยามไว้ มีเพียงแต่ให้คำนิยาม สื่อลามกทั่วไปเท่านั้น

ประเทศสิงคโปร์ เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความสนใจในปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็ก และได้บัญญัติในเรื่องของสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญาในมาตรา 292 ในเรื่องดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนในการบังคับใช้กับสื่อลามกอนาจารเด็ก เพียงแต่กำหนดในภาพรวมของการบังคับใช้ไว้เท่านั้น

ในเรื่องของสื่อลามกอนาจารเด็กของประเทศไทยนั้น พยายามบัญญัติกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพื่อให้มีผลบังคับที่สอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับดังกล่าว เพื่อปกป้องการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก ซึ่งประเทศไทยได้ปฏิบัติในเรื่องของกฎหมายสื่อลามกอนาจารเด็กที่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในกฎหมายอาญาให้มีความชัดเจนขึ้น และเรื่องดังกล่าว กฎหมายสื่อลามกอนาจารเด็ก มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแตกต่างกันเพียงการนำไปใช้ และสภาพสังคมที่จะบังคับใช้กฎหมายเท่านั้น

ในส่วนของแนวคิดนั้น เห็นว่าแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ได้รับการตอบสนองในความต้องการจำเป็นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงดู ด้านจิตใจ อารมณ์ หรือการพัฒนาทางด้านสังคม ศิลธรรมจริยธรรม ทั้งยังต้องการได้รับการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพในด้านต่างๆ จึงเห็นว่าแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นเครื่องมืออีกด้านหนึ่งในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคม โดยการให้ความสำคัญและปลูกฝังให้เด็กได้เรียนรู้

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต เห็นว่าแนวคิดดังกล่าว มีความสำคัญในด้านของการออกกฎหมาย กระบวนการ วิธีการปฏิบัติ และการกระทำ ซึ่งมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจกับเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะได้ เช่น องค์กร มีหน้าที่ ในการบริหารจัดการเรื่องราวหรือกิจกรรมใด ซึ่งเห็นว่า แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตนั้น มีความสำคัญมาก เพราะในสภาพ

ของสังคมในปัจจุบัน ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่เกิดขึ้นมาจากอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อ นำในการกระทำ ความผิด เช่น การส่งต่อ การเผยแพร่ การครอบครอง สิ่งเหล่านี้ เป็นปัญหาที่ควรให้มีการแก้ไข เป็นอย่างมาก ในสภาพสังคมปัจจุบัน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กถึงแม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมเรื่อง สื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแต่การบังคับและการนำไปใช้ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องดังกล่าว อีกทั้ง ในต่างประเทศมีการบัญญัติกฎหมายไว้ในลักษณะเดียวกัน แตกต่างกันเพียงสภาพสังคมและการนำ กฎหมายไปใช้ และปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็กยังส่งผลกระทบต่อในหลายๆ ด้าน ด้วยกัน ปัญหา ดังกล่าว จึงเป็นปัญหาที่ทั่วโลกให้ความสำคัญเพื่อป้องกันสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กที่ควรจะได้รับ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ในเรื่องของ “บทนิยาม” ที่มีการบัญญัติ เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก ซึ่งมีการบัญญัติในเรื่องดังกล่าวนั้นกว้างเกินไป ควรให้มีการ “ระบุบัญชี” ในแต่ละเรื่องนั้น ให้มีความชัดเจนเฉพาะ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้และตีความในข้อกฎหมาย

2.2 ในเรื่องของการครอบครองเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ “สำหรับตนเองและผู้อื่นนั้น” ควรแยกออกจากกันเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับกฎหมายมากขึ้น จึงเห็นควรให้มีการเพิ่มบทนิยามในเรื่องดังกล่าว ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2.3 ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การบังคับใช้กฎหมายกับรูปการ์ตูนหรือภาพ ซึ่งมีความเหมือนกับคนจริง ควรระบุให้มีความชัดเจนในกฎหมาย

2.4 ควรให้โรงเรียน มหาวิทยาลัย ที่เป็นสถานศึกษามีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหา ในเรื่องดังกล่าว เพราะสถานศึกษาเป็นอีกแหล่งที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก โดยการให้ความรู้หรือจัดเป็นศูนย์ ให้ความรู้เฉพาะเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก เพราะปัญหาดังกล่าวหากจะช่วยกันแก้ไขเฉพาะหน่วยงานของรัฐและเอกชนบางหน่วยงาน คงไม่สามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวได้ควรให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขไปพร้อมกัน จึงจะเป็นการแก้ปัญหาที่ชัดเจนขึ้น

2.5 ควรให้ชุมชน และครอบครัวมีส่วนช่วยในการดูแลเด็ก โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานราชการลงพื้นที่ เพื่อให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ชุมชนและครอบครัวตระหนัก ถึงภัยที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก เพราะชุมชนและครอบครัวอยู่ใกล้ชิดกับเด็ก

2.6 ควรให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการดูแลสภาพปัญหาสื่อลามกอนาจารเด็ก และรัฐควรให้การสนับสนุนเอกชนในการเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องดังกล่าวให้มากขึ้น เช่น มูลนิธิ หรือกลุ่มบุคคลที่ให้ความสนใจในเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็ก

2.7 ในเรื่องของการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตของเอกชน หน่วยงานรัฐ และการใช้งานอินเทอร์เน็ตควรมีมาตรการในการลงทะเบียนที่เป็นระบบทุกครั้ง ก่อนเข้าใช้งานเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ รอดมา. (2556). ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กบนอินเทอร์เน็ต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สัณฐิชัย สนิทไชย. (2551). มาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ไพรัช บวรสมพงษ์. (2548). การคุ้มครองเด็กผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญากับประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วิริยะ ธรรมจักษ์. (2556). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กจากสื่อลามกอนาจาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- ทศพร มณีศรีจำ. (2545). การสร้างความเป็นอื่นให้กับเกย์. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปัทมปानी พลวัน. (2545). “ความรับผิดชอบทางอาญา : ศึกษากรณีเกณฑ์อายุขั้นต่ำและขั้นสูงของเด็กและเยาวชน.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พนิดา พูลสวัสดิ์. (2556). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ธวัชรัตน์ ชุมพลชัย. (25). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิเด็ก: ศึกษากรณีเด็กขอลาน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542
- โสภา ชปิลมันน์. (2537). อาชญากรรม: ปัญหาที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อรัญ สุวรรณบุปผา. (2518). หลักอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ชาย เสวีกุล. (2527). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนวการศึกษาชดววิชา. (2558). *กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง*

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1223/2508

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 978/2492

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6301/2533

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3278/2554

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3510/2531

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 874/2491

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 353/2476

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 569/2479

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1627/2539

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1627/2539

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1765/2539

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 598/2548

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5838/2548

ประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 24

ไอลอว์. *ครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กผิดกฎหมาย คำ ผลิต เผยแพร่จำคุกสูงสุด 10 ปี.*

สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2561. จาก <https://ilaw.or.th/node/3849>.

ไทยพีบีเอส. "ไทเทค" พบล่อลวงเด็ก-เยาวชนถ่ายคลิปทางเพศเผยแพร่ทางสื่อ

ออนไลน์มากขึ้น. สืบค้นวันที่ 15 มีนาคม 2561.

จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/269284>

สำนักงานคดีคุ้มครองสิทธิสำนักงานอัยการสูงสุด. *พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.*

สืบค้นวันที่ 13 มีนาคม 2561. จาก <http://www.caht.ago.go.th/index.php/566>

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์มูลนิธิกระจกเงา. *พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม*

การค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551. สืบค้นวันที่ 13 มีนาคม 2561.

จาก <http://www.notforsale.in.th>

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณา
คดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2533. สืบค้นวันที่ 13 มีนาคม 2561.

จาก <http://www.djop.go.th/law/act/item>

พฤติกรรมทางเพศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2561.

จาก http://119.46.166.126/digitalschool/health46/health4_1

[/more/lesson1_2/page1.php](http://more/lesson1_2/page1.php)

สำนักงานกิจการยุติธรรม. ความคิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก. คู่มือและแนวทางการดำเนินการ
ตามแผนและการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2561.

จาก <http://www.oja.go.th/TH>

สิทธิมนุษยชน. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. *Convention on the Rights of the Child (CRC)*

สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2561. จาก <http://humanrights.mfa.go.th/th/humanrights/obligation/international-human-rights-mechanism/CRC.php>

Convention on the Rights of the Child. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561 จาก

<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx> Convention on the
Rights of the Child. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2561

Convention on the Rights of the Child. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2561

จาก <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>

สิทธิมนุษยชน. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. *Convention on the Rights of the Child (CRC)*.

สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2561 จาก

[http://humanrights.mfa.go.th/th/humanrights/obligation/international-human-rights-mechanism/CRC .php](http://humanrights.mfa.go.th/th/humanrights/obligation/international-human-rights-mechanism/CRC.php)

ข่าวจริง. สื่อลามกเด็กออนไลน์เพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ยูเอ็น โอดีซีกล่าว. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 26 สิงหาคม 2561. แหล่งที่มา [https://www.benarnews.org/thai/news/TH-
sexual-abuse-10182017182946.html](https://www.benarnews.org/thai/news/TH-sexual-abuse-10182017182946.html).

กิตติ กันภัย. (2543). *จิตวิทยาการสื่อสาร psychologi of communication*. กรุงเทพมหานคร:

โครงการตำราคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2551). รายงานการศึกษาวิเคราะห์ โครงการพัฒนา
กฎหมาย ICT ที่ใช้ควบคุมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ขัดต่อ
กฎหมายและศีลธรรมอันดี". กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Peter Grabosky, "Crime in cyberspace." (2541). "รายงานสัมมนาทางวิชาการในโครงการ:
เวทีความคิดเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย.".สถาบันกฎหมายอาญา
คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจกร่างกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์.
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และศูนย์ข้อมูลอาชญากรรม
ทางธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วันที่ 1-18 สิงหาคม 2541.
- Jones. (1995). *George Sadowsky, RaulZambrano and Pierre Dandjinou, Internet Governance:
A Discussion Document* (Prepare for the United Nations ICT Task force: New York,
Retrive 15 March 2004. Fm: [http://www.internetpolicy.net/governance/20043015
paper.pdf](http://www.internetpolicy.net/governance/20043015paper.pdf), 2004.
- Jame N. Rosenau. (1992). "Governance, Order, and Change in World Politics," in *Governance
without government: Order and Change in World Politics*. New York: Cambridge
University Press,
- R.A.W. Rhodes. (1996). "The New Governance : Governing without Government,"
Fm: <http://government.cce.cornell.edu/doc/summary.asp?id=rhodes1996>,.
- Johannes M. Bauer. (2005). "Internet Governance: Theory and First Principle."
<http://web.si.umich.edu/tprc/papers/2005/441/Bauer-TPRC-2005-fin.pdf>.
- Working Group on Internet Governance (WGIG), "Report of the Working Group on Internet
Governance." <http://www.wgig.org/does/WGIGREPORT.doc>, June 2005.
- IAPCODE Project. "Internet Self-Regulation: An
Overview." <http://www.selfregulation.info/iapcode/030329-selfreg-global-report.htm>,
2003.
- Monroe E. Price and Stefaan G. Verhulst, "In Search of the Self," in *Regulating the Global
Information Society*, ed. Christopher T. Marsden (London: Routledge, 2000
- Stefaan G. Verhulst, *Self-regulation* (Netherlands: Kluwer Law, (2005)
- Monroe E. Price and Stefaan G. Verhulst, op. cit
- Stefaan G. Verhulst, op. cit.
- German penal code
- Singapore Panal Code

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๗) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา
“(๑๗) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งทีแสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แลบบันทึกเสียง แลบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใด ในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์ หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘๗/๑ และมาตรา ๒๘๗/๒ ของลักษณะ ๔ ความผิดเกี่ยวกับเพศ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา ๒๘๗/๑ ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘๗/๒ ผู้ใด

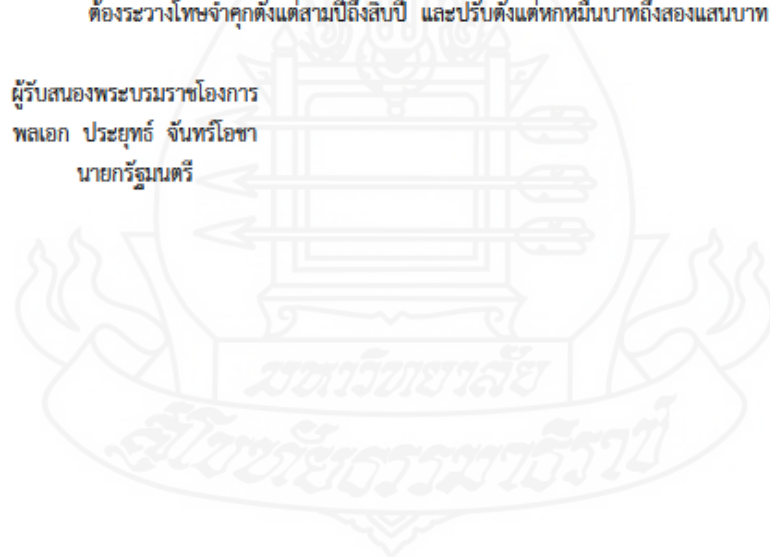
(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกในอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เข้าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๓) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
 นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกไม่ได้แยกประเภทระหว่างสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่กับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ซึ่งลักษณะความผิดมีความร้ายแรงแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองและป้องกันจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น สมควรกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็นสื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น รวมทั้งกำหนดให้การครอบครองและส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นายวันทญานนท์ หอมสูงเนิน
วัน เดือน ปี เกิด	15 เมษายน 2534
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตร์บัณฑิต ปีพ.ศ. 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประวัติการทำงาน	ปี พ.ศ. 2558 – จนถึงปัจจุบัน ตำแหน่ง นิติกร กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

